

100 ANYS DE CANVIS

(L'evolució de la població a la Selva del Camp entre el S.XIX i inicis del S.XX)

"Qui no coneix la seva història està condemnat a no entendre el seu present."
— Carlos Fuentes, escriptor i assagista mexicà.

RESUM/RESUMEN/ABSTRACT

Aquest treball de recerca té com a objectiu analitzar i comparar els padrons de població de la Selva del Camp dels anys 1833 i 1924, moments claus marcats per canvis polítics, socials i econòmics. El padró de 1833 reflecteix una etapa de transició entre l'Antic Règim i l'Espanya Liberal, mentre que el de 1924 mostra els efectes de la dictadura de Primo de Rivera i el fenomen de l'èxode rural. Mitjançant l'anàlisi d'aquestes fonts històriques, el treball explora aspectes com els moviments migratoris, les estructures familiars, els oficis i els nivells socioeconòmics. La metodologia combina recerca teòrica i pràctica, amb el buidatge dels padrons i entrevistes a experts en història i sociologia. Els resultats s'han digitalitzat i es presenten en una pàgina web per facilitar l'accés a la informació i contribuir a futurs estudis sobre la Selva del Camp.

Este trabajo de investigación tiene como objetivo analizar y comparar los padrones de población de la Selva del Camp de los años 1833 y 1924, momentos claves marcados por cambios políticos, sociales y económicos. El padrón de 1833 refleja una etapa de transición entre el Antiguo Régimen y la España Liberal, mientras que el de 1924 muestra los efectos de la dictadura de Primo de Rivera y el fenómeno del éxodo rural. Mediante el análisis de estas fuentes históricas, el trabajo explora aspectos como los movimientos migratorios, las estructuras familiares, los oficios y los niveles socioeconómicos. La metodología combina investigación teórica y práctica, con el vaciado de los padrones y entrevistas a expertos en historia y sociología. Los resultados se han digitalizado y se presentan en una página web para facilitar el acceso a la información y contribuir a futuros estudios sobre la Selva del Camp.

This research work aims to analyze and compare the population patterns of la Selva del Camp in 1833 and 1924, key moments marked by political, social and economic changes. The census of 1833 reflects a transitional stage between the Old Regime and Liberal Spain, while the one of 1924 shows the effects of the dictatorship of Primo de Rivera and the phenomenon of rural exodus. Through the analysis of these

historical sources, the work explores aspects such as migratory movements, family structures, trades and socioeconomic levels. The methodology combines theoretical and practical research, with the emptying of the register of inhabitants and interviews with experts in history and sociology. The results have been digitized and presented on a website to facilitate access to information and contribute to future studies on la Selva del Camp.

ÍNDIX

RESUM/RESUMEN/ABSTRACT.....	2
1. INTRODUCCIÓ.....	7
1.1 OBJECTIUS INICIALS DEL TREBALL	8
1.2 METODOLOGIA.....	9
1.3 TIMING O PLANIFICACIÓ.....	10
1.4 AGRAÏMENTS	13
2. BLOC TEÒRIC	14
2.1 QUÈ SÓN ELS PADRONS?	14
2.2 QUÈ ÉS UN ARXIU?	16
2.2.1 Tipus d'arxius:	17
2.2.2 Arxius visitats en la realització d'aquest treball. Descripció.....	18
2.3 DESCRIPCIÓ DELS DOCUMENTS TREBALLATS	19
3. BLOC PRÀCTIC	22
3.1 BUIDATGE DELS PADRONS	22
3.2 CONTEXTUALITZACIÓ. APUNTS HISTÒRICS DEL PRIMER QUART DEL S XIX.....	23
3.3 DADES DEL PADRÓ DE 1833.....	24
3.3.1. Piràmide de població	24
3.3.2. Estat civil	25
3.3.3. Estructures familiars.....	26
3.3.4. Noms de persona	27
3.3.5. Cognoms	32
3.3.6. Professions	37
3.3.7. Moviments migratoris: lloc de procedència.....	41
3.3.8. Nivell educatiu	45
3.3.9. El paper de la dona en els documents	46
3.3.10. Aspectes formals del document (lletra, abreviació)	47
3.4 CONTEXTUALITZACIÓ. APUNTS HISTÒRICS DEL PRIMER QUART DEL S XX	50
3.5 DADES DEL PADRÓ DE 1924.....	52
3.5.1. Piràmide de població 1924	53

3.5.2. Estat civil	54
3.5.3. Estructures familiars.....	55
3.5.4. Noms de persona	56
3.5.5. Cognoms de persona	61
3.5.6. Professions	65
3.5.7. Lloc de procedència.....	68
3.5.8. Nivell educatiu	71
3.5.9. El paper de la dona en els documents	72
3.5.10. Aspectes formals del document (lletra, abreviació)	73
3.6 ANÀLISI COMPARATIVA DE DOCUMENTS.....	73
3.6.1 Piràmides de població.....	75
3.6.2 Noms de persona	77
3.6.3 Cognoms	79
3.6.4 Professions	80
3.6.5 Lloc de procedència	82
3.6.6 Alfabetització	84
3.7 HIPÒTESIS SOBRE LA DIFERÈNCIA D'HABITANTS ENTRE AMBDÓS PADRONS ..	85
3.8 FAMÍLIA MURGADAS.....	89
3.9 ENTREVISTES	92
3.9.1. Trobada 1: Elisenda Cristià	92
3.9.2. Trobada 2: Montserrat Soronellas	93
3.9.3. Trobada 3: Montserrat Soronellas	94
3.9.3. Trobada 3: Montserrat Soronellas i Marta Cañelles.....	95
3.9.4. Trobada 4: Montserrat Soronellas	96
3.9.5. Trobada 5: Josep M. T. Grau	97
3.9.6. Trobada 6: Laia Domingo	98
3.9.7. Trobada 7: Axel Baiget	99
4. DIFICULTATS QUE M'HAN SORGIT AL LLARG DEL TREBALL.....	100
5. CONCLUSIONS.....	103
6. BIBLIOGRAFIA.....	106
6.1 Documents en línia.....	106

6.2 Bibliografia.....	108
6.3. Fonts documentals.....	109
7. ANNEXOS	110
7.1 ANNEX 1	110
7.2 ANNEX 2	111
7.3 ANNEX 3	111
7.4 ANNEX 4	112

1. INTRODUCCIÓ

Des que es va atorgar la carta de poblament de la Selva del Camp fins als nostres dies, la població de la Selva ha viscut diferents èpoques d'esplendor i d'altres de més fosques. Per tothom és coneguda l'època en què aquesta vila va ser la capital de la Comuna del Camp. Es podria dir que la Selva del Camp sempre ha tingut un paper molt important respecte a viles del seu voltant. Els segles XIX i XX van ser testimonis de canvis demogràfics. És en aquesta franja d'anys que es pretén investigar i aprofundir en l'evolució de la població de la Selva comparant les dades entre diferents anys. Es tindran presents moviments migratoris, estructures familiars, oficis, topònims, antropònims, edats, situacions familiars i llocs de residència.

Aquest treball de recerca té com a objectiu analitzar i comparar els padrons de població de la Selva del Camp dels anys 1833 i 1924, dos moments clau en la història del municipi. Mitjançant el buidatge d'aquestes fonts històriques, es pretén obtenir una imatge precisa de l'estructura demogràfica, econòmica i social de la vila en dues èpoques marcades per profunds canvis polítics, econòmics i socials. Per tant, l'eina essencial per realitzar aquest treball serà els padrons municipals. Dels padrons se'n poden extreure moltes dades per tal d'establir un coneixement més proper i profund de la realitat social, política i estructural dels pobles i la seva gent. Així mateix són una eina imprescindible per esbrinar el context demogràfic i humà de cada poble

L'any 1833, la Selva del Camp vivia immersa en una etapa de transició marcada pel final de l'Antic Règim i l'inici de l'Espanya liberal. Aquest any representa també un període de tensions internes a causa de les disputes entre absolutistes i liberals, que desembocarien en la Primera Guerra Carlina (1833-1840). En aquest context, el municipi mantenia una economia essencialment agrària, basada en el conreu de cereals, vinya i oliveres, amb una població que encara conservava trets característics de les comunitats preindustrials.

El 1924, en canvi, la Selva del Camp es trobava enmig de la dictadura de Primo de Rivera (1923-1930), un període de fortes tensions socials i polítiques, però també de modernització econòmica. L'impacte de la fil·loxera i altres plagues com l'oïdi a finals del segle XIX i l'esforç de replantació de vinyes havien transformat les dinàmiques agrícoles locals, mentre que el creixement d'activitats industrials a la regió apuntava

cap a una nova realitat econòmica. Aquest padró, elaborat gairebé un segle després del primer, reflecteix els efectes dels canvis estructurals en la societat selvatana.

Mitjançant l'anàlisi comparativa d'aquests dos padrons, aquest treball permetrà entendre l'evolució de la vila, posant en relleu aspectes com la mobilitat poblacional, l'organització familiar, la diversificació econòmica i els canvis en els oficis o professions. A més, es contextualitzarà aquesta evolució dins del marc més ampli de la història de Catalunya, establint connexions amb els esdeveniments nacionals i internacionals que van influir en la Selva del Camp.

El que m'ha motivat a escollir aquest tema és la curiositat de saber i conèixer aspectes anteriors de la història del meu poble per poder veure com ha evolucionat al llarg dels segles. Conèixer la seva història ens permet entendre millor les arrels de la nostra identitat i la manera com hem arribat a les situacions actuals.

1.1 OBJECTIUS INICIALS DEL TREBALL

Els meus objectius en començar el treball són els següents:

- Saber què és un arxiu i quins tipus d'arxiu existeixen.
- Conèixer l'arxiu de la Selva del Camp.
- Saber què són els padrons de població i per què servien.
- Aprendre el funcionament correcte d'una base de dades.
- Dissenyar una base de dades on es reculli la informació dels padrons.
- Fer el buidatge dels padrons municipals escollits
- Buidar i digitalitzar totes les dades recollides.
- Contextualitzar cada padró en l'època històrica corresponent.
- Analitzar les dades de cada padró.
- Comparar els diferents buidatges de cada padró.

- Analitzar els canvis que hi va haver d'un any a l'altre.
- Aprendre a fer gràfics basats en cada aspecte.
- Aprendre a fer una pàgina web (on poder penjar aquest buidatge prèviament fet).
- Entrevistar persones que em puguin donar informació d'aquelles èpoques a la Selva del Camp com historiadors, antropòlegs o arxivers.
- Aprendre a investigar.
- Buscar informació sobre un exemple de família selvatana.
- Conèixer l'evolució demogràfica de dues famílies de diferent nivell social.
- Extreure unes conclusions finals del treball.

Aquest llistat comprèn els objectius marcats en un principi; a l'apartat de conclusions podrem veure si els he pogut aconseguir, si he arribat a altres objectius i els motius que han dut a aquestes circumstàncies.

1. 2 METODOLOGIA

La metodologia utilitzada a l'hora de realitzar aquest treball ha estat una combinació d'anàlisi teòrica i d'anàlisi pràctica. La part teòrica ha consistit en buscar informació sobre què són els padrons, on s'emmagatzemen, conèixer l'arxiu de la selva, informar-me sobre la situació de cada època dels padrons, fer una comparació entre cada buidatge i descobrir el perquè d'aquests canvis.

La feina principal de la part pràctica ha estat buidar dos padrons municipals de la Selva del Camp, datats de 1833 i 1924, amb la finalitat d'observar i analitzar la composició de les unitats familiars (nombre de fills, estructura, habitants per habitatge); els moviments migratoris (origen dels habitants o nous); emigracions (la població que es perd); nivell d'estudis, oficis, nivell socioeconòmic, longevitat i piràmide de població (per edat i gènere). A partir d'aquestes dades he fet una anàlisi

de com van afectar les transformacions socials i econòmiques al poble i ho he relacionat amb el que passava aleshores a Catalunya i a Espanya.

A més de l'anàlisi dels padrons municipals, he dut a terme un conjunt d'entrevistes a experts en història local, sociologia i demografia. Aquestes entrevistes m'han permès obtenir una comprensió qualitativa de l'evolució de la població de la Selva del Camp, contextualitzant les dades obtingudes dels padrons dins del marc històric i social del poble.

Les dades obtingudes tant dels padrons com de les entrevistes s'han analitzat conjuntament per identificar les causes i els efectes de les variacions demogràfiques observades. He realitzat una comparació entre els dos períodes (1833 i 1924) per identificar tendències significatives, com ara l'augment o la disminució de la població, les migracions internes o externes, o els canvis en les condicions de vida de la població.

Aquesta metodologia integrada m'ha permès una aproximació exhaustiva i multidimensional a l'evolució de la població de la Selva del Camp, combinant les dades empíriques dels padrons amb el coneixement qualitatiu proporcionat pels experts.

El treball es completa amb una pàgina web i amb una digitalització de les dades recollides. Finalment cal destacar, que totes les imatges menys en les que es cita la font al peu de foto, han estat realitzades per mi.

1.3 TIMING O PLANIFICACIÓ

Tot seguit detallaré els passos que he seguit a l'hora de planificar i elaborar el TDR.

- 18 de març de 2024. Reunió amb Elisenda Cristià per parlar de possibles temes pel TDR.
- 25 de març de 2024. Reunió amb Montserrat Soronellas per valorar els temes del TDR.

- 22 d'abril de 2024. Primera reunió amb el tutor del Treball de Recerca.
- 25 d'abril de 2024. Primera visita a l'arxiu municipal per seleccionar els documents necessaris.
- 2 de maig de 2024. Segona visita a l'AMHSC per veure els documents a buidar.
- 7 de maig de 2024. Recerca d'informació sobre l'estructura d'altres TDR ja realitzats.
- 18 de maig de 2024. Plantejament de l'estructura del treball de recerca.
- 25 de maig de 2024. Inici de la redacció de la introducció, objectius i metodologia inicials.
- 5 de juny de 2024. Cerca i redacció sobre els arxius per completar la part teòrica del treball.
- 11 de juny de 2024. Segona reunió amb el tutor per plantejar l'estructura del treball.
- 14 de juny de 2024. Tercera visita a l'AHMSC per començar a treballar amb els padrons.
- 20 de juny de 2024. Planificació i creació de la base de dades per recollir la informació buidada dels padrons.
- 26 de juny de 2024. Trobada amb el professor Gerard Carceller per decidir els apartats finals del treball.
- Durant el mes de juliol es realitza el buidatge del padró de 1833 amb un total de 4133 entrades.
- 4 de juliol de 2024. Reunió amb Montserrat Soronellas per tal de resoldre dubtes relacionats amb els apartats i problemes cal·ligràfics del padró.
- 25 de juliol de 2024. Reunió amb Montserrat Soronellas i Marta Cañellas per resoldre dubtes que han anat sorgint durant el buidatge d'aquest primer padró.
- Durant el mes d'agost i inicis de setembre es realitza el buidatge del padró de 1924 amb un total de 2982 registres.
- 19 de setembre de 2024. Trobada amb Montserrat Soronellas per tal de resoldre dubtes del padró del 1924.

- 1 d'octubre de 2024. Visita a l'AHMSC i trobada amb Josep M. T. Grau per revisar i aportar informació i millores del buidatge.
- Durant els mesos d'octubre i novembre s'ha realitzat l'anàlisi de les dades obtingudes en els buidatges.
- 5 d'octubre de 2024. Trobada amb Laia Domingo per assessorar-me sobre el funcionament de la base de dades per a poder realitzar les estadístiques pertinents.
- 6 de novembre. Entrevista amb Axel Baiget per conèixer els contextos històrics locals de les èpoques treballades.
- Durant el mes de desembre s'ha realitzat l'anàlisi final, redacció, conclusions i revisió general del treball.
- Durant el mes de novembre i desembre: inici de la pàgina web.

1.4 AGRAÏMENTS

El meu treball, com la majoria de treballs de recerca, ha estat realitzat gràcies a un seguit de persones qualificades en aquests àmbits: historiadors, antropòlegs, informàtics, professors o arxivers. Voldria agrair a tots ells la seva col·laboració i suport que han donat peu a la realització d'aquest estudi de la població de la Selva del Camp.

En primer lloc, voldria agrair al meu tutor del Treball de Recerca, Eduard Arnal, les orientacions i el seu suport durant aquest llarg procés. També vull agrair als professors Gerard Carceller i Lluïsa Moreno haver-me guiat i ajudat en alguns aspectes de l'estudi. D'altra banda vull agrair a la Montserrat Soronellas la paciència i màxima col·laboració i predisposició que ha tingut sempre. També, per intentar transmetre'm els coneixements que té envers aquests temes. En quart lloc, voldria donar les gràcies a l'Elisenda Cristià i a la Marta Cañellas per haver-me animat a tractar aquest tema en el meu treball. Voldria donar les gràcies a l'Axel Baiget i al Josep M. T. Grau pel seu temps, informació, correccions i consells proporcionats. Finalment agrair a la meva mare, la Laia Domingo i altres familiars propers per ajudar-me i donar-me el seu punt de vista sobre el treball.

2. BLOC TEÒRIC

2.1 QUÈ SÓN ELS PADRONS?

Els padrons municipals són uns registres administratius que contenen informació sobre els habitants d'un municipi. Són gestionats per l'ajuntament o govern local corresponent i tenen diversos propòsits importants.

Aspectes claus del padró municipal:

Registre de Residents: Inclou totes les persones que resideixen al municipi, independentment de la seva nacionalitat o situació legal. És un cens continu que s'actualitza periòdicament.

Dades Recollides: La informació que es recull sol incloure nom, cognoms, data de naixement, nacionalitat, adreça, i altres dades rellevants dels habitants.

Drets i Serveis: Estar inscrit al padró és necessari per accedir a certs serveis municipals, com l'educació, la sanitat i altres beneficis socials. També pot ser necessari per a realitzar tràmits administratius, com obtenir un carnet de conduir o inscriure's en el sistema de salut.

Participació Electoral: La inscripció al padró és crucial per a la participació en eleccions municipals i altres votacions. La llista de votants s'extreu del padró municipal.

Estadístiques i Planificació: Les dades del padró s'utilitzen per elaborar estadístiques demogràfiques que ajuden en la planificació i gestió de recursos del municipi. Això inclou des de la infraestructura fins als serveis públics.

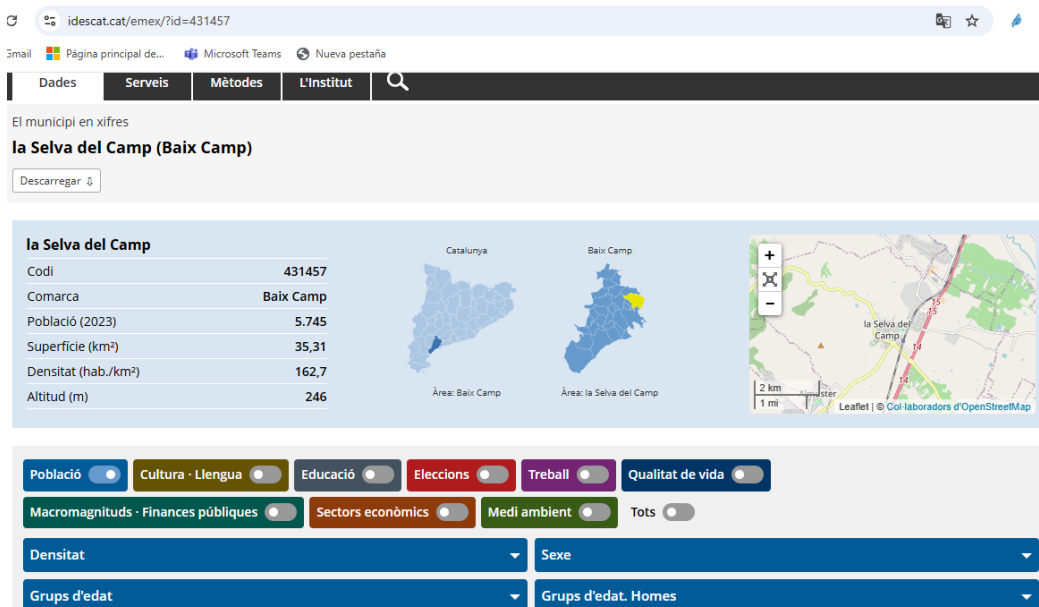
Actualització i Renovació: Els habitants tenen l'obligació de mantenir les seves dades actualitzades. Els canvis en l'adreça o altres dades rellevants han de ser comunicats a l'ajuntament.

Es tracta d'un registre de dades personals regulat per la Llei de bases de règim local i la Llei de protecció de dades.

L'any 1996 va entrar en funcionament el sistema de gestió contínua i informatitzada dels padrons municipals, basat en la coordinació de l'INE. A partir del 1998 s'obtenen xifres de població (a 1 de gener de cada any), que són declarades oficials pel Consell de Ministres (a finals d'any).

L'Institut d'Estadística de Catalunya (Idescat) elabora una estadística del padró municipal d'habitants per al període 2000–2022. La informació es difon pel lloc de residència de la població fins a l'àmbit municipal i de secció censal, i està desagregada per sexe, edat, nacionalitat i lloc de naixement.

Les dades referents a la Selva del Camp des de finals del segle XIX fins 2023 les podem consultar digitalment al següent enllaç a idescat¹:

Captura de pantalla de la web d'IDESCAT

Els padrons històrics (anterior al segle XX) estan custodiats a l'Arxiu Municipal de la Selva del Camp (AHMSC).

¹ Idescat: <https://www.idescat.cat/emex/?id=431457>

2.2 QUÈ ÉS UN ARXIU?

La paraula arxiu ha anat evolucionant al llarg de la història, paral·lelament a la ciència arxivística, però actualment té tres accepcions principals:

Conjunt de documents, de qualsevol data, forma o suport material, produïts o rebuts per tota persona física, i per tot servei o organisme públic o privat, en l'exercici de la seva activitat, conservats pel seu productor o els seus successors per a les seves necessitats, o bé transmesos a la institució arxivística competent, per raó del seu valor arxivístic.

Institució responsable de la reunió, del tractament, de l'inventari, de la conservació i de la comunicació dels arxius (anomenat també servei d'arxius).

Edifici o part de l'edifici on són conservats i comunicats els arxius (anomenat també dipòsit d'arxiu).

El mot *arxiu* prové de la paraula llatina *archivum* ("registres escrits"), que alhora prové del grec *arkheion* ("ajuntament o edifici públic"), que deriva de *arkhe* ("principi, origen o primer lloc"). El terme grec pot referir-se a documents públics o arxiu, o bé a col·legi o cos de magistrats. Igualment, *arkheion* té la mateixa arrel que el substantiu *arkhé*, que significa inici o origen, però també poder, autoritat, magistratura o govern.

Les funcions dels arxius han anat variant i evolucionant en el temps. Actualment, encara no existeix consens entre els diferents autors, però es poden establir unes funcions bàsiques:

Gestionar tot el cicle vital dels documents, des de la seva creació fins a la seva conservació definitiva, assegurant-ne les transferències.

Dissenyar els mecanismes i procediments propis de tot sistema de gestió documental per a garantir-ne la seva gestió i conservació.

Identificar els fons i els documents.

Avaluar i seleccionar els documents per decidir si han de ser conservats o eliminats.

Elaborar els instruments de descripció i classificació dels documents, indispensables per a controlar cada document, l'accés que hi poden tenir els usuaris i assegurar-ne una recuperació ràpida i eficient en qualsevol moment.

Custodiar els documents i preservar-los en correctes condicions ambientals (per evitar fongs, insectes, etc.). Respecte als documents electrònics i els seus suports, estudiar i proposar els criteris tècnics necessaris per a la seva conservació.

Proposar i implementar les mesures de seguretat necessàries per a la conservació i protecció de la documentació.

Garantir l'accés, la consulta i el servei de còpia als usuaris i ciutadans, respectant els drets d'accés i la protecció de dades.

Desenvolupar polítiques d'educació i difusió del patrimoni històric i cultural que suposen els fons públics.

Assessorar les organitzacions i ciutadans en matèria arxivística. Proposar accions formatives pels usuaris dels arxius de gestió per tal que creïn i gestionin els conjunts documentals de manera ordenada, segons el sistema de gestió establert per la institució productora.

2.2.1 Tipus d'arxius:

Segons l'àmbit territorial dels fons que custodien, trobem:

- Arxius nacionals o generals
- Arxius regionals
- Arxius provincials
- Arxius comarcals
- Arxius municipals

Segons l'organisme productor, trobem:

- Arxius de l'administració central
- Arxius de l'administració perifèrica

- Arxius de l'administració autonòmica
- Arxius de l'administració local
- Arxius de l'administració judicial
- Arxius militars
- Arxius universitaris
- Arxius d'associacions i fundacions
- Arxius eclesiàstics
- Arxius empresarials
- Arxius patrimonials o familiars
- Arxius personals
- Arxius Hospitalaris

2.2.2 Arxius visitats en la realització d'aquest treball. Descripció

En la meua investigació consultaré un únic arxiu. Es tracta de l'Arxiu Històric Municipal de la Selva del Camp (AHMSC).

El fons municipal està format per un total de 7.988 documents que abasten un període de 730 anys d'història local. El document més antic és un pergami datat l'any 1209, mentre que els documents més contemporanis són de l'any 1939; s'ha pres aquest any com a límit de l'arxiu històric i data d'inici del que ha quedat com a arxiu administratiu, tenint en compte que al final de la guerra civil comença una nova època quant a l'organització de l'administració municipal.

Com gairebé tots els fons municipals, el capítol més representat és el de la hisenda local; la intervenció, la tresoreria i, sobretot, l'apartat fiscal, ocupa una bona part d'aquest (un total de 2.503 documents). Destaquen les sèries dels llibres de valies (1404-1724), o les dels llibres del cadastre (1717-1848), o les sèries corresponents al gran nombre de repartiments fiscals característic del segle XIX. Junes, aquestes sèries, permeten reconstruir fidelment l'aparell fiscal municipal i estatal des de l'any 1404 i fins al 1939 sense cap tall històric important. La mateixa situació la podem descriure pel que fa a la comptabilitat municipal: des dels primers llibres de compres del segle XV fins als més moderns llibres de caixa i d'intervenció del segle XX, les

sèries de documents són molt completes. L'arxiu també està compost per correspondència diversa, pergamins...

(Edifici de l'Hort d'Iglésies. Lloc on està emplaçat l'Arxiu Històric de la Selva del Camp.)

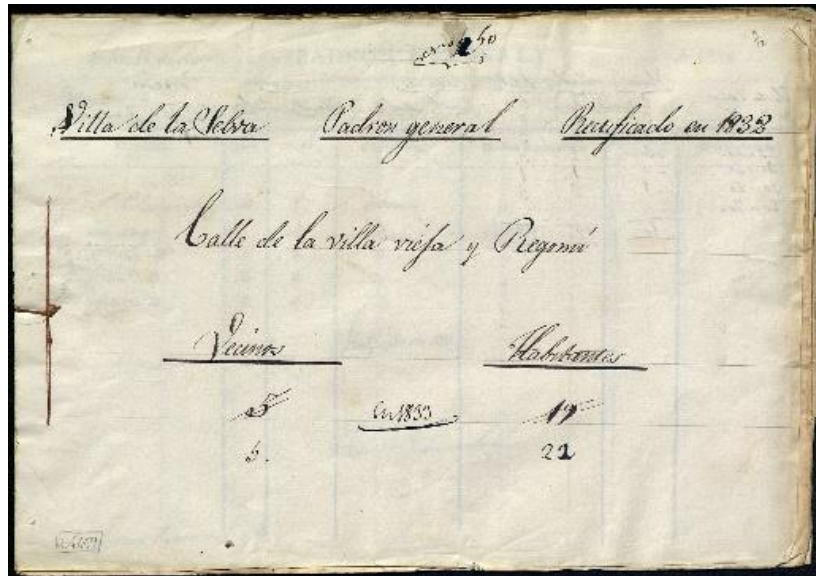

Interior de l'AHMSC

2.3 DESCRIPCIÓ DELS DOCUMENTS TREBALLATS

El padró general d'habitants de 1830/1833, es compon de 26 quaderns classificats per carrers corresponents al padró de l'any 1830, rectificat l'any 1832 i actualitzat l'any

1833. Cada quadern porta davant un full amb un resum de la població del carrer, classificat per grups d'edat, sexe i estat civil. Hi ha també un plec de fulls de padró dispersos que no mostren cap unitat (és possible que es tracti de fulls afegits o que s'hagin separat del quadern corresponent). La llengua utilitzada és el castellà. El número de registre el document és 4459 i es pot trobar digitalitzat a través de la pàgina web de l'arxiu municipal.

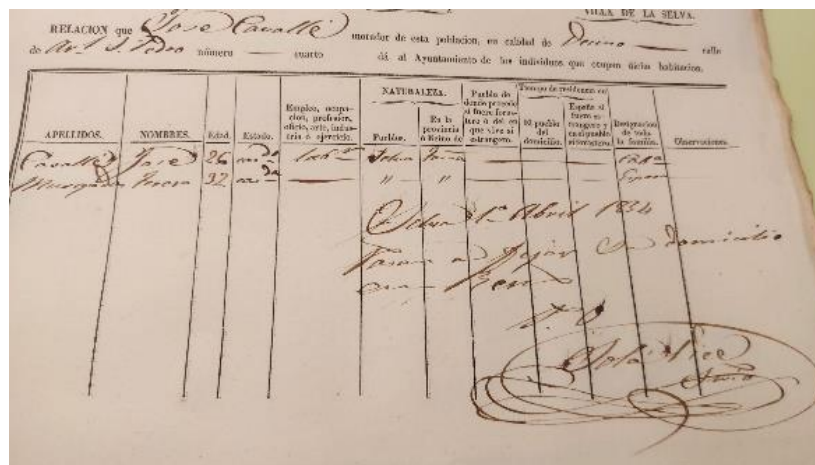
Portada del plec corresponent al carrer de la Vila Vella del padró de 1833

El padró general d'habitants de la Selva del Camp de l'any 1924, està estructurat en forma de llistat. Conté la següent informació: adreça, noms, cognoms, edat, estat civil, relació dels membres respecte al cap de família, nivell d'instrucció, origen i professió. És un sol quadern de mida foli. Aquest document no està digitalitzat. Es conserva a l'arxiu municipal de la Selva. El número de registre el document és 4481.

Exemple de full del padró de 1924

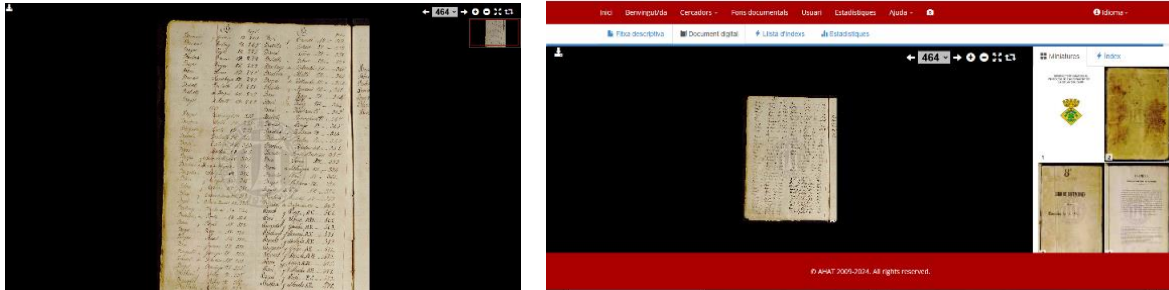
Els documents de baixes de padrons consultats del segle XIX són conjunts de plec alfabetitzats en els quals s'hi adjunten fulls de padró amb l'anotació corresponent del lloc de destinació. Contenen dades corresponents a cada ciutadà que marxa del poble (nom, cognom, edat, estat, ocupació, naturalesa i lloc on va a viure. S'han consultat els documents amb els següents registres: 4.486, 4.485, 4.487, 4.488, 4.489 i 4.490-4.495.

Exemple d'un document de les baixes de padró

Altres documents revisats i consultats han estat els llibres d'òbits. Actualment es poden consultar digitalment a la web de l'Arxiu Històric Arxidiocesà de Tarragona (AHAT). Document amb registre 7.162, unitat de catalogació: 726, 728 i 729, unitat d'instal·lació: 150 i 147. Es tracta d'un llibre d'òbits de la Selva del Camp de 1880 a 1896. És un volum en format foli enquadernat en pergamí reforçat amb cartró. 519 folis amb índex alfabètic

en llengua castellana. L'accés a la documentació pot ser via intranet des de la Sala de Consulta de l'AHAT o via internet des del web de l'Arxiu.

Captures de pantalla del llibre d'òbits de la parròquia de Sant Andreu de la Selva del Camp

3. BLOC PRÀCTIC

3.1 BUIDATGE DELS PADRONS

En les pàgines annexes (annex 1 i annex 2) trobarem la base de dades Excel on apareixen les dades del buidatge del padró de 1833. La informació està dividida en els següents apartats: número de referència per cada persona, número de referència del document (4459), any del padró (1833), número d'unitat familiar, nom del carrer, nombre de veïns del carrer (caps de casa), nombre d'habitants del carrer, número de casa, nombre de pis, gènere de cada persona, nom, 1r cognom, 2n cognom, parentiu respecte al cap de casa, edat, estat civil, naturalesa (lloc de procedència), ocupació, temps de residència a la Selva, nivell educatiu (si saben llegir i escriure) i, finalment, un apartat d'observacions. Com que el padró original està agrupat per llibres, s'ha buidat seguint l'ordre d'aquests llibrets que corresponen a cada carrer o sector del poble. En el cas de les unitats familiars, no apareix directament en el padró però he anant deduït en la mesura del possible les relacions familiars (si és que n'hi havia) entre les persones que vivien en un mateix lloc. En alguns casos, no s'ha pogut determinar l'afinitat familiar i, en d'altres, es tracta de mossos o de criades. La nomenclatura que s'ha seguit ha estat la següent:

Abreviació	Relació de parentiu
C	Cap de casa
CU	Cunyat/Cunyada

E	Esposa
F	Fill/Filla
FLL	Fillastre
G	Gendre
M	Mare
N	Net, neta
NB	Nebot/Neboda
NR	Nora
Z	Criat, criada, mosso, serventa

3.2 CONTEXTUALITZACIÓ. APUNTS HISTÒRICS DEL PRIMER QUART DEL S XIX

Entre els anys 1830 i 1833 la Selva del Camp era una comunitat rural que vivia en un context històric i social marcat per grans transformacions. Aquests anys van coincidir amb moments decisius de la història d'Espanya, enmig de tensions polítiques i socials que impactaven tant la vida quotidiana com la vida a totes les poblacions

En aquesta època, Espanya vivia un període de gran inestabilitat política, marcat per les guerres carlines, que van començar a finals de la dècada de 1830. Aquestes guerres es van originar a causa de la disputa per la corona entre els partidaris de la reina Isabel II, a qui s'anomenaven isabelins, i els del germà del rei Ferran VII, Carlos María Isidro, coneguts com a carlistes. Les guerres carlines van ser lluites cruentes que van afectar especialment les zones rurals, com els pobles del Camp de Tarragona, que van ser escenari de combat entre els dos bàndols. Això va causar una gran tensió social i una certa inseguretat, amb molts homes que van haver de lluitar, mentre altres van patir les conseqüències de les batalles i les represàlies posteriors. Trobem recollida aquesta tensió social i inseguretat en un text datat de l'any 1835 on es demana que es constitueixi la Junta de Fortificació i que es posin a disposició de l'esmentada Junta tots els diners necessaris a fi d'acabar les obres per tancar la vila el més aviat possible. Tal com estudia Romero ²en el seu article *Les obres de fortificació de la vila de la Selva del Camp durant la Primera Guerra Carlina (1833-*

² ROMERO, Jaume, "Les obres de fortificació de la vila de la Selva del Camp durant la Primera Guerra Carlina", a *Butlletí del Centre d'Estudis Selvatans* (numero 7-segona època), la Selva del Camp, 2013

1840) el dia 1 de maig de 1835 s'acorda tancar la vila com a mesura preventiva a causa de la guerra i així facilitar-ne la defensa en cas d'un hipotètic atac. Per tancar la vila amb mínims costos, es decideix aprofitar l'antic emmurallament del poble (tant la muralla com les torres) ja que es conserven en força bon estat. Aquesta fortificació va ser de gran ajuda en el primer atac carlí a la vila (8 de maig de 1836) quan la vila pateix un atac plantejat des de tots els punts de la fortificació.

Segons Romero (1990) es constata que les autoritats municipals de la Selva es van posicionar favorablement a la causa Isabelina, tot i que també hi havia habitants de la vila que fugien per unir-se a la causa carlina amb el rebel Cabrera.

A nivell econòmic, a la Selva del Camp, la vida estava profundament arrelada a l'agricultura. El poble era una comunitat agrícola on els conreus de cereals, oliveres i vinyes eren fonamentals per a l'economia. La major part de la població es dedicava a l'agricultura i vivia en condicions molt dures. A més de les dificultats econòmiques derivades de la guerra i les lleis que afectaven les terres, les famílies es veien obligades a fer front a una situació sanitària precària.

3.3 DADES DEL PADRÓ DE 1833.

El nombre registrat d'habitants en aquest padró és de 4133 habitants repartits en un total de 1045 unitats familiars. En el mateix document tenim aquestes dades resumides: El recompte del secretari que va redactar el padró no correspon en alguns casos al recompte final. Com hem dit abans, es tracta d'un document ple de rectificacions. No obstant això, el nombre final no dista massa del recompte fet un cop buidat tot el document. A partir de les dades, podem calcular que a cada habitatge hi vivia una mitjana de 3,95 habitants.

3.3.1. Piràmide de població

La piràmide de població del 1833 mostra clarament una societat amb una estructura jove, on els grups més nombrosos són els infants i els joves, especialment entre 0-4 i 5-9 anys. Això és un reflex d'una alta natalitat elevada de l'època. A mesura que avancem en els grups d'edat, a partir dels 20 anys, es veu una disminució progressiva de la població, probablement a causa de la migració, la mortalitat o altres factors socials que afectaven a les persones d'edat més adulta.

Una altra característica destacable és la diferència entre homes i dones. Tot i que en les edats més joves hi ha una certa semblança, a partir dels 20 anys les dones són més nombroses, especialment en els grups de 20 a 34 anys. Això podria respondre a una major supervivència per part de les dones davant les condicions de vida de l'època. A part, en el grup de 40-44 anys hi ha un equilibri entre homes i dones, mentre que en els grups més grans, torna a haver-hi més dones.

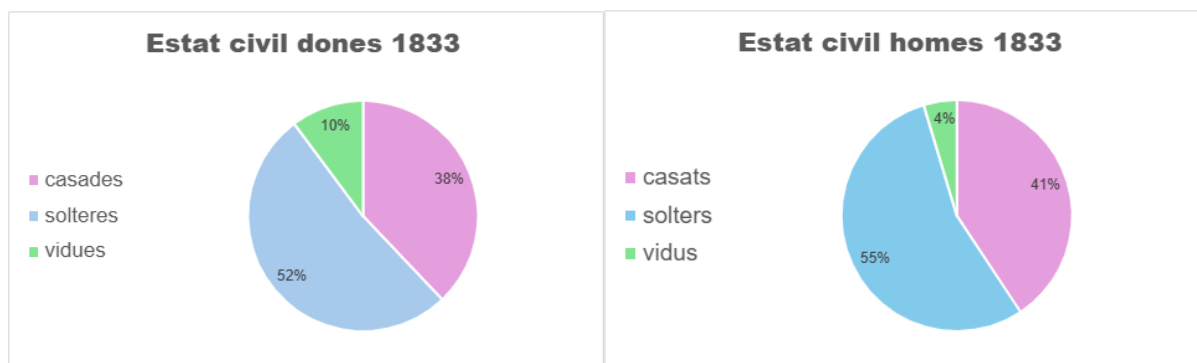
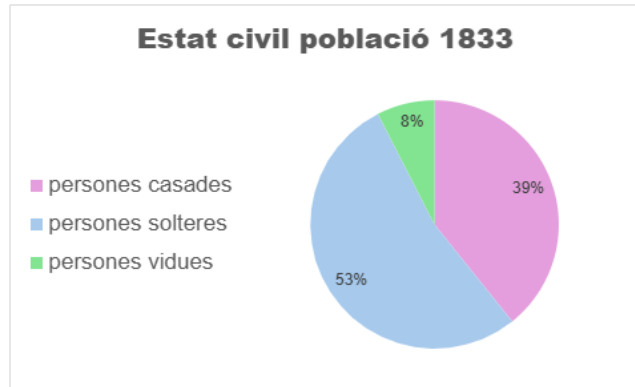
Pel que fa als grups d'edat avançada, la piràmide és molt estreta, això ens indica una esperança de vida baixa del segle XIX. Els majors de 65 anys són pocs i, dins d'aquestes edats, les dones viuen més que els homes, com es pot veure en el grup de 85-89 anys, on hi ha tres dones per cada home. A partir dels 90 anys, la població és gairebé inexistent.

En resum, aquesta piràmide reflecteix una població molt jove, amb una esperança de vida limitada i una major supervivència femenina en les edats avançades.

3.3.2. Estat civil

A partir del buidatge d'aquest padró, cal destacar que la majoria de la població era soltera. 2200 eren persones solteres (53%), 1622 casades (39%) i, 311 vídues (8%). En fer la separació de l'estat civil entre dones i homes podem veure que en el cas de les dones hi havia un nombre inferior de casades amb una diferència d'un 3 % respecte els homes. Per altra banda, el percentatge de dones vídues en comparació amb el d'homes és major (5% homes i 10% dones) això ens demostra que la mortalitat d'homes era major que la de les dones, potser degut a les feines forçoses que tenien, majoritàriament al camp.

El primer gràfic que tenim fa referència a tota la població que vivia a la Selva en general. Els dos següents estan separats per gènere. Pel que fa a les dones,, trobem un 52% de solteres (1114), un 38% de casades (814) i un 10% de vídues (219). Per altra banda, en referència als homes, trobem un 55% de solters (186), un 41% de casats (808) i un 5% de vidus (92).

3.3.3. Estructures familiars

A partir del buidatge realitzat, s'han comptabilitzat un total de 1.045 unitats familiars. En el recompte hem considerat els convents com una unitat familiar. Tenint en compte que s'han registrat un total de 4.133 habitants, la mitjana de membres de cada unitat familiar és de 3,95. A banda d'aquesta dada, es pot observar que la majoria de famílies tenen més de 4 fills.

L'any 1833, les famílies eren principalment pageses i vivien diverses generacions juntes, com avis, pares i fills. El pare o l'home més gran tenia el paper de cap de casa i decidia sobre les terres, els diners i els casaments. Normalment, el fill gran ho heretava gairebé tot per mantenir la finca familiar, mentre que els altres fills buscaven altres feines o marxaven. Les dones ajudaven a casa i al camp, però tenien menys poder en les decisions. En alguns casos també hi havia membres dins la casa que no

formaven part de la família, però possiblement treballassin per ells. Aquest sistema intentava assegurar que les famílies poguessin viure de la terra.

A continuació veiem l'exemple d'una família amb una quantitat de fills més nombrosa que la majoria.

NOMBRES.	Edad.	Estado.	Naturaleza.	Destino u ocupacion.	Tiempo de residencia.	OBSERVACIONES.
1833 Juan de la Cruz	42	C.	Selva	Sabador		
Juan de la Cruz	28	C.	Selva	Sabador		
Juan de la Cruz	18	S.	Selva	Sabador		
Ramon	16	S.	Selva	Sabador		
Juan de la Cruz	14	S.	Selva	Sabador		
Maria	12	S.	Selva	Sabador		
Paula	8	S.	Selva	Sabador		
Antonia	3	S.	Selva	Sabador		
Juan de la Cruz	16	S.	Selva	Sabador		
Jeremina	12	S.	Selva	Sabador		

Imatge del padró de 1833 on s'observa una família amb 8 fills.

3.3.4. Noms de persona

L'any 1833 a la Selva hi havia una gran varietat de noms propis de persona; s'han recollit 102 noms de dona i 97 noms d'home. Trobem variants de molts d'aquests noms degut a diverses variants ortogràfiques ortografies (recordem que fins a finals del segle XIX no es va començar a produir la fixació de la normativa catalana a càrrec principalment de Pompeu Fabra) i, a més, el padró està escrit en castellà però sovint amb interferències del català. Per aquest motiu, trobem un seguit de variants amb errades com ara accents o canvis de lletres. Per això, vaig crear una columna a part amb el nom normatiu en català, per tal de facilitar un bon recompte. En el cas d'alguns antropònims com ara Anton i Francesc, el més probable és que es fessin anomenar António, Francisco o Cisco. Malgrat això, he optat per posar el nom normatiu Anton i Francesc. El mateix passa en el cas de Josepa i Josefa. En el cas d'Hipòlit i Hipòlita hem trobat diverses variants ortogràfiques: Hipolito, Ypolito, Ipolito, Hipolita, Ypolita i

Ipolita; en aquest cas, també han estat agrupats amb el nom normatiu corresponent: Hipòlit i Hipòlita. Per altra banda, podem observar que el registre d'aquests noms és en castellà, però a través de les firmes dels caps de casa, és evident l'ús de la llengua catalana pels habitants de la Selva.

NOMBRES.	Edad.
Juan Cogul	37.
Tecla Comorte	56
Josefa Cogul	16
Fran ca id	14
Maria id	20,
Antonia id	6.
M ^a Antonia id	3
Joan Cogul	
Heuificando en 1833	

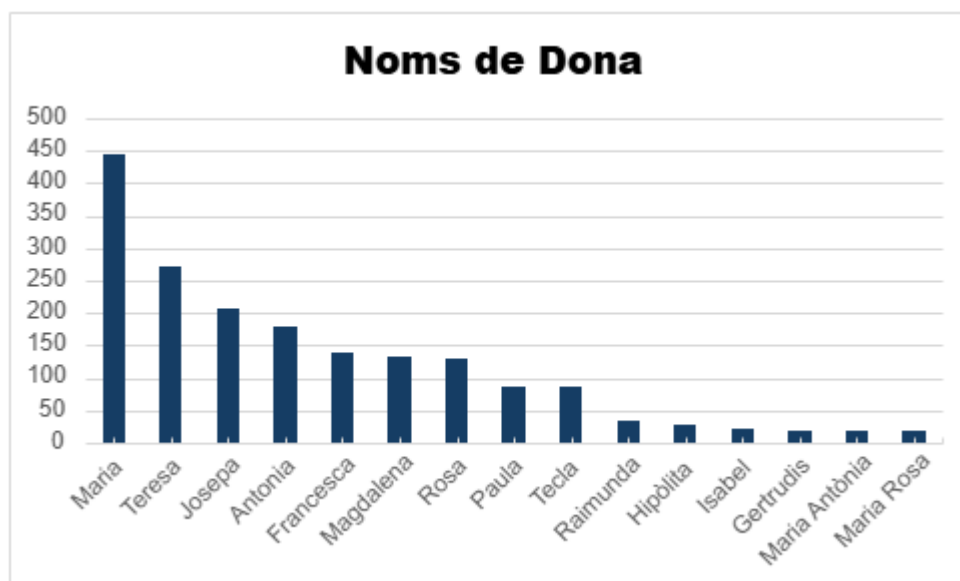
Imatge del padró de 1833 on s'observa el nom registrat en castellà i la signatura en català.

A continuació podem trobar dues graelles: una que conté tots els noms de dona recollits amb la quantitat de persones que portaven aquest nom i una igual amb els noms d'home. També trobem un gràfic amb el rànquing dels 10 noms més habituals a la primera meitat del segle XIX.

Nom català	Dona	Nom català	Dona
Maria	444	Cecília	3
Teresa	273	Ludgarda	3
Josepa	206	Marta	2
Antònia	180	Maria del Carme	2
Francesca	139	Alberta	2
Magdalena	133	Maria Paula	2
Rosa	130	Agnès	2
Paula	87	Eulàlia	2
Tecla	86	Mariona	2
Raimunda	35	Maria Anna	2
Hipòlita	27	Florentina	2
Isabel	21	Engràcia	2

Evolució de la població de la Selva del Camp durant els S.XIX-S.XX

Gertrudis	18	Emerenciana	2
Maria Antònia	18	Jacinta	2
Maria Rosa	17	Simona	1
Marina	15	Roseta	1
Càndia	15	Beatriu	1
Dolors	14	Maria Isabel	1
Ignàsia	14	Aniseta	1
Gregòria	14	Madrona	1
Serafina	13	Beneta	1
Gerònima	13	Esmeralda	1
Esperança	12	Aurora	1
Maria Josepa	12	Pura	1
Llúcia	11	Anna	1
Caterina	10	Encarnació	1
Rita	10	Generosa	1
Marianna	10	Maria Fernanda	1
Anna Maria	9	Agripina	1
Agustina	7	Elena	1
Úrsula	7	Pelegrina	1
Bàrbara	7	Juliana	1
Carme	6	Maria Assumpció	1
Margarida	5	Victoria	1
Cristina	5	Antònia	1
Rosalia	5	Joana	1
Anna	5	Maria Tecla	1
Andrea	5	Concepció	1
Concòrdia	4	Roser	1
Vicenta	4	Clara	1
Felipa	4	Angelina	1
Melciora	4	Tomassa	1
Susanna	4	Alexanda	1
Maria Francesca	4	Isabela	1
Flora	4	Maria Magdalena	1
Magina	3	Carolina	1
Sebastiana	3	Manela	1
Maria Àngela	3	Isabel	1
Maria Teresa	3	Rafela	1
Brígida	3	Maria Dolors	1
		Total general	2147

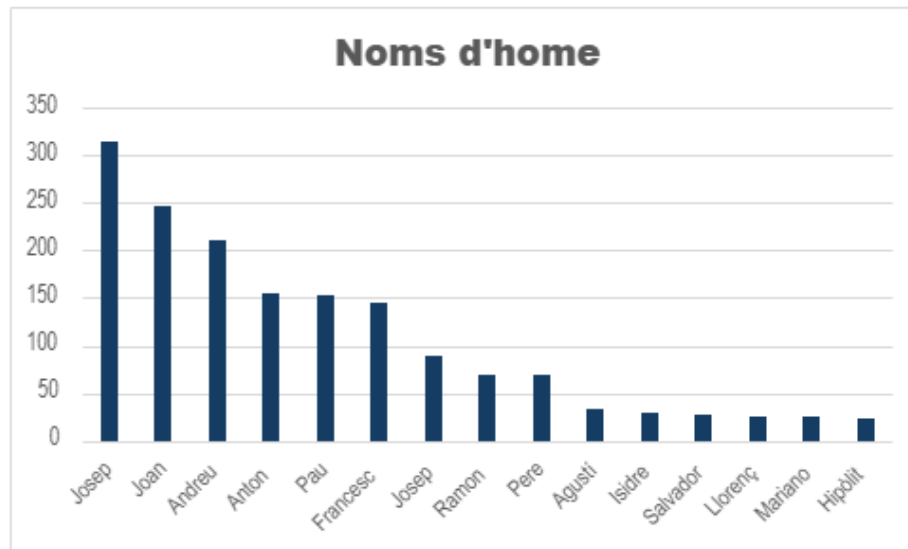
D'altra banda, aquests són tots els noms d'homes registrats en el buidatge del padró de 1833 i els 15 més freqüents. Podem observar que el nom més habitual era Josep (404), seguit per Joan (247) i Andreu (210) . Cal esmentar també la presència de 40 persones amb el nom d'Hipòlit i 27 amb el nom d'Hipòlita. En ser Sant Hipòlit el patró dels ollers, no és estrany que molts selvatans agafessin el nom del patró d'un dels oficis més importants de la història de la vila.

Tot seguit trobem un quadre amb els noms d'home registrats al padró de 1833 i la quantitat d'homes amb cada nom.

Nom català	Recompte	Nom català	Recompte
Josep	404	Pròsper	4
Joan	247	Oleguer	3
Andreu	210	Prim	3
Anton	170	Bernat	3
Pau	152	Manel	3
Francesc	144	Ramon/Raimon	3
Ramon	70	Josep Maria	3
Pere	69	Bru	3
Agustí	34	Blai	3
Isidre	29	Baptista	2
Salvador	27	Felicià	2
Llorenç	26	Ramon	2
Mariano	25	Martí	2
Hipòlit	40	Narcís	2
Miquel	23	Silvestre	2

Evolució de la població de la Selva del Camp durant els S.XIX-S.XX

Jaume	22	Fidel	2
Gregori	18	Elies	2
Sebastià	15	Tomàs	2
Bautista	12	Benet	2
Ventura	10	Valentí	2
Magí	10	Generós	2
Josep Anton	10	Josep Andreu	2
Vicenç	10	Jordi	2
Rafel	9	Pau	1
Bartolomeu	9	Simó	1
Francesc	9	Salvi	1
Cristòfol	8	Dionís	1
Ambròs	7	Siví	1
Felip	6	Rudesindo	1
Ignasi	6	Felip	1
Esteve	6	Casimir	1
Baltassar	6	Josep Maria	1
Jacint	5	Gil	1
Gabriel	5	Joan Anton	1
Marc	5	Caietà	1
Lluís	4	Pelegrí	1
Plàcid	4	Timoteu	1
Carles	4	Armengol	1
Melcior	4	Pere Pau	1
Fèlix	4	Rafel de Sant Josep	1
Mateu	4	Pere Jonàs	1
Domènec	4	Estenislau	1
Geroni	4	Serapi	1
Bonaventura	4	Adrià	1
Macià	4	Benvingut	1
Pere Joan	4	Victorià	1
Ferran	4	Joaquim	1
		Total general	1986

3.3.5. Cognoms

S'han recollit un total de 279 cognoms diferents. En aquest cas, el padró només recull el primer cognom en la majoria de casos i pel que fa als cognoms de les dones casades, tenim una gran mancança. Les esposes eren anomenades com a “consorte”, per tant, no sabem el cognom de cap dona casada i tampoc el segon cognom dels fills. També manquen els cognoms dels fills, -es en el cas que hi hagués una dona vídua amb els seus fills. No sabem el cognom del pare ja que no apareix i per aquest motiu tampoc el dels fills, en aquests casos els fills estan denominats com a “hijo/hija”. En molts casos, en estar els documents rectificats de l'any 1830 al 1833 s'hi poden observar els canvis que hi ha hagut, per tant, si un pare ha mort entre aquells 3 anys surt ratllat o amb algun signe que ens ho demostrï. A partir d'això s'ha pogut saber els cognoms de molts d'aquests fills amb mares vídues.

A l'hora de comptar i analitzar els cognoms, no he tingut en compte aquella gent que apareixen registrat com hijo, hija o consorte (fill, filla, es posa).

En el buidatge dels cognoms, trobem la mateixa característica que en el cas dels noms propis; sovint un mateix cognom té diverses variants, possiblement perquè la informació prové de l'oralitat i també degut a, com hem dit abans, per variants ortogràfiques. Per aquest motiu, tal com s'ha fet en l'apartat de noms propis, han estat

normalitzats a l'estàndard més habitual en llengua catalana, per tal de poder analitzar-los amb més facilitat.

En la següent taula, s'observen les diferents variants dels cognoms recollides. Tot seguit, trobem la graella amb tots es cognoms que han aparegut durant el buidatge i, finalment, els 15 cognoms predominants.

Aguila, Aguilá	Mallafre, Mallafre
Alcové, Alcover,	Masdeu, Maydeu, Maideu
Almanara, Almenara	Masó, Massó
Aymamí, Aymemí, Aimamí	Mercadé, Mercader
Baget, Baiget	Mila, Milà, Milá
Ballaster, Ballester	Monné, Monner, Molner
Barbara, Barbará, Barbarà, Barberà	Montserrat, Monserrat
Bargadà, Bargadá, Bargada, Berguedá, Bergadà	Muntas, Mutes
Blasi, Blassi	Nogas, Nogués, Nogues
Boada, Buada	Olivé, Olive
Bogue, Boguer	Olle, Ollé, Oller
Bove, Bové, Bover, Bobé	Pamias, Pàmies
Casellas, Cassellas	Pasqual, Pascual
Cogul, Cugoll	Pilas, Piles
Cortes, Cortés	Punet, Puñet
Esteva, Esteve	Rabassa, Rabasa
Estrada, Estrade, Estrader	Robusté, Robuster
Farre. Farré, Ferré, Ferrer	Rogé, Roigé, Roiger
Ferrater, Ferreter	Rojas, Rojas
Figarola, Figuerola	Rovira, Robira
Fonoll, Funoll	Sanjoan, Santjoan
Fons, Fonts	Sans, Sants
Fortuny, Furtuny	Sarda, Sardá
Giral, Giral	Sarenana, Sareñana, Serañana, Serñana
Gondolbeu, Gondolveu, Gundolveu	Soronellas, Soronelas
Jorda, Jordá	Torrens, Torrents
Llabat, Llavat, Llevat	Vallverdú, Vallverdu
Llauradó, Llaurador	Vinade, Vinadé
Llavarria, Llaveria, Llavarria	

El cas dels cognoms Masdeu i Maydeu té característiques que han de ser tingudes en compte. Sovint la grafia de l'escrivà és molt similar per la grafia s i per la grafia y. Per aquest motiu han estat agrupats donat que no es pot assegurar en molts casos si es tracta de Masdeu o Maydeu.

Per altra banda, cal destacar que 57 nens no tenen assignat un cognom i per això els esmenta com a “fill”, passa el mateix en el cas de les nenes, n’hi ha 52 denominades com a “filla”. En aquests dos casos no s’ha considerat cognom per tant, no apareixen en la següent taula.

A continuació es pot observar una graella amb els cognoms normatius i el seu recompte; els cognoms més freqüents eren, Masdeu, Baget, Pàmies, Roig, Bover i Fortuny.

Cognom normatiu	Recompte	Cognom normatiu	Recompte
Masdeu	147	Pallejà	6
Baget	105	Tost	5
Pàmies	81	Miret	5
Roig	73	Sánchez	5
Bover	63	Virgili	5
Fortuny	61	Solà	5
Girona	60	Pasqual	5
Cogul	52	Sagarra	5
Soronelles	49	Ballester	5
Oller	46	Sans	5
Mallafrè	44	Mas	5
Rabassa	43	Cortès	5
Domingo	43	Felip	5
Fons	42	Fillol	5
Cavallé	41	Fornell	5
Vallverdú	40	Mulet	5
Barberà	39	Vinader	5
Maideu	37	Massoni	5
Figuerola	37	Montserrat	4
Guasc	36	Masó	4
Hortet	35	Torrell	4
Torrents	34	Gual	4
Figueres	32	Bonet	4
Ripoll	31	Barbenys	4
Fonoll	29	Castella	4
Feliu	28	Borrell	4
Punyet	28	Rigual	4
Prats	27	Mariné	4
Llevat	27	Gení	4
Basseda	26	Agràs	4
Balsells	26	Bartolí	4
Daroca	26	Domènec	4

Evolució de la població de la Selva del Camp durant els S.XIX-S.XX

Ricart	25	Solé	4
Simó	24	Saludes	4
Pintaluba	24	Teixidor	4
Robuster	23	Mestre	4
Vagué	22	Torroella	4
Pujol	21	Bartomeu	4
Llombart	21	De Rovira	4
Jordà	21	Gelabert	4
Garriga	21	Climent	4
Puig	21	Gatell	4
Giralt	21	Roges	4
Ferrer	21	Damià	4
Gondolbeu	20	Bergadà	4
Sardà	20	Pentijol	4
Anguera	20	Valls	3
Llort	20	Segura	3
Oliver	20	Pellicer	3
Martorell	20	Borràs	3
Ferreter	19	Dolcet	3
Bernat	19	Fonts	3
Bergadà	19	Marquès	3
Baruel	19	Sanans	3
Nogués	18	Grau	3
Tàrrach	18	Morros	3
Arbós	17	Gavaldà	3
Roigé	17	Trullols	3
Ribas	17	Roda	3
Miró	16	Vallvé	3
Fort	16	Beguer	3
Rius	16	Romeu	3
Salvat	15	Rovira	3
Calero	15	Miquel	2
Batlle	15	Gomis	2
Ferrando	15	Tacó	2
Rodríguez	15	Gondolobeu	2
Mateu	14	Carnicer	2
Amat	14	Magrinyà	2
Cochs	14	Costes	2
Estivill	14	Puñet	2
Serinyana	14	Dalmau	2
Aimamí	14	Fuguet	2
Marçal	14	Sadó	2
Muntes	14	Magraner	2
Moliner	14	Bargalló	2

Evolució de la població de la Selva del Camp durant els S.XIX-S.XX

Ribera	13	Fabra	2
Plana	13	Pinafé	2
Milà	13	Rivé	2
Martínez	13	Morelló	2
Nolles	12	Garcia	2
Morgades	12	Tarragó	2
Ganxí	12	Canyelles	2
Lluc	12	Olesa	2
Voltes	12	Pi	2
Caselles	11	Pagès	2
Isern	11	Castells	2
Estrader	11	Carta	2
Llaurador	11	Torres	1
Vidal	11	Pérez	1
Martí	10	Pinyol	1
Masquef	10	Mata	1
Constantí	10	Taverna	1
Bot	10	Parladé	1
Alsina	10	Pinyes	1
Llonchs	10	Castros	1
Esteve	10	Gassull	1
Rosic	10	Baseda	1
Arnau	10	Boronat	1
Blasi	9	Almóster	1
Veciana	9	Massó	1
Boada	9	Salesas	1
Poblet	9	Toses	1
Aguiló	9	Anglès	1
Jujol	9	Valldubí	1
Llaveria	9	Balanyà	1
Castellà	8	Marimon	1
Santjoan	8	Català	1
Andreu	8	Vilanova	1
Gibert	8	Prima	1
Cabré	8	Estany	1
Varrà	8	Pons	1
Capell	7	Tàrrega	1
Guinovart	7	Brunet	1
Garrà	7	Ginot	1
Solanes	7	Arrupit	1
Sabater	7	Descafín	1
Coll	7	Barenys	1
Serra	7	Llombarda	1
Palau	7	Sendra	1

Escoter	7	Nevot	1
Aguilar	7	Àvila	1
Barrufet	7	Fontanet	1
Vilella	6	Escolà	1
Almenara	6	Vallès	1
Ferran	6	Moncosí	1
Pie	6	Caballero	1
Mercader	6	Marc	1
Piles	6	Burgada	1
Alcover	6	Rabascall	1
Elies	6	Rabasó	1
Genius	6	Crivillé	1
Prieto	6	de Magrinyà	1
Casanoves	6	Pino	1
Busquets	6	Alguer	1
Navés	6	Huguet	1
Cendra	6	Fort	1
Cassà	6	Llavorer	1
Robert	6	Total general	4102

3.3.6. Professions

La Selva del Camp al segle XIX era un poble amb una gran diversitat d'oficis tot i que, com veurem més endavant, predominaven els pagesos o sector agrari i els ollers. Soronellas afirma a l'estudi *Obra d'Oller*³ que apareixen documentats al 1815 60 mestres ollers. El gremi dels ollers era, amb el dels pagesos, el més important del poble. S'aplegava sota l'advocació de Sant Hipòlit i tenien bandera pròpia i un tabernacle. El padró de 1833 recull 51 ollers i 24 mestres ollers.

El poble disposava de gairebé totes les professions necessàries per una vila d'aquestes característiques (metge, advocat, escrivà, apotecari, veterinari, sastre o sabater entre d'altres). Segons el padró de 1833, la Selva tenia assegurades les seves necessitats locals, ja que a banda que la majoria dels seus habitants es dedicàss al sector agrari, un bon tant per cent es dedicava al sector secundari. A continuació trobem un llistat en castellà (tal com s'ha recollit en el document original) amb tots els

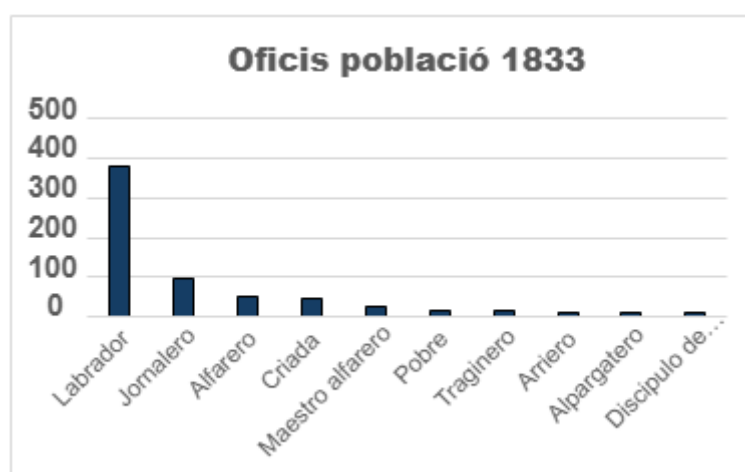
³ SORONELLAS, Montserrat, OLLÉ, Andreu, *Obra d'oller la indústria terrissaire a la Selva del Camp*, Ajuntament de la Selva del Camp, col·lecció el Castell.

oficis registrats. Com esmentarem en l'apartat referent a les dones, no trobem cap referència a la professió de les dones excepte en el cas aïllat d'alguna vídua o les minyones. També trobem com a professions els diferents estadis dins la religió catòlica (beneficiat, sacerdot, vicari, prevere, prior) i altres estats personals com pobre, cec o impossibilitat entre d'altres. El següent llistat conté totes les professions dels caps de casa donat que el padró no dona dades de la resta de membres exceptuant els mossos o criades.

Ocupació	Recompte	Ocupació	Recompte
Labrador	382	Labrador hacendado	2
Jornalero	96	Maestro albañil	2
Alfarero	52	Maestro de primeras letras	2
Criada	46	Médico	2
Maestro alfarero	24	Molinero	2
Pobre	14	Pastor	2
Traginer	13	Sacristán	2
Arriero	11	Superior sacerdote regular	2
Alpargatero	9	Jornalero Alfarero	2
Discipulo de primeras letras	9	Albardonero	1
Carpintero	8	Albéitar	1
Hacendado	8	Ama	1
Sastre	8	Aprendiz alfarero	1
Imposibilitado	8	Aprendiz de herrero	1
Herrero	7	Aprendiz de sastre	1
Tejedor	7	Arriero	1
Beneficiado	6	Arriero pobre	1
Tejedor de lino	6	Boticario	1
Negociante	5	Bracero	1
Tonelero	5	Calderero	1
Albañil	4	Cocinero	1
Maestro de alfarero	4	Cuida de su hacienda	1
Monaguillo	4	Cura Parroco	1
Maestro de sastre	4	Cursante	1
Presbítero	4	Cursante en leyes	1
Prior	4	Estudiante	1
Cerrajero	3	Estudiante de filosofia	1
Chocolatero	3	Fabricante de aguardiente	1
Ciego	3	Infermero	1
Cirujano	3	Jornalero imposibilitado	1
Criado	3	Labrador hazendado	1
Lego	3	Labrador colono	1

Maestro de alpargatero	3	Labrador propietario	1
Mozo	3	Ladrillero	1
Mozo de labrador	3	Licenciado en medicina y cirugía	1
Mozo de labranza	3	Maestro Zapatero	1
Zapatero	3	Organista	1
Abogado	2	Payés	1
Aprendiz	2	Pescadero	1
Bastero	2	Portero	1
Carromatero	2	Pregonero	1
Comerciante	2	Presbítero Beneficiado	1
Confitero	2	Procurador	1
Cordonero	2	Sacerdote	1
Cortante	2	Sastre y zapatero	1
Criado y labrador	2	Sereno	1
Escribano	2	Subprior	1
Hacendada	2	Tendero de pesca salada	1
Hornero	2	Vicario	1
Hortolano	2	Total general	866

Observant el quadre, podem comprovar la gran importància de l'agricultura a la Selva. Encapçalen la llista dos oficis similars que pertanyen al sector primari. Entre llauradors i jornalers, el poble disposava de 478 persones. El tercer lloc l'ocupen els ollers amb un total de 75 persones (entre ollers i mestres ollers).

Evolució de la població de la Selva del Camp durant els S.XIX-S.XX

A partir del quadre de professions, he fet una classificació per sectors.

Sector Primari:	Sector Secundari:	Sector Terciari:
Llaurador	Terrisser	Advocat
Jornaler	Mestre terrisser	Mestressa de casa
Terratinent	Espardenyer	Aprenent
Pastor	Sastre	Aprenent de terrisser
Llaurador terratinent	Ferrer	Aprenent de ferrer
Llaurador arrendatari	Fuster	Aprenent de sastre
Llaurador propietari	Teixidor	Arrier/traginer
Horticultor	Teixidor de lli	Criat, criada
Peixater	Boter	Beneficiat
Persona que cuida de la seva hisenda	Serraller	Farmacèutic
Pagès	Calderer	Cirurgià
	Fabricant d'aiguardent	Comerciant
	Jornaler terrisser	Pastisser
	Jornaler de terrisser	Rector
	Jornaler impossibilitat	Estudiant
	Mestre paleta	Estudiant de dret
	Mestre sastre	Deixeble d'ensenyament bàsic
	Mestre sabater	Escrivà
	Moliner	Infermer
	Rajoler	Frare
	Guarnicioner	Escolà
	Xocolater	Mosso
	Corder	Mosso de llaurador
	Tallador	Mosso de camp
	Forner	Organista
		Pregoner
		Prevere
		Prevere beneficiat
		Procurador
		Sacerdot
		Sagristà
		Sereno
		Subprior
		Superior sacerdot regular
		Tender de pesca salada
		Vicari

També podem veure la importància de l'església catòlica en la societat de l'època la Selva del Camp. En el quadre següent podem observar els religiosos i religioses que vivien a la Selva al 1833. En total són 33 persones.

Nom	1r cognom	Edat	Naturalesa	Ocupació
Rafael de San José		55	Cabra	Prior
Fray José de Santa Francisca		68	Cornudella	
Fray Pedro de San Elías		55	Montblanc	
Fray Agustín de Santa Madalena		47	Marçà	
Fray José de San Francisco Javier		47	Reus	
Fray José de San Antonio		22	Barcelona	
Fray Ignacio de la Santissima Trinidad		69	Pineda	Cocinero
Fray Geronimo de Santa Rosa		66	Terrassa	Organista
Fray Agustín de Santa Teresa		68	Selva	Infermero
Fray Benito de Sant José		24	Esbelda	Hortolano
Macià	Piñas	20	Valls	Labrador
Macià	Ferré	15	Cabra	Monaguillo
Pfr Antonio de San Isidro		65	Vic	Prior sacerdote regular
Pfr José de Santa Francisca		65	Cornudella	Prior sacerdote regular
Pfr Valentín de la Merced		50	Terrassa	Superior sacerdote regular
Pfr Juan de la Soledad		57	Poboleda	Superior sacerdote regular
Fray Geronio de Santa Rosa		59	Terrassa	Lego
Fray Juan del Santissimo		55	Reus	Hortolano
Fray Juan del Espiritu Santo		63	Balaguer	Lego
Fray Salvador de Santa Teresa		26	Morell	Lego
Antonio	Barbara	14	Selva	Monaguillo
Pfr José d San Francisco Javier		44	Reus	Sacerdote
Rp Ramón	Febres	61	Camprodon	Prior
P Francisco	Ginot	60	Vilallonga	Subprior
P Isidro	Mallafré	50	Selva	Procurador
P Pedro	Avila	34	Alforja	Sacristan
Fray Francisco	Torrell	18	Alcover	Monaguillo
Fray José	Serañana	58	Ripoll	Sacristan
Mossén José	Font	34	Reus	Presbitero
Sor Rita	Pascual	41	Selva	
Sor Serafina	Marsal	38	Selva	
Sor Margarita	Vaguer	40	Selva	
Sor Aniseta	Batlle	20	Selva	

3.3.7. Moviments migratoris: lloc de procedència

El padró de 1833 es comptabilitzen 4024 persones d'origen selvatà. De 4133 persones, 4024 són de la Selva i 119 són de fora. Això representa gairebé la totalitat de la població, reflectint una comunitat majoritàriament autòctona i arrelada al territori. Observem que hi ha pocs nouvinguts, la majoria eren provinents de poblacions del voltant.

Les poblacions més properes, com Vilallonga (11 persones), Reus (10), l'Albiol (8) i Alcover (7), destacaven com els principals llocs de procedència fora de la Selva, indicant una mobilitat limitada, però significativa, entre municipis veïns. Altres ciutats com Tarragona (5) i Valls (4) també tenien certa presència.

Pel que fa a procedències més distants, es registren pocs casos de diverses poblacions catalanes, com Barcelona, Terrassa, Ripoll o Igualada, així com de llocs més allunyats, com Rivella (Itàlia), Villaverdín (Castella la Vella) i Ciutadella (Menorca). Aquestes dades reflecteixen una població bàsicament local, amb molta limitació pel que fa la immigració que venia de fora de Catalunya o de l'estranger.

Naturalesa	Recompte	Naturalesa	Recompte
La Selva del Camp	4024	Montral	1
Vilallonga	11	Marçà	1
Reus	10	Montroig	1
Albiol	8	Ripoll	1
Alcover	7	Vallclara	1
Tarragona	5	Rivella (Itàlia)	1
Valls	4	Castellvell	1
Constantí	3	Camprodon	1
Terrassa	3	Aleixar	1
Salomó	2	Esbelda	1
Almóster	2	Vinyols	1
Sarrià	2	Solivella	1
Cabra	2	Ciutadella	1
Barcelona	2	Tamarit de Litera	1
Alforja	2	Poboleda	1
Cornudella	2	La Riba	1
Morell	2	Pont d'Armentera	1
Torroja	1	Vallbona	1
San Pedro de Calanda	1	Prades	1
Riudoms	1	Balaguer	1
Mas de Mallafré	1	Vespella	1
Sunadell (Sudanell)	1	Vic	1

Evolució de la població de la Selva del Camp durant els S.XIX-S.XX

Mas Macaia	1	Villaverdin	1
Riba	1	Perafita	1
Mas Vallverdú	1	Vimbodí	1
Rocafort	1	Pineda	1
Maspujols	1	Pla	1
Igualada	1	Pobla de Mafumet	1
Montblanc	1	Total general	4134
la Cardosa	1		

Com s'ha dit anteriorment, aquest padró té la característica que està rectificat. Per tant, podem saber la gent que va marxar entre 1831 i 1833 o la gent que va morir. A continuació, podem observar quines van ser les destinacions d'aquells selvatans i selvatanes que van marxar entre aquests dos anys.

NOM	COGNOM	EDAT	CARRER	NUM.	DESTÍ
Teresa	Fons	19			<i>Casada Vilaplana</i>
Pedro	Ollé	28			<i>Van a Poboleda</i>
Magdalena	Consorte	25			<i>Van a Poboleda</i>
Maria	Ollé	5			<i>Van a Poboleda</i>
Andrés	Pilas	14			<i>Fraile, marxa de casa</i>
Maria	Vallverdú	16	Sensmudaina	7	<i>Va a Reus</i>
Mariano	Hortet	23	Sensmudaina	8	<i>Va a Vimbodí</i>
José	Hortet	10	Sensmudaina	8	<i>va a Vilafranca</i>
Pablo	Ollé	12	Sensmudaina	13	<i>es monaguillo, marxa de casa</i>
Antonia	Ollé	21	Sensmudaina	13	<i>marxa a Vimbodí</i>
José	Figarola	11	De la Font	11	<i>marxa a Reus</i>
Bruno	Cavallé	30	De la Font	19	<i>va a Tarragona (és Tonelero)</i>
Andrés	Saludas	7	De la Font	29	<i>ha ido a Barcelona</i>
Joan de la creu	ferrater	16	major	50	<i>Valls</i>
Josefa	Felip	17	major	76, 1º	<i>Vimbodí</i>
Rosa	Roig	14	major	78, 1º	<i>Madrid?</i>
Antonio	Pellicer	13	major	79, 3º	<i>ha pasado a vivir a Reus</i>
José	Rovira	17	Forn Nou	6	<i>vive en Reus</i>
Lorenzo	Serra	14	Hospital	9	<i>soldado</i>
Pablo	Virgili	14	Hospital	32	<i>soldado</i>
Salvador	Virgili	17	Hospital	32	<i>fraile</i>
José	Barbarà	26	Palma, Plaça de la	9, 2º	<i>Reus</i>
José	Barbarà	3	Palma, Plaça de la	9, 2º	<i>Reus</i>

Evolució de la població de la Selva del Camp durant els S.XIX-S.XX

D. Simón	Batlle	28	Peixateria	2	<i>marxa fora</i>
Andres	Muntas	18	Peixateria	8	<i>Reus</i>
Antonio	Robert	10	Pou de la Vila	23, 2º	<i>Albiol</i>
Estevan	Miret	20	Gentil i Vellet	31	<i>sembla que hi diu Maspujols</i>
Andrés	Puig	12	Gentil i Vellet	35, 1º	<i>soldat</i>
Pedro	Baseda	17	Castella	7, 1º	<i>Albiol</i>
Maria	Fonoll	18	Castella	9, 2º	<i>Reus</i>
Antonio	Andreu	18	Castella	15	<i>Albiol</i>
José	Guasc	14	Castella	18, 1º	<i>no es veu on va</i>
Antonia	Borrell	39	Castella	23	<i>han pasado a Igualada</i>
José	hijo	13	Castella	23	<i>han pasado a Igualada</i>
Magdalena	hija	10	Castella	23	<i>han pasado a Igualada</i>
Raimunda	hija		Castella	23	<i>han pasado a Igualada</i>
Andres	Pamies	17	Castella	27, 2º	<i>Salió para otro punto</i>
Manuel	Prieto	14	Major, plaça	2, 1º	<i>no es veu on va</i>
Teresa	Llevat	14	Major, plaça	3, 2º	<i>no es veu on va</i>
Maria	Aymamí	21	d'en Puig	8, 1º	<i>no es veu on va</i>
Pablo	Punyet	12	d'en Puig	8, 1º	<i>no es veu on va</i>
Rosa	Masdeu	13	d'en Puig	8	<i>no es veu on va</i>
Ambrosio	Mallafré	17	Sant Pere	2	<i>Albiol</i>
Andrés	hijo	15	Sant Pere	38	<i>Albiol</i>
Pablo	Fonts	66	Sant Pere	sin numero	<i>Reus</i>
José	Bové	16	Sant Pau	16	<i>Reus</i>
Francisca	Ysern	12	Sant Rafel	13	<i>Reus</i>
Paula	Ysern	13	Sant Rafel	13	<i>Reus</i>
Andrés	Ysern	10	Sant Rafel	13	<i>Reus</i>
Maria Josefa	Gavaldà	15	Sant Rafel	28, 1º	<i>vive en Reus</i>

Així mateix, podem observar les persones que van morir entre aquests anys. Resumint la taula veiem que consten 230 persones mortes de les quals 98 són dones i 131 són homes. 95 són nens i nenes menors de 5 anys. Trobem 18 nens i nenes menors de 10 anys i 10 nois i noies entre 10 i 15 anys. Podem observar doncs que hi havia un percentatge de mortalitat infantil molt elevat. Si agrupem les franges d'edat, trobem que hi va haver 123 persones mortes entre 1 mes i 15 anys i 107 persones majors de 15 anys. Això suposa que més de la meitat dels morts van ser adolescents i nens. Aquesta situació pot ser deguda a que les mesures sanitàries eren molt precàries i el contacte amb malalties infeccioses com la còlera, el xarampió, o la

diftèria eren factors que contribuïen a una elevada mortalitat infantil. En l'era pre-antibiòtica, les malalties infeccioses podien propagar-se ràpidament. Entre 1830 i 1833, les comunitats europees van experimentar diverses onades d'epidèmies (com la febre groga, còlera, i altres malalties infeccioses). Com demostra Baiget en el seu treball *El còlera al segle XIX a la Selva del Camp*⁴, hi va haver diverses epidèmies de còlera a la Selva: la primera del 1833 al 1834, la segona del 1853 a 1856 i una tercera epidèmia al 1865. Finalment, hi ha una quarta i cinquena epidèmia de còlera que va afectar la Selva. Per altra banda, les condicions econòmiques i socials dificultaven l'accés a una alimentació adequada, especialment per als més joves. La pobresa generalitzada pot haver contribuït a una debilitat general dels infants, fent-los vulnerables a infeccions i malalties. Recordem que s'han registrat 14 persones pobres però és evident que existia molta pobresa en aquesta època.

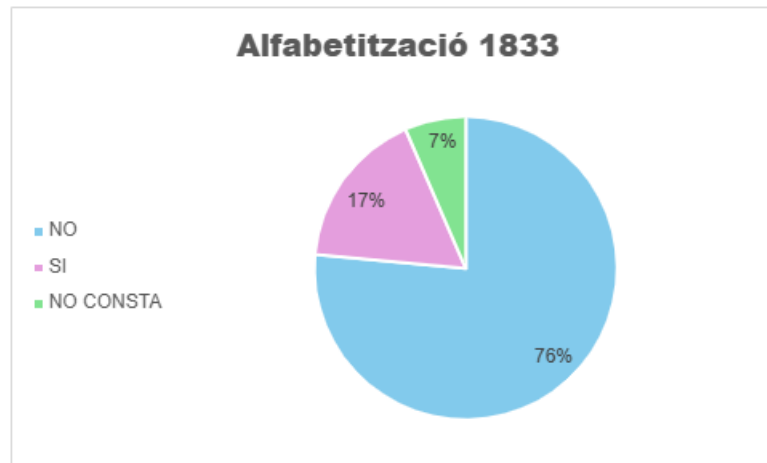
3.3.8. Nivell educatiu

Segons les dades del padró de 1833, el percentatge de caps de casa que sabien llegir i escriure era molt baix; un fet molt habitual en les societats rurals de l'època. Del total de 1.066 caps de casa registrats, un 76% (831 persones) no sabien llegir ni escriure. Això indica que la majoria de la població adulta no havia tingut accés a cap educació, probablement perquè predominava el treball agrícola i domèstic per sobre l'ensenyament.

Només el 17% dels caps de casa (185 persones) sabien llegir i escriure, un percentatge més reduït que incloïa aquells amb oficis que requerien una certa alfabetització, com comerciants, funcionaris o persones amb majors recursos econòmics. Finalment, d'un 7% dels caps de casa (71 persones), no ens consta cap informació.

Aquestes xifres, també reflecteixen les desigualtats educatives de l'època, marcades per les condicions socials, econòmiques i la poca implicació que tothom tingués un mínim ensenyament, especialment en zones rurals.

⁴ BAIGET, Axel, *El Còlera al segle XIX a la Selva del Camp*, treball inèdit.

3.3.9. El paper de la dona en els documents

En aquest padró, el paper de les dones és força irrellevant. Pel que fa a les dones casades, no apareix el seu cognom i trobem que les denomina “consorte”. Tampoc apareix el seu ofici o professió excepte en el cas aïllat de les criades. Hem pogut trobar 45 criades, 11 pobres, 5 impossibilitades, 1 sastre i 2 dones que cuiden de la seva hisenda. Com que la majoria d’elles (exceptuant algunes vídues) no eren caps de casa, tampoc sabem el seu nivell educatiu. Podem afirmar que de totes les dones que apareixen com a caps de casa (203 en total), tan sols 5 saben llegir i escriure. Les 198 restants o bé no saben llegir o bé no consta. Aquest fet respon a la tònica general del país respecte les dones. Hem de tenir en compte que les dones no podien participar en la vida pública i popular del poble. Com Vernet explica al seu llibre *Aspectes polítics i processos electorals a la Selva del Camp durant el Sexenni Democràtic*⁵, una de les principals reivindicacions revolucionàries fou la del sufragi universal. Però fins l’1 d’octubre de 1931 no es va aprovar el sufragi femení a Espanya per 161 vots a favor i 121 en contra, gràcies a l’esforç de les feministes i del paper destacat de Clara Campoamor, que va defensar el vot de les dones en els debats parlamentaris.

⁵ VERNET, Joan, *Aspectes polítics i processos electorals a la Selva del Camp durant el Sexenni Democràtic (1868-1874)*, Ajuntament de la Selva del Camp, col·lecció Ventura Gassol, 2, 2013.

3.3.10. Aspectes formals del document (lletra, abreviació)

En aquest document està escrit per dues persones, ja que les dades van ser recollides, en primer lloc, el 1830 i va ser rectificat l'any 1833 per un secretari diferent. Es pot apreciar fàcilment la diferència entre les dues grafies, a part que hi ha una anotació on esmenta que està rectificat el 1833. A l'hora del buidatge de dades, s'ha tingut en compte la rectificació del 1833. Això ha permès tenir més informació perquè he pogut observar alguns canvis entre el 1830 i el 1833 (morts, canvis de domicili i canvis d'estat civil). Pel que fa a la grafia, cal dir que el secretari de l'any 1830 tenia una grafia més clara, entenedora, neta i polida que el secretari de l'any 1833.

NOMBRES	Edad	Estado	Naturaliza.	Destino ó ocupacion.	Tiempo de residencia.	OBSERVACIONES
M.ª Ana.ª Calvo	28 años	Viuda	Selva			
Francisco Calvo	28	S.	D.	Selva		
María Calvo	28	S.	D.			
Antonio Calvo	19	S.	D.			
Cándida Calvo	18	S.	D.			
Lorena Calvo	16	S.	D.			
Rosa Calvo	15	S.	D.			
Juan Calvo	15	S.	D.			

Imatge del padró 1833 on es veu la grafia del notari de 1830 i el de 1833.

Tant al document original com a les rectificacions, trobem molt sovint els noms abreviats. Acostumen a escriure al principi del nom i el final l'escriuen en forma de superindex. Els noms abreviats més comuns són: Francisco/isca, Magdalena, Antonio/a i Josep. També trobem alguns cognoms i oficis abreviats, a la taula que trobem a continuació en podem veure alguns exemples.

<u>Noms abreviats</u>	Maria i Josep Maria
Francisco i Francisca	Manuel
Josep i Josepa	Ermenegilda
Antonio i Antonia	<u>Cognoms abreviats:</u>

Evolució de la població de la Selva del Camp durant els S.XIX-S.XX

Magdalena	Martínez
Bautista	Soronellas
Buenaventura	<u>Oficis abreviats:</u>
Pelegrina	Fabricante de aguardiente
Reverendo	Labrador
Miguel	Agricultor

NOMBRES.	Edad.
1833	
Magdal. ^a Samuell	37
José hijo	4
Magd. ^a hijo	15.
Terena d	12
Am. ^a d	8
Franc. ^a d	28
Marta d	27
Franc. ^a d	60

NOMBRES.	Edad.	Estado.	Naturaleza.	Destino ú o
1833				
M. ^a Am. ^a Angé y Liza	48	1 ^a	Selva	"
José Angé	27	3	d	→ Sab.
Antonia d	18	3	d	"
Franc. ^a d	14	3	d	"
Maria d	10	3	d	"
Notabe			Rectificado en 1834	

Destino ú ocupacion.
→ Mariano Affar.
"
"
"
"
"

NOMBRES.
1833
Magdal. ^a Samuell
José hijo
Magd. ^a hijo
Terena d
Am. ^a d
→ Franc. ^a d
→ Marta d
→ Franc. ^a d
Notabe

NOMBRES.
1833
X Franc. ^a d
Franc. ^a Comente
X Juan hijo
Ramon d
Franc. ^a d
Maria d
Paula d

NOMBRES.
en 1833
Antonio Fome
Magdalena Com.
→ José hijo
Sereja
Agusti
→ Jitu

Imatges padró de 1833 on s'observen un seguit d'abreviacions.

Durant la recerca, també hem pogut observar com molts noms de carrers han canviat des de l'any 1833 fins a l'actualitat. Molts dels noms de carrers que hem analitzat només han experimentat correccions ortogràfiques al llarg del temps, amb poques

variacions significatives en les seves denominacions. Aquests noms, inicialment escrits en castellà, s'han normativitzat, de manera que molts s'han adaptat a l'ortografia catalana actual. Aquest canvi reflecteix un moviment més ampli cap a la recuperació i la normalització de la llengua catalana en l'espai públic. Així, el que abans podia aparèixer com a "Calle Mayor" ara s'ha adaptat a "Carrer Major", mantenint el seu significat però ajustant-se a la realitat lingüística contemporània.

Carrers 1833	Carrers 1924	Carrer actual
<i>Abadia, calle de la</i>	<i>Abadia, carrer de l'</i>	Abadia, carrer de l'
<i>Alfareros, calle de</i>	<i>Ollers, carrer dels</i>	Ollers, carrer dels
<i>Barrá, calle</i>	<i>Verrà, carrer de</i>	Verrà, carrer de
<i>Boada, calle</i>	<i>Boada, carrer de</i>	Boada, carrer de
<i>Carniceria, calle del pasatge de la</i>	<i>Carnisseria, passatge de la</i>	Carnisseria, passatge de la
<i>Carnicería, plaza de la</i>	<i>Sant Andreu, placa de</i>	Sant Andreu, plaça de
<i>Castellá, calle de</i>	<i>Castella, carrer de</i>	Castella, carrer de
<i>Clavagueras, calle de</i>	<i>Clavegueres, carrer de les</i>	Clavegueres, carrer de les
<i>Conventos y afueras de la Villa</i>		
<i>Forn de Vall, calle del</i>	<i>Forn D'Avall, carrer del</i>	Forn d'Avall, carrer del
<i>Forn Nou, calle del</i>	<i>Forn Nou, carrer del</i>	Forn Nou, carrer del
<i>Fuente, calle de la</i>	<i>Font, carrer de la</i>	Font, carrer de la
<i>Gentil y Ballet, calle</i>	<i>Gentil i Vellet, carrer de</i>	Gentil i Vallet, carrer de
<i>Hospital, calle del</i>	<i>Hospital, carrer de l'</i>	Hospital, carrer de l'
<i>Mayor, calle</i>	<i>Major, carrer</i>	Major, carrer
<i>Palma, plaza de la</i>	<i>Palma, plaça de la</i>	Palma, plaça de la
<i>Pescaderia, calle de la</i>	<i>Peixateria, carrer de la</i>	Peixateria, carrer de la
<i>Pozo de la villa, calle del</i>	<i>Pou de la Vila, carrer del</i>	Pou de la Vila, carrer del
<i>Puig, calle den</i>	<i>Puig, carrer d'en</i>	Puig, carrer d'en
<i>Real y casa de la Villa, plaza</i>	<i>Major, plaça</i>	Major, plaça
<i>Roselló, calle</i>	<i>Roselló, carrer de</i>	Roselló, carrer de
<i>San Pablo, calle de</i>	<i>Sant Pau, raval de</i>	Sant Pau, raval de
<i>San Rafael, arrabal de</i>	<i>Sant Rafel, raval de</i>	Sant Rafel, raval de
<i>Sant Pedro, arrabal de</i>	<i>Sant Pere, raval de</i>	Sant Pere, raval de
<i>Sasmudaña, calle</i>	<i>Sansmudaina, carrer de</i>	Sensmudaina, carrer de
<i>Villa vieja y Regomí, calle de la</i>	<i>Vilavella, carrer</i>	Vila Vella, carrer de la casa de la
	<i>Nova, plaça</i>	Simó Salvador, plaça de
	<i>Nicolau, plaça</i>	Portal d'Avall, plaça del

3.4 CONTEXTUALITZACIÓ. APUNTS HISTÒRICS DEL PRIMER QUART DEL S XX

Al voltant de l'any 1924, la Selva del Camp vivia en un moment de profundes transformacions a nivell social, econòmic i polític, tot i que encara mantenia moltes de les característiques pròpies d'un poble rural, centrat en l'agricultura i la vida tradicional. La Selva del Camp, als voltants de l'any 1924, vivia encara profundament lligada a l'agricultura, amb unes condicions de vida que eren difícils per a molts dels seus habitants. La vida rural estava marcada pel treball al camp, les tradicions socials i les limitades infraestructures. A l'àmbit nacional, el país estava immers en una dictadura autoritària que limitava les llibertats i els drets laborals, tot i que les tensions socials i les protestes anaven augmentant. Aquestes condicions van crear un clima d'incertesa i malestar entre els pagesos i les classes populars, que, tot i la seva vida quotidiana marcada per la tradició i la rutina rural, començaven a ser conscients de les transformacions que estaven començant a sacsejar Espanya i que acabaria desembocant en un període convuls en les dècades següents. Soronellas a *Pagesos en un món de canvis*⁶, descriu la societat catalana de finals del segle XIX i inicis del XX com una època en què l'agricultura catalana comença a entrar en una nova fase del procés de mercantilització. Les plagues al camp van ser una altra dificultat afegida que en aquesta època, a Catalunya i al Camp de Tarragona, provocà una situació més que compromesa per a la subsistència dels pagesos catalans. L'assolament de les vinyes també provocà canvis en el camp català. Tota aquesta situació del món agrari català culmina en la creació de l'associacionisme agrari. Soronellas (2006) afirma que l'aparició de les associacions agràries ha d'enquadrar-se en les condicions històriques de construcció dels moderns estat liberals a Europa. Seguint aquest model urbà de l'associacionisme reivindicatiu, obrer, sindicalista i també el model de les societats agràries s'aprova el 1900 la primera associació agrícola a la Selva: l'Asociación Agrícola de la Selva del Campo (coneguda com la Societat dels pagesos). Tal i com recull Masdeu en el llibre *La Selva del Camp*⁷, sabem que l'any 1903 arriba l'electricitat al poble i, que al 1904, un grup de propietaris rurals i rendistes,

⁶ SORONELLAS, Montserrat, *Pagesos en un món de canvis. Família i associacions agràries*, Publicacions URV, 2006.

⁷ MASDEU, Joaquim M., *La Selva del Camp*, Cossetània edicions, col·lecció la creu de terme, 20214.

fundaven una altra associació coneguda com l'Agrícola. La societat de pagesos i l'Agrícola es fusionaren en el Sindicat de Sant Isidre al 1919. L'any 1911 es fundà la Juventud Católica, coneguda com Centre Catòlic. La Defensa Agrària fou fundada el 1926. Com podem veure l'inici del segle XX va portar molts canvis i innovacions: El cinema, l'electricitat, noves associacions, nous accessos al poble, la primera premsa d'oli hidràulica o la fundació de la societat tèxtil Francisco Cabré entre d'altres. Fins el 1927, durant la dictadura de Primo de Rivera en que *“el país es va submergir en una mena d'estat letàrgic en què les brides del poder van ser agafades per persones que s'estimaven més potenciar l'immobilisme social, econòmic i polític per no córrer cap risc de perdre el control de la situació”*⁸.

A nivell estatal, aquest període se situa dins del context de la dictadura de Primo de Rivera, que va tenir un impacte considerable sobretot a Espanya i, per tant, també sobre les petites poblacions com la Selva del Camp.

⁸ Masdeu, 2014

3.5 DADES DEL PADRÓ DE 1924.

En els Annexos 2, trobem el buidatge del padró de 1924. La informació apareix dividida en els següents apartats: número de referència per cada persona, número de referència del document (4481), any del padró (1924), número d'unitat familiar, nom del carrer, nombre de veïns del carrer (caps de casa), nombre d'habitants del carrer, número de casa, número de pis, gènere de cada persona, nom, 1r cognom, 2n cognom, parentiu respecte al cap de casa, edat, estat civil, naturalesa (lloc de procedència), ocupació, temps de residència a la Selva, nivell educatiu (si saben llegir i escriure) i, finalment, un apartat d'observacions. La nomenclatura que s'ha seguit a l'hora de classificar el parentiu ha estat la següent:

Abreviació	Relació de parentiu
C	Cap de casa
CU	Cunyat/Cunyada
E	Esposa
F	Fill/Filla
FLL	Fillastre
G	Gendre
M	Mare
N	Net, neta
NB	Nebot/Neboda
NR	Nora
Z	Criat, criada, mosso, serventa

D'altra banda cal destacar que hi havia gent que vivia als masos, és a dir, en ambients rurals, que podien estar ubicats a les afores del municipi. Aquests masos, tot i estar situats en zones més allunyades del centre, formaven part de la comunitat local i sovint tenien una relació estreta amb la vida del poble. Una particularitat que trobem en els documents és que, després dels noms dels masos, sovint apareixen dues lletres en majúscules, com ara QN, QS, QE o QO. Aquestes inicials indicaven les diferents zones en què es dividia el poble.

Les inicials QN, QS, QE i QO significaven *Quartel Nord*, *Quartel Sud*, *Quartel Est* i *Quartel Oest*, respectivament. Aquesta divisió del poble en quatre parts ajudava a identificar l'ubicació geogràfica dels masos i altres edificacions. Així, els masos situats

al nord del poble eren marcats amb QN, els del sud amb QS, i així successivament. Aquesta pràctica facilitava la localització i organització del territori, especialment en documents on era necessari distingir entre les diverses àrees del municipi.

3.5.1. Piràmide de població 1924

La piràmide de població de la Selva del Camp l'any 1924 ens mostra com era la societat en aquell moment, amb una estructura demogràfica que combina trets tradicionals d'un poble agrícola amb alguns indicis de canvi cap a una societat més moderna. La base de la piràmide, formada pels infants i els joves (0-4, 5-9 i 10-14 anys), és bastant ampla, cosa que indica una natalitat força alta, típica d'una economia basada en el treball agrícola. Tot i això, es pot veure que hi ha menys infants en el grup de 0-4 anys que en el grup de 5-9, cosa que potser reflecteix una baixada recent en els naixements, possiblement per motius econòmics o polítics, com la dictadura de Primo de Rivera o els efectes indirectes de la Primera Guerra Mundial.

La part central de la piràmide, que inclou la població jove i adulta (15-44 anys), és la més gran. Això mostra que hi havia moltes persones en edat de treballar i tenir fills, un fet molt habitual en pobles agrícoles com la Selva. Entre els joves de 15 a 24 anys, hi ha una mica més d'homes que de dones, potser per alguna migració o altres factors socials, però aquesta diferència desapareix a partir dels 25 anys, on hi ha un equilibri entre homes i dones.

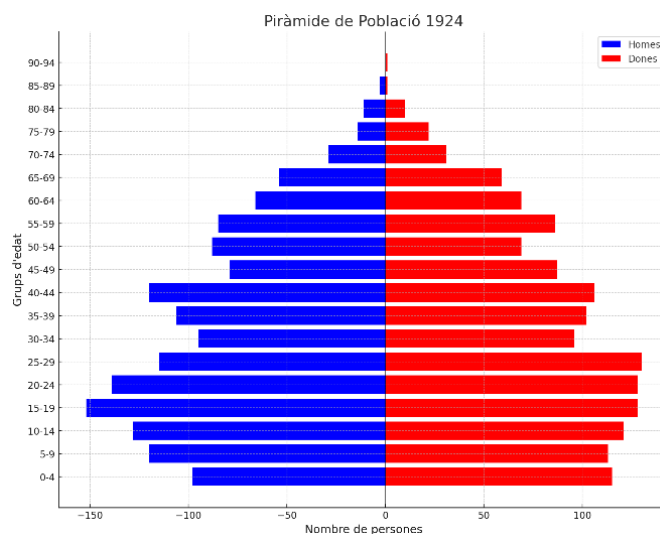
A partir dels 50 anys, la població comença a disminuir força, i encara més entre els homes que entre les dones. Això es veu sobretot a partir dels 70 anys, on hi ha moltes més dones que homes, fet que ens indica que les dones vivien més anys que els homes. En general, però, el nombre de persones grans és baix, un fet que s'explica per l'alta mortalitat que hi havia en aquella època i per una esperança de vida més curta que avui dia.

En conjunt, la piràmide ens mostra un equilibri bastant igual entre homes i dones, amb algunes diferències segons l'edat. Per exemple, hi havia una mica més d'homes en les edats joves, però més dones en les edats avançades. Aquestes diferències són normals en una societat agrícola com la Selva del Camp del 1924. A més, el context

històric també hi podia influir, com ara la crisi al camp o la situació política i econòmica de l'època.

En resum, aquesta piràmide de població ens parla d'un poble amb una població jove i treballadora, encara amb moltes característiques tradicionals d'una societat rural, però amb alguns senyals de canvi. Aquest moment de transició reflecteix la combinació del passat agrícola i els primers passos cap a una societat que començava a modernitzar-se.

La petita diferència entre homes i dones, amb un petit avantatge per a les dones, reflecteix una tendència habitual, ja que, malgrat les condicions de l'època, les dones solen tenir una major esperança de vida. Aquestes dades ens ajuden a entendre millor les limitacions i els reptes que afrontava la societat selvatana d'aquell moment, així com la importància dels avenços mèdics i socials que han contribuït a augmentar l'esperança de vida en les dècades posteriors.

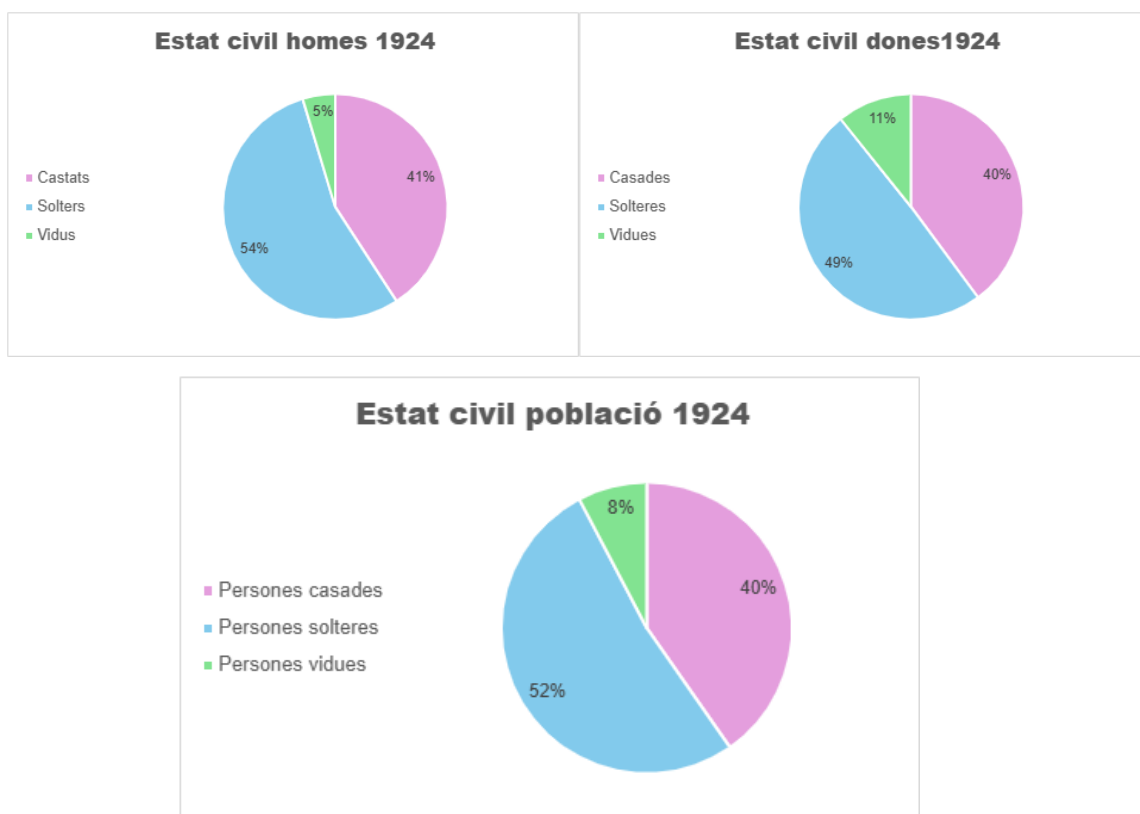
3.5.2. Estat civil

Les dades sobre l'estat civil de la població de la Selva del Camp l'any 1924 mostren algunes tendències significatives. La majoria de la població estava casada, amb un total de 1.198 persones (586 dones i 612 homes). Aquestes xifres reflecteixen una societat tradicional, on el matrimoni era un valor fonamental i la institució familiar tenia un paper central en la vida quotidiana. Els solters representen el segon grup més nombrós, amb 1.545 individus (727 dones i 818 homes), cosa que pot suggerir una

població relativament jove, ja que el matrimoni es produïa més tard en la vida o bé no es realitzava per qüestions econòmiques o socials.

El nombre d'homes solters és una mica més superior al de dones, fet que podria estar relacionat amb les condicions de treball o la mobilitat laboral de l'època. Finalment, els vidus sumen 228 persones en total, amb 158 dones i 70 homes. Aquesta diferència entre els sexes és habitual, ja que les dones tenien una esperança de vida més alta que els homes, el que feia que la població de dones vídues fos més nombrosa.

En resum, aquestes dades reflecteixen una societat amb una estructura familiar forta, una gran proporció de persones joves i solteres, i un nombre moderat de persones velles, sobretot dones, que havien quedat vídues.

3.5.3. Estructures familiars

A partir del buidatge realitzat, s'han comptabilitzat un total de 870 unitats familiars. Hem tingut en compte en el recompte els convents com una unitat familiar. Tenint present que s'han registrat un total de 2982 habitants, la mitjana de membres de cada unitat familiar és de 3,42. A banda d'aquesta dada, es pot observar que la majoria de famílies tenen 4 o menys de 4 fills.

L'any 1924, a la Selva del Camp, les estructures familiars seguien un model tradicional. La majoria de les famílies eren pageses i vivien en un entorn rural on el treball al camp, especialment al voltant de la vinya i l'olivera, era fonamental per a la subsistència. Els homes eren els caps de família i els responsables de la feina externa, mentre que les dones es feien càrrec de les tasques domèstiques i la cura dels fills. Les famílies sovint eren grans i incloïen avis, germans i altres parents que treballaven de manera col·lectiva per mantenir l'economia familiar.

Tot i aquesta estructura tradicional, l'any 1924 va marcar el començament d'un procés de canvi. A partir de la industrialització, molts joves migraven cap a les ciutats properes com Reus o Tarragona per cercar feina, especialment a la indústria, fet que va influir en la dinàmica familiar, ja que alguns membres van marxar per establir-se a les zones urbanes. A més, les dones, tot i mantenir els seus rols tradicionals, van començar a tenir més oportunitats laborals a les ciutats. Aquest període va suposar un canvi cap a nous models familiars influïts per les transformacions socials i econòmiques de l'època.

3.5.4. Noms de persona

Durant el buidatge del padró de 1924 també hi trobem una gran varietat de noms; 155 de dona i 133 d'homes.

Pel que fa els noms de dona, en el buidatge del padró de 1924 de la Selva del Camp, es poden veure noms molt tradicionals, sobretot entre les dones. Els noms més comuns són Maria, Dolors, Teresa, Josepa, Rosa, Carme, Antònia, Francesca, Àngela i Mercè, molts dels quals tenen relació amb la religió. Aquesta preferència per noms religiosos era típica de l'època, ja que la fe catòlica influïa molt en la vida diària i en les eleccions dels noms. La majoria són noms associats a la Mare de Déu o a

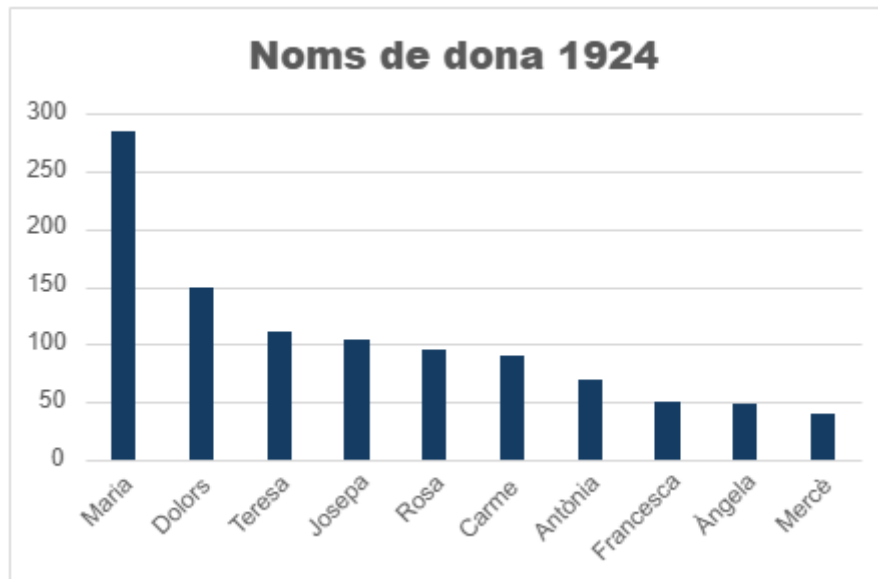
santes importants, reflectint els valors religiosos de la societat. Així, aquesta varietat de noms ens ajuda a entendre millor les creences i la cultura de la Selva del Camp en aquell moment. A continuació hi trobareu una graella amb els noms de dona i el nombre de gent que s'hi deia. Finalment hi ha un gràfic de barres amb els 10 noms més comuns.

Nom en català	Dona	Nom en català	Dona
Maria	284	Susina	1
Dolors	149	Elionor	1
Teresa	111	Almaida	1
Josepa	105	Amàlia	1
Rosa	96	Pura	1
Carme	90	Jacinta	1
Antònia	70	Rosa	1
Francesca	50	Joana	1
Àngela	48	Cecília	1
Mercè	40	Constància	1
Magdalena	31	Glòria	1
Concepció	24	Clàudia	1
Serafina	14	Hermínia	1
Montserrat	14	Anna	1
Pilar	13	Nonit	1
Raimunda	13	Josita	1
Andrea	13	Caietana	1
Marina	12	Judit	1
Tecla	12	Angelina	1
Vicenta	12	Amèlia	1
Paula	12	Rita	1
Emília	10	Laura	1
Margarida	8	Gerònima	1
Neus	7	Leocàdia	1
Roser	6	Salomé	1
Encarnació	6	Llúcia	1
Marta	6	Soletat	1
Filomena	6	Emingueta	1
Esperança	5	Cèlia	1
Elisa	5	Madrona	1
Remei	5	Guadalupe	1
Matilda	5	Climentia	1
Isabel	5	Eduvigis	1

Evolució de la població de la Selva del Camp durant els S.XIX-S.XX

Rosalia	4	Magina	1
Victòria	4	Narcisa	1
Lluïsa	4	Enriqueta	1
Eulàlia	4	Berta	1
Assumpció	4	Adelaida	1
Hipòlita	4	Nonita	1
Úrsula	4	Apolònia	1
Joaquima	4	Brígida	1
Annita	4	Maria Àngela	1
Camila	3	Polònia	1
Trinitat	3	Estefania	1
Caterina	3	Florència	1
Irene	3	Maria Josepa	1
Beatriu	3	Raquel	1
Adela	3	Estel·la	1
Ramona	3	Alberta	1
Elena	3	Maria Rosa	1
Ampar	3	Carolina	1
Martina	2	Ester	1
Palmira	2	Genoveva	1
Dorotea	2	Maria Teresa	1
Eloïsa	2	Rosina	1
Júlia	2	Mariana	1
Agustina	2	Gertrudis	1
Elvira	2	Aquil·lina	1
Generosa	2	Salvadora	1
Nativitat	2	Mariona	1
Gumerinda	2	Sofia	1
Josefina	2	Araceli	1
Cristiana	2	Susanna	1
Delfina	2	Eugenià	1
Maria Tecla	2	Celestina	1
Manela	2	Delmira	1
Sabrina	2	Tomassa	1
Clara	2	Melitona	1
Ursicina	2	Gregòria	1
Maria Dolors	2	Balbina	1
Adelina	2	Valentina	1
Maria Montserrat	2	Miracle	1
Agnès	2	Cinta	1
Rossita	1	Misericòrdia	1
Flora	1	Virgínia	1
Venància	1	Modesta	1
Hilari	1	Felicitat	1

Regina	1	Total general	1477
Consol	1		

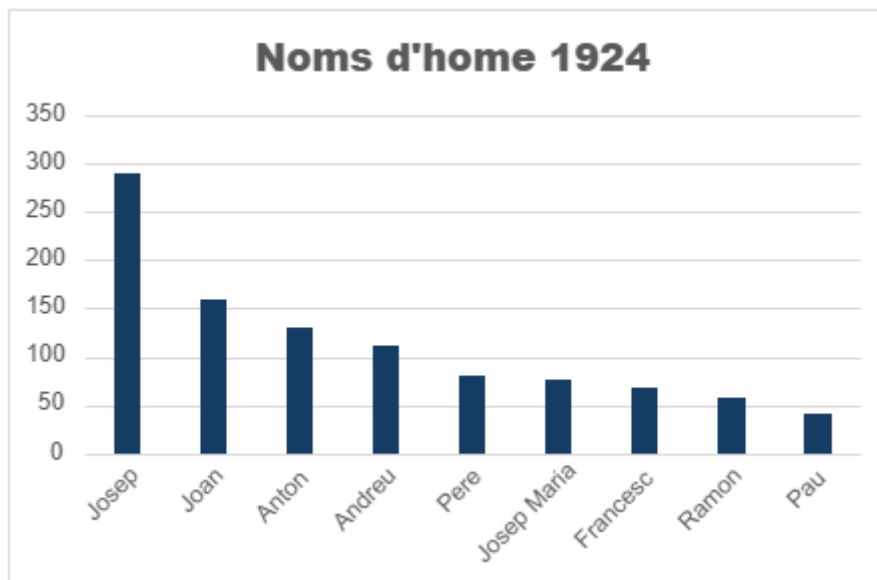
Pel que fa als noms d'homes, els més comuns són Josep, Joan, Anton, Andreu, Pere, Josep Maria, Francesc, Ramon, Pau i Lluís. Aquests noms, molts dels quals són de sants, també reflecteixen la forta influència religiosa de l'època. A més, molts d'aquests noms es transmetien de generació en generació, mostrant la importància de les tradicions familiars i religioses. A continuació hi trobareu una taula amb els noms d'homes i el nombre de gent que el tenia. Després hi ha un gràfic amb els 10 noms més recurrents.

Nom en català	Home	Nom en català	Home
Josep	289	Ramir	2
Joan	159	Marc	2
Anton	131	Rossent	2
Andreu	111	Claudi	2
Pere	81	Esteve	2
Josep Maria	77	Alfons	2
Francesc	68	Felicià	2
Ramon	58	Ferran	2
Pau	42	Eugeni	2
Lluís	40	Armand	2
Bonaventura	25	Josep Anton	2

Evolució de la població de la Selva del Camp durant els S.XIX-S.XX

Salvador	21	Policarpi	1
Miquel	21	Telesfor	1
Agustí	20	Roger	1
Isidre	19	Carmel	1
Jaume	19	Oleguer	1
Xavier	13	Francesc	1
Magí	11	Isidor	1
Ignasi	10	Josep Pau	1
Manel	9	Conrad	1
Pasqual	8	Josep Tomàs	1
Eduard	8	Abel	1
Carles	8	Julià	1
Marià	8	Domènech	1
Alexandre	8	Laure	1
Joaquim	8	Indalesi	1
Jordi	7	Casimiro	1
Sebastià	7	Adolf	1
Hipòlit	7	Leopold	1
Aleix	6	Camil	1
Ricard	6	Fulgenci	1
Daniel	6	Agapit	1
Vicenç	6	Llucià	1
Rafel	5	Eloi	1
Llorenç	5	Aureli	1
Joan Maria	5	Aquil·les	1
Ambròs	5	Macià	1
Benvingut	4	Hermenegild	1
Baptista	4	Avel·lí	1
Jesús	4	Federic	1
Faustí	4	Magí	1
Bartolomeu	4	Àlvar	1
Fèlix	4	Baldomer	1
Emili	4	Raimundo	1
Alfred	4	Marcel	1
Àngel	4	Camil	1
Blai	3	Gabí	1
Modest	3	Robert	1
Pompeu	3	David	1
Gregori	3	Eleuteri	1
Narcís	3	Maurici	1
Amadeu	3	Salvi	1
Albert	3	Màxim	1
Jacint	3	Fermí	1
Samuel	3	Eudald	1

Tomàs	3	Silveri	1
Marcel·lí	3	Delfí	1
Valentí	2	Teodor	1
Gabriel	2	Gustau	1
Celestí	2	Damià	1
Eliseu	2	Natàlio	1
Estenislau	2	Victorià	1
Serafí	2	Nèstor	1
Leandre	2	Octavi	1
Gil	2	Humbert	1
Felip	2	(en blanc)	
Florenci	2	Total general	1502

3.5.5. Cognoms de persona

El buidatge padró municipal de l'any 1924 revela una gran diversitat onomàstica, amb un total de 237 cognoms diferents registrats entre els habitants del municipi. El padró recull informació tant del primer com del segon cognom de cada individu, però aquesta anàlisi l'he fet exclusivament dels primers cognoms.

Dins la varietat registrada, alguns cognoms destaquen per la seva freqüència. Entre els més comuns es troben Masdeu, Roig, Baget, Pàmies, Ferrer, Girona, Fort, Barberà i Domingo.

En aquest buidatge s'han trobat algunes variants dels cognoms, per això, s'ha creat un altre apartat amb els cognoms normatius. A part, això també ens permet fer un bon anàlisi i correcte agrupació de cada cognom. A continuació, podeu observar una graella amb els primers cognoms i el seu recompte.

1r COGNOM	RECOMPTE	1r COGNOM	RECOMPTE
Masdeu	191	Mulet	6
Roig	82	Rovira	5
Baget	75	Abellà	5
Pàmies	62	Pere	5
Ferrer	55	Agràs	5
Girona	54	Raset	5
Fort	51	Bofarull	5
Barberà	49	Casanoves	5
Domingo	48	Garcia	5
Bover	47	Gasol	5
Cogul	45	Bosc	4
Prats	44	Moreno	4
Fortuny	43	Cantor	4
Garriga	42	Cabrer	4
Vallverdú	41	Caselles	4
Fonts	39	Aranda	4
Miró	37	Recasens	4
Vidal	33	Cort	4
Bergadà	32	Rodríguez	4
Balsells	31	Llevat	4
Feliu	29	Oriol	4
Gondolbeu	29	Elies	4
Puig	28	Pallejà	4
Pujol	27	Borrell	4
Boada	26	Papiol	4
Basseda	26	Pellicer	4
Oller	26	Balanyà	4
Arbós	25	del Corral	3
Poblet	24	Barbenys	3
Vilalta	23	Reig	3
Soronelles	23	Mateu	3
Maideu	23	Bonastre	3
Figueres	23	Ferreter	3
Figuerola	22	Baruel	3
Ripoll	21	Brull	3

Evolució de la població de la Selva del Camp durant els S.XIX-S.XX

Guasc	21	Blasco	3
Llaurador	21	Oliva	3
Fuguet	20	Salsench	3
Santjoan	19	Brunet	3
Milà	19	Soler	3
Vives	19	Gil	3
Cavallé	18	Tomàs	3
Tàrrrech	18	Gibert	3
Mallafrè	17	Caracuel	3
Rabasa	17	Català	2
Muntes	17	Rivelles	2
Torrents	16	Clavé	2
Amat	16	Oliver	2
Badia	16	Creixell	2
Dolcet	16	Pagès	2
Blasi	15	Urrutia	2
Martí	15	Massoni	2
Roigé	15	Rius	2
Pintaluba	15	Cáceres	2
Hortet	15	Vilella	2
Felip	14	Punyet	2
Gasull	14	Sardà	2
Segarra	14	Llaveria	2
Ribas	14	Barenys	2
Llombart	14	Aragonès	2
Simó	13	Alasà	2
Daroca	13	Abelló	2
Nolles	13	Capell	2
Salvat	13	Virgili	2
Gatell	13	Sumalla	1
Cristià	12	Vila	1
Esteve	12	Valdívia	1
Llort	11	Canela	1
Ricart	11	Barceló	1
Agustench	11	Guinovart	1
Martínez	11	Òdena	1
Fonoll	11	Molins	1
Veciana	11	Vendrell	1
Ferran	11	Berenguer	1
Mas	11	Segura	1
Barrufet	11	Bages	1
Sabater	11	Anglès	1

Evolució de la població de la Selva del Camp durant els S.XIX-S.XX

Genius	11	Parés	1
Batlle	10	Tàsies	1
Voltes	10	Boqué	1
Romeu	9	Cervera	1
Calero	9	Larranz	1
Nogués	9	Palau	1
Aguadé	9	Fabregas	1
Carnicer	9	Viciedo	1
Dalmau	9	Alegret	1
Morgades	9	Güell	1
Altès	9	Xifré	1
Castellà	8	Sierra	1
Vallès	8	Franc	1
Carol	8	Sol	1
Guardia	8	Freixes	1
Gavaldà	8	Calaf	1
Ballester	8	Alberic	1
Estivill	8	Masquef	1
Miquel	8	Bonet	1
Bernat	8	Calendiu	1
Taverna	7	Cuenca	1
Rosic	7	Torrellas	1
Gomis	7	Marquès	1
Mestre	7	Alcanar	1
Alsina	7	Salsenc	1
Folc	7	Calpe	1
Cochs	7	Cortiella	1
Llambrich	7	Escoda	1
Queralt	7	Cunillera	1
Plana	6	Vial	1
Aguilar	6	Cases	1
Arnau	6	Espanyol	1
Andreu	6	Grau	1
Catà	6	Companyys	1
Giralt	6	Saumell	1
Platard	6	Alomà	1
Martorell	6	Roselló	1
Andreazini	6	Marc	1
Duran	6	Aixalà	1
Estrada	6	Alejo	1
Gené	6	Muntanyola	1
		Total general	2664

3.5.6. Professions

El padró de 1924 reflecteix amb detall la realitat econòmica i social d'aquesta vila del Camp de Tarragona durant el primer quart del segle XX. Segons les dades extretes, l'agricultura era l'activitat predominant, amb 830 llauradors, per tant, era el motor econòmic principal, tal com apunten diverses obres sobre la història local, com *La Selva del Camp en el segle XVIII (Població, societat i economia)* de Maria Recasens i Rovira⁹. La rellevància del sector primari encaixa amb la tradició agrària de la zona, basada sobretot en el conreu de la vinya, els cereals i l'olivera.

El segon grup més nombrós és el del servei domèstic, amb 792 persones registrades, un fet que s'explica per la presència de grans cases pairals i famílies benestants. Aquest llibre també destaca la divisió de gènere en el treball domèstic, on les dones eren gairebé el total d'aquestes professions.

El padró evidencia també un cert avanç educatiu, amb 441 escolars i estudiants, una dada que mostra l'esforç per l'alfabetització. Tot i això, la diversificació professional era encara limitada, amb oficis especialitzats, com metges, farmacèutics, enginyers o advocats, representats per una única persona cadascun.

Aquest padró de 1924 ofereix, doncs, una imatge clara d'una societat encara molt lligada al camp, amb bàsiques mostres de diversificació econòmica i un cert avenç en àmbits com l'educació.

Seguidament, hi ha una taula amb totes les professions i el recompte de gent que s'hi dedicava.

Ocupació	Recompte	Ocupació	Recompte
Labrador	830	Fontanero	1
Domestica	780	Abogado	1
escolar	389	Escribano	1
Su sexo	384	Barbero	1
Sin profesión	143	Calderero	1

⁹ RECASENS, Maria, *La Selva del Camp en el segle XVIII (població, societat i economia)*, Centre d'Estudis Comarcal Josep Iglésies-Reus, 1992.

Evolució de la població de la Selva del Camp durant els S.XIX-S.XX

<i>Albañil</i>	54	<i>Ingeniero</i>	1
<i>Alfarero</i>	27	<i>Bachiller</i>	1
<i>Comercio</i>	26	<i>Correo</i>	1
<i>Panadero</i>	25	<i>Jefe estación</i>	1
<i>Estudiante/ a l'escola</i>	52	<i>Beneficiado</i>	1
<i>Religiós</i>	15	<i>Jubilado</i>	1
<i>Carpintero</i>	13	<i>Guarda</i>	1
<i>Pastor</i>	12	<i>Secretario</i>	1
<i>Propietario</i>	12	<i>Carnicera</i>	1
<i>Herrero</i>	11	<i>Agricultor</i>	1
<i>Doméstica</i>	12	<i>Lampista</i>	1
<i>Ferroviano</i>	11	<i>Traginer</i>	1
<i>Enseñanza</i>	8	<i>Párroco</i>	1
<i>Zapatero</i>	8	<i>Droguero</i>	1
<i>Pintor</i>	7	<i>Peluquero</i>	1
<i>Maestro</i>	6	<i>Tendera</i>	1
<i>Carretero</i>	5	<i>Planchadora</i>	1
<i>Sirvienta</i>	5	<i>Carnicero</i>	1
<i>Propietario</i>	5	<i>Presbítero</i>	1
<i>Ladrillero</i>	5	<i>Mercadero</i>	1
<i>Camarero</i>	4	<i>Propietaria</i>	1
<i>Cocinero</i>	4	<i>Merceria</i>	1
<i>Dependiente</i>	4	<i>Recadero</i>	1
<i>Guardia Civil</i>	4	<i>Meritorio</i>	1
<i>Cerrajero</i>	4	<i>Sacerdocio</i>	1
<i>Su profesión</i>	3	<i>Esquilador</i>	1
<i>Chofer</i>	3	<i>Alguacil</i>	1
<i>Barbero</i>	3	<i>Tabernero</i>	1
<i>Arriero</i>	3	<i>Guardia jurat</i>	1
<i>Cubero</i>	3	<i>Tapicero</i>	1
<i>Alpargatero</i>	3	<i>Guarnicionero</i>	1
<i>Electricista</i>	3	<i>Estudiante</i>	1
<i>Modista</i>	3	<i>Guernicionero</i>	1
<i>Mecánico</i>	3	<i>Músico</i>	1
<i>Cafetero</i>	2	<i>Su profesión</i>	1
<i>Sirviente</i>	2	<i>Niñera</i>	1
<i>Cajero</i>	2	<i>Payés</i>	1
<i>Aprendiz</i>	2	<i>Tablajero</i>	1
<i>Carretero</i>	2	<i>Médico</i>	2
<i>Farmacéutico</i>	3	<i>Telegrafista</i>	1
<i>Sastre</i>	2	<i>Militar retirat</i>	1

<i>Inútil</i>	2	<i>Delegat banc reus</i>	1
<i>Comadrona</i>	2	<i>Veterinari</i>	1
<i>Confitero</i>	2	<i>Hojalatero</i>	1
<i>sus labores</i>	2	<i>Hospital</i>	1
<i>Planchadora</i>	1	<i>Industrial</i>	1
<i>Escribiente</i>	1	Total general	2971
<i>Sacerdote</i>	1		

El sector primari, que era el predominant en aquella època, es referia a les activitats econòmiques directament relacionades amb l'explotació dels recursos naturals, com l'agricultura, la ramaderia o la pesca. En aquest cas, el sector primari inclou professions com el *labrador*, *pastor*, *agricultor* i *payés*, que són els que treballaven directament amb la terra o els animals.

És important observar que les feines domèstiques, com les tasques de les mestresses de casa o les *domèstiques/su sexo*, no es consideraven oficis remunerats ni comptabilitzades com a professions en molts contextos històrics, tot i que representaven una gran part de la feina realitzada a la llar. Aquestes persones treballaven, majoritàriament, sense rebre un sou per la seva tasca, i a vegades només obtenien petites recompenses en espècies o una compensació econòmica per ajudar a altres famílies. És a dir, aquestes feines, tot i ser essencials per al funcionament de les cases i les famílies, no eren considerades oficis formals.

Pel que fa als sectors secundari i terciari, aquests estaven més relacionats amb la indústria i els serveis. El sector secundari, amb un total de 143 persones, inclou oficis com *albañil*, *alfarero*, *herrero*, *carpintero*, etc., que impliquen la transformació de materials i la producció d'objectes. D'altra banda, el sector terciari (més relacionat amb els serveis) és el més nombrós, amb 1.342 persones, on es poden veure ocupacions com *mestre*, *metge*, *farmacèutic*, *comerciante*, *camarero*, *abogado*, entre altres.

A continuació podeu observar una taula amb els oficis dividits en sector primari, secundari, terciari i altres professions.

Sector primari	Sector secundari	Sector terciari	Altres professions i sense ocupació:
Labrador: 830	Albañil: 54	Doméstica/Sirvienta/Sus labores: 792	Sin profesión: 143
Pastor: 12	Alfarero: 27	Estudiant/Escolar: 441	Jubilado: 1
Agricultor: 1	Herrero: 11	Comercio/Tendera/Droguero/Mercadero: 33	Inútil (per incapacitat): 2
Payés: 1	Calderero: 1	Camarero: 4	Total altres/no ocupació: 146
Total sector primari: 844	Lampista: 1	Cocinero: 4	
	Carpintero: 13	Dependiente: 4	
	Cerrajero: 4	Carnicero/Carnicera: 2	
	Hojalatero: 1	Panadero: 25	
	Ladrillero: 5	Guardia Civil: 4	
	Mecánico: 3	Secretario: 1	
	Pintor: 7	Maestro: 6	
	Zapatero: 8	Enseñanza: 8	
	Guarnicionero: 1	Planchadora: 2	
	Modista: 3	Cafetero: 2	
	Alpargatero: 3	Farmacéutico: 1	
	Tapicero: 1	Médico: 2	
	Total sector secundari: 143	Veterinari: 1	
		Comadrona: 2	
		Telegrafista: 1	
		Barber/Barbero/Peluquero: 4	
		Industrial: 1	
		Ingeniero: 1	
		Abogado: 1	
		Total sector terciari: 1.342	

3.5.7. Lloc de procedència

La informació sobre el lloc de procedència dels 2.982 habitants, ofereix una visió de la composició poblacional del municipi. La gran majoria, 2.340 persones, havien nascut a la mateixa Selva del Camp, fet que evidencia un fort arrelament local.

Tanmateix, també hi havia una presència significativa de persones nascudes en altres municipis, especialment dels voltants. Albiol era el segon lloc de procedència més comú, amb 92 persones, seguit per Reus amb 37 i Alcover, amb 35 persones

cadascun. Altres llocs destacats inclouen Tarragona (25), el Morell (22), Barcelona (18), Vilallonga i Almostrer (16 cadascun), Vimbodí (12), Riudoms (11), Torredembarra (10), Valls i Rauric (9 cadascun), Tivissa i Mont-ral (8 cadascun), i Vilabella i Cornudella (7 cadascun).

Aquestes dades mostren que, tot i que la majoria de la població era autòctona, existia una notable diversitat en els llocs d'origen, majoritàriament de municipis propers i algunes ciutats més grans com Barcelona. Aquesta distribució reflecteix les dinàmiques socioeconòmiques de l'època, amb migracions ocasionals probablement motivades per factors laborals o familiars.

Naturalesa	Recompte	Naturalesa	Recompte
La Selva del Camp	2340	Aiguamúrcia	1
Albiol	92	Aguiló, Barcelona	1
Reus	37	Santiponce	1
Alcover	35	Sant Llorenç de la Muga, Girona	1
Tarragona	25	Rourell	1
Morell	22	Rojals	1
Barcelona	18	Rodonyà	1
Vilallonga	16	Roda	1
Almostrer	16	Rillo	1
Vimbodí	12	Reinosa, Santander	1
Riudoms	11	Puig-reig	1
Mont-ral	11	Porrera	1
Torredembarra	10	Pons	1
Rauric	9	Poble de Cérvoles, Lleida	1
Valls	9	Pobla Mafumet	1
Tivissa	8	Pobla de Montornès	1
Vilabella	7	Pina	1
Cornudella	7	Piera, Barcelona	1
Arbolí	7	Perelló	1
Vilaverd	6	Peralta, Osca	1
Mont-roig	6	Passanant	1
Pira	5	Ollés	1
Montblanc	5	Morell	1
Alforja	5	Monzón	1
Riba	4	Montferri	1
Prades	4	Montbrió	1
Porrera	4	Tardienta, Osca	1
Vilaplana	4	Tamarit	1
Oropesa	4	Sevilla	1

Evolució de la població de la Selva del Camp durant els S.XIX-S.XX

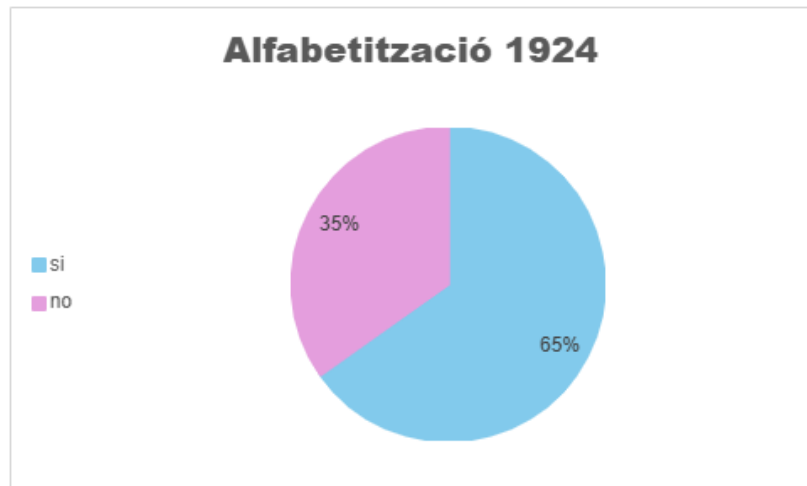
Monzón	4	Xerta	1
València	4	Vitoria	1
Lleida	4	Vinyols	1
Girona	4	Miranda de Ebro, Burgos	1
Espluga	4	Massó	1
El Vendrell	4	Maspujols	1
Cambrils	4	Manlleu	1
Aleixar	4	Maella	1
Senant Osca	4	Madrid	1
Vilafranca	3	Llorens	1
Pozal de Gallinas, Valladolid	3	Llevaria	1
Perelló	3	La Mussara	1
Vilové, Barcelona	3	La Mancha	1
Espluga Francolí	3	la Habana	1
Borges del Camp	3	Igai, Vitoria	1
Mallorca	3	Huesca	1
La Riba	3	Horrà	1
França	3	Guiamets	1
Constantí	3	Granja, Valencia	1
Arbeca	3	Vilanova i la Geltrú	1
Albesa	3	Vilanova d'Escornalbou	1
Xativa, Valencia	2	Granada	1
Vilanova i la Geltrú	2	Gayà	1
Vilabella	2	Garrigas	1
Tafalla	2	Fraga	1
Sarral	2	Febró	1
Grañena, Lleida	2	Farena	1
Sant Gervasi	2	Falset	1
Rourell	2	Argilaga	1
Rocallaura	2	Argentina	1
Riudecols	2	Archs	1
Fulleda	2	Espluga Calva	1
Picamoixons	2	Duesaigues	1
Noalejo	2	Corts de Sarrià	1
Masllorenç	2	Coll de Jou	1
Lloà	2	Chiva	1
La Mussara	2	Aznalcóllar	1
La Febró	2	Avinyonet	1
Hostafrancs	2	Carcabuey	1
Gràcia, Barcelona	2	Capafons	1
Figuerola	2	Canonja	1
Castell sa Cabra	2	Cambrils	1
Cornudella	2	Calafell	1
Cerbià	2	Villanueva, Zaragoza	1

Castellvell	2	Vilavert	1
Canonja	2	Bràfim	1
Cabezón, Valladolid	2	Bours, França	1
Albi	2	Bosoca	1
Albarca	2	Borges	1
Pradell, Tarragona	2	Almeria	1
Cabacés	2	Albocàcer	1
Vilanova de Prades	2	Albiñana	1
Vallmoll	2	Biñol	1
Montaberner	2	Berga	1
Vilaseca	2	Benifayó, Valencia	1
Cabacés	2	Belltall	1
Viladecans	1	Bellmunt	1
Vilada	1	Batea	1
Vespella	1	Balaguer	1
Vall d'Uxó	1	Tarrés, Lleida	1
Tunis, Valencia	1	Avalos, Logroño	1
Tulebras	1	Aulesa, Lleida	1
Tortosa	1	Atmella	1
Tievas	1	Ascó	1
Terol	1	Artana	1
		Total general	2982

3.5.8. Nivell educatiu

Aquest padró també recull informació detallada sobre el nivell educatiu de tota la població registrada, un total de 2982 habitants. Entre aquests, observem que 1944 persones (el 65% del total) saben llegir i escriure, mentre que 1038 persones (el 35%) no tenien aquestes habilitats.

Aquesta dada reflecteix una divisió en el nivell educatiu de la població en aquell moment, probablement influenciada per factors com l'edat, el gènere o l'accés a l'educació. Disposar d'informació completa de totes les persones del municipi m'ha permès tenir una imatge precisa de la situació educativa al poble.

3.5.9. El paper de la dona en els documents

En aquests documents de 1924, la dona disposa de les mateixes dades que l'home, apareixen totes les dades, s'hi inclou primer i segon cognom, professió i lloc de procedència de cada una. Això permet fer una anàlisi de la població i les dades buidades al complet. Durant aquest buidatge han aparegut 770 domèstiques i 382 “su sexo” que vindrien a ser dones que es dediquen exclusivament a cuidar la llar o els fills. Per altra banda també han aparegut alguns oficis minoritaris pel que fa les dones com llauradores, serventes, modistes, carnisseres tot i que tots amb molt poca representació, podeu observar tots els oficis que tenien les dones en aquest padró en la següent taula:

Oficis dones	Recompte	Oficis dones	Recompte
<i>Domestica</i>	770	<i>Comadronea</i>	2
<i>Su sexo</i>	382	<i>Su profesión</i>	2
<i>Escolar</i>	196	<i>Maestra</i>	2
<i>Sin prof.</i>	76	<i>Carnicera</i>	1
<i>Labrador</i>	13	<i>Comercio</i>	1
<i>Enseñanza</i>	8	<i>Tendera</i>	1
<i>Servienta</i>	7	<i>Mercadera</i>	1
<i>Modista</i>	3	<i>Niñera</i>	1
<i>Planchadora</i>	2	<i>Tragineria</i>	1
<i>Propietaria</i>	2	<i>Hospital</i>	1

3.5.10. Aspectes formals del document (lletra, abreviació)

Aquest padró és un document en forma de llistat amb l'adreça, noms i cognoms, sexe, data de naixement, estat civil, parentiu o relació amb el cap de casa de cada persona empadronada, i si sap llegir i escriure. La lletra és força comprensible i la cal·ligrafia és bona. En comparació amb l'altre padró en relació al seu aspecte formal, aquest és un padró més ordenat i seguit. El padró de 1833 té els fulls separats per cases i, com s'ha explicat anteriorment, té rectificacions. El padró de 1833 està signat pel secretari i pel cap de casa en cas que sàpiga llegir.

3.6 ANÀLISI COMPARATIVA DE DOCUMENTS

Els dos padrons tenen una estructura similar tot i que cal destacar algunes diferències en alguns aspectes formals. En el padró de 1924 trobem els dos cognoms de cada persona, incloses les dones. Recordem que en el cas del padró de 1833 no constava el cognom de la dona i se la definia com a "Consorte" o "Esposa". Una altra diferència que cal citar és que en el cas del padró de 1924 tenim dades referides al nivell educatiu i a l'ocupació de tots els membres familiars de cada casa mentre que en el padró de 1833 només recollia l'ocupació i el nivell educatiu del cap de família.

A partir de l'entrevista amb Montserrat Soronellas, s'ha pogut afegir el renom de moltes de les unitats familiars del padró de 1924. Molts d'aquests renoms s'atribuïen en relació al cognom del cap de casa, als oficis que exercien els membres de la família, o a algun aspecte característic o distintiu de la família, com poden ser els llocs d'origen, alguna particularitat física o un fet rellevant que els diferenciava. Així, les famílies no només eren identificades pel seu cognom, sinó també per aquests sobrenoms que ajudaven a distingir-les dins les famílies de la vila.

Aquest costum, que semblava ser força comú en èpoques passades, és similar a allò que encara podem observar en l'actualitat en algunes viles o famílies, on els renoms, sovint associats a professions, costums o altres trets identificatius, es transmeten de generació en generació. Aquesta continuïtat en la transmissió del renom familiar no

només serveix per identificar les persones dins un context social, sinó també per mantenir viva una tradició o memòria col·lectiva dins de la família o la població.

A continuació, podeu observar una taula amb alguns dels renoms que hi havia a la vila de la Selva del Camp l'any 1924.

Casa:	Casa:	Casa:
Aleixet	de cal Cinto Boter	Molet
Angeleta Cabré	de la Bola	Morerola
Anguera	de la Pataquera	Moreso
Avelino	de la Torre	Moret
Banyot	de les Campanes/Ca Balances	Nofre
Basraix	de l'Hostal	Padroliques
Bertomeu Bové	del Bar	Panxo
Bitxo	del mas de Prats	Parrot
Bixo	del Revolt	Pastelero
Boet	del Revol	Pataco
Boles/Marieta garça	del Vilà	Pataques
Bonito	del Xalet	Pau Bernat
Botaret	don Juan	Pau Maydeu
Bové	Eduardo Sabaté/Filomena Factor	Pau Roseta
Ca Baruel	Escapçat/paisana	Paullort
Ca Boada	Esqué	Paumañina
Ca Catà	Estanqueres	Paumañiña
Ca Colom	Faustino Pixat	Peiu
Ca Dalmau	Favat	Pep Anton
Ca Don Banet	Feliuet	Pep Mas Sora
Ca Ferran	Ferreret	Pepitu Figueras
Ca Ferrater	Figuetera	Perico Casino
Ca Ganchí	Fiot	Petit
Ca Gibert	Floro	Petu
Ca Girona	Fonedo	Pilas
Ca la Gallinera	Fontcuberta	Pipes
Ca la Juana	Formatge	Pobrets
Ca La Poca Salut	Funedo	Policarpo
Ca l'Arbós	Galets	Pòlit claró
Ca les Gasulles	Gardel	Puñet
Ca les Pintalubes	Garrut	Quarteta
Ca l'Esperdenyer	Gravat	Quelus
Ca l'hostalera	Guapo/Teba	Quiles
Ca l'Ignasi Cabré	Hort Ferros	Quimet Ferrer
Ca Mansion	Hort Margalla	Quimet Forner
Ca Pau Maideu	Isidbet	Rampanat

Ca Segalà	Joan Claro	Rampanat/ Pitu Pan
Ca Torrents	Joan de la Piu	Rano
Ca'l Cadirer	Joan del Gros	Regalat
Ca'l Castellà	Joan Fermin	Ripollet
Ca'l Cinto Boté	Joan Francesc	Ritu
Ca'l Gabino	Jordi Matarranya	Roig de la Cabrera
Ca'l Lluch	La Cabanya	Rovendo
Ca'l Paret de la Maleneta	La Palla	Sabateret
Cal Pep Bitxo	L'Agricola	Saberich
Cal Peret Muntanyés	l'Aleixet	Salvador Badia de Ca Pubillet
Ca'l Pino	Leocadia	Salvador de l'hort dels Pons
Cal Rovira	Llauner	Salvi
Ca'l Voltas/Barberillo	Llecu	Sant Magí
Calabres	Llorensitó	Santasusanna
Cals Bernats	Lluís Maquet	Senant
Calses	Lluís Passafich	Set Xiques
Canterot	Lluner	Simó
Caragolins	Madrid	Siscu d'Aubarca
Carló	Madrona	Solanes
Carrascle	Maginet	Soledad
Carreter	Malena de l'estanc	Tallera
Caserna	Mamadits	Tronc
Catà	Marros	Vandellons
Cirereta	Mas Cortina	Verdulera
Claru	Mas Pastores	Vilagrassa
Cossossans	Melenassos	Viló
Cossossants	Merla	Vitxo
Cunillet	Micalavet	Vives
Cuquinet	Miquelitu	Xecu
Dalanna	Miracielos	Xollat
Dalmaus	Moixó	Xut

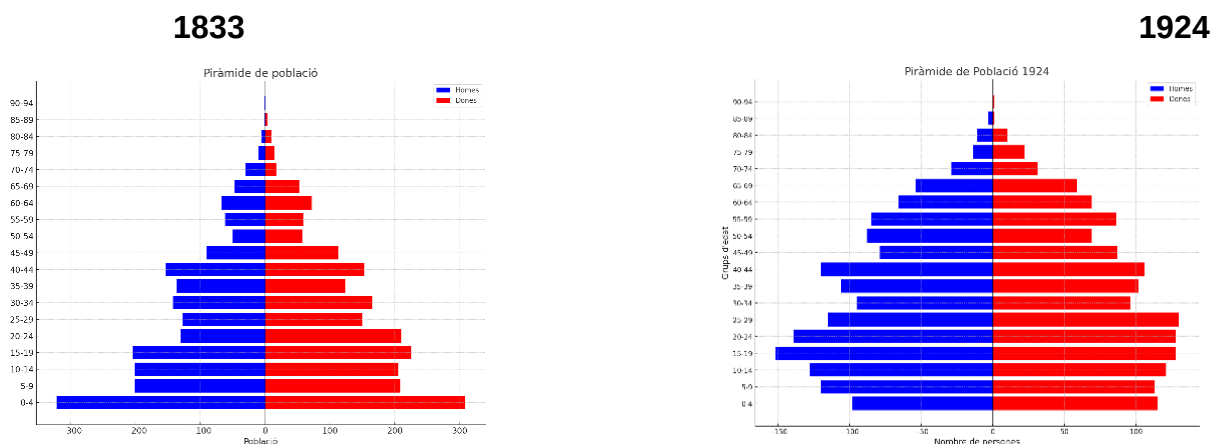
3.6.1 Piràmides de població

La comparació de les piràmides de població de La Selva del Camp de 1833 i 1924 reflecteix els canvis demogràfics i socials que es van produir en aquest període. La piràmide de 1833 presenta una forma clarament expansiva, amb una base molt ampla que indica una natalitat elevada i una esperança de vida limitada, reflectida en la part superior estreta. La majoria de la població es concentra en els grups joves (0-14 anys),

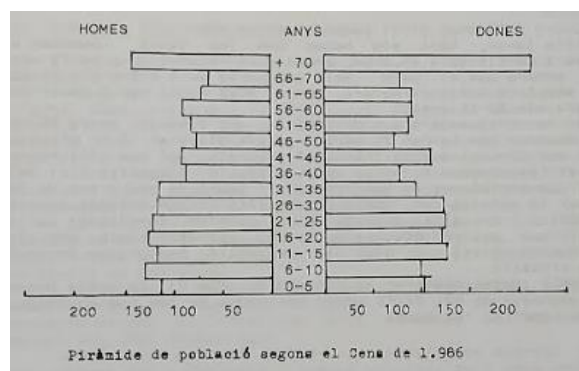
mentre que els grups d'edat avançada són molt reduïts a causa de la elevada mortalitat. Les proporcions entre homes i dones són relativament equilibrades.

En canvi, la piràmide de 1924 mostra el començament d'una transició demogràfica. Tot i que la base continua ampla, indicant una natalitat encara alta, aquesta ja no és tan dominant com en 1833. Els grups d'edat mitjana (15-49 anys) són més amplis, i hi ha una millora notable en la supervivència de les persones grans, fet que es reflecteix en una part superior més ampla que fa 90 anys. A més, es percep un lleuger predomini de les dones en edats avançades, un fenomen associat a una major esperança de vida femenina.

Aquests canvis apunten a una transició demogràfica impulsada per factors com millores en la salut pública, l'alimentació i el progrés econòmic i social. En conjunt, es passa d'una estructura típica d'una societat preindustrial a una societat que comença a adoptar trets més moderns.

1986

Imatge piràmide de població 1986. Font: Llibre *Estudi del padró Municipal de 1986*.

Si comparem aquestes dues piràmides amb la de 1986, utilitzem aquesta ja que hi ha un estudi realitzat que podem extreure del llibre *Estudi del padró Municipal de 1986*¹⁰, podem observar un seguit de diferències. El que més ens crida l'atenció aquesta piràmide envers les altres dues és la quantitat de població de més de 70 anys que hi ha, això també ens demostra una esperança de vida de la població més elevada. Fins la franja dels 31 als 35 la piràmide mostra una estructura bastant regular amb alguns canvis tot i que res exagerat. Pel que fa a la franja dels 35 als 70 observem un descens de població amb alguns augments i disminucions que fan que minvi aquesta estructura. Finalment, veiem un augment sobtant pel que fa la quantitat de població que passa els 70 anys ja que clarament és la franja predominant pel que fa al nombre tant d'homes com de dones. Tot i això es pot observar que hi havia més dones de 70 anys que homes, això mostra que l'esperança de vida de les dones era més elevada que la dels homes.

En resum, aquest perfil de piràmide de població és propi d'una població que ha experimentat la transició demogràfica, amb una combinació de baixes taxes de natalitat i mortalitat, així com un increment en la longevitat gràcies a les millores sanitàries i socials.

3.6.2 Noms de persona

Pel que fa als noms propis de persona, podem veure que del nombre total de noms de dona del 1833 hi ha una diferència de 55 noms més al de 1924. En el cas dels homes trobem el mateix cas; en el buidatge de 1924 han sigut registrats 36 noms més que al de 1833. Es pot observar que hi ha més varietat de noms en les dones.

En referència als noms més habituals podem dir que en gairebé 100 anys no han canviat massa. Encapçala el rànquing el nom de Maria. Josepa i Teresa són molt presents també al capdavant de la taula. Sorprèn veure que el nom de Raimunda gairebé no apareix al 1924 i, en canvi apareixen noms com Mercè o Carme que no eren gens habituals al 1833.

¹⁰ ALUMNES de 8è C.P. Gil Cristià, Estudi del padró municipal de 1986 a la Selva del Camp, la Selva del Camp, 1989.

Aquests noms eren posats per diferents motius. Degut a la influència del cristianisme en la societat de l'època, veiem que la majoria de noms fan referència a personatges importants dins la religió cristiana com és el cas evident de Maria (en referència a la Verge Maria) i Josep (en referència a Sant Josep). La resta de noms més habituals correspon a altres advocacions cristianes. En el cas del nom d'Andreu és clar que són molt habituals en ambdós padrons ja que Sant Andreu és el patró de la Selva.

En cas d'Hipòlit o Hipòlita, també cal destacar que apareix en moltes ocasions en el padró de 1833 (77 persones) mentre que al de 1924 només apareixen 11 persones amb aquest nom. Potser podríem lligar aquest fet a la pèrdua d'importància dels ollers al segle XX i per conseqüència menys persones posen el nom del patró dels ollers al seu fill o filla. Trobem al padró de 1833, 89 dones que es deien Tecla mentre que al del 1924 tan sols trobem 2 Maria Tecla i 7 Tecles. Al padró de 1924 s'hi veu que a part dels noms ja existents, n'apareixen de nous com per exemple:

TAULA COMPARATIVA 10 NOMS MÉS HABITUALS:

NOM DE DONA	PADRÓ 1833	NOM DE DONA	PADRÓ 1924
Maria	444	Maria	284
Teresa	273	Dolors	149
Josepa	206	Teresa	111
Antònia	180	Josepa	105
Francesca	139	Rosa	96
Magdalena	133	Carme	90
Rosa	130	Antònia	70
Paula	87	Francesca	50
Tecla	86	Àngela	48
Raimunda	35	Mercè	40

NOM D'HOME	PADRÓ 1833	NOM D'HOME	PADRÓ 1924
Josep	314	Josep	289
Joan	247	Joan	159
Andreu	210	Anton	131
Anton	154	Andreu	111
Pau	152	Pere	81
Francesc	144	Josep Maria	77

Josep	90	Francesc	68
Ramon	70	Ramon	58
Pere	69	Pau	42
Agustí	34	Lluís	40

3.6.3 Cognoms

La comparativa entre els padrons de 1833 i 1924 revela continuïtats i canvis significatius en els cognoms registrats. En el padró de 1833 es documenten 279 cognoms diferents, tot i que amb importants limitacions: no es recullen els cognoms de les dones casades (nomenades com a “consorte”) ni dels fills i filles en alguns casos (denominats “hijo/hija”), especialment en famílies amb mares vídues. A més, les variants ortogràfiques i l’oralitat han fet necessària una normalització dels cognoms per analitzar-los. En canvi, el padró de 1924, tot i comptar amb 237 cognoms diferents, recull el primer i segon cognom de tots els individus (l’anàlisi, però, es limita als primers cognoms), oferint dades més estructurades i completes.

Pel que fa als cognoms més freqüents, Masdeu lidera amb claredat en ambdós períodes, passant de 147 registres el 1833 a 191 el 1924. Altres cognoms com Baget, Pàmies, Roig, Girona i Bover també es mantenen entre els més comuns, tot i algunes variacions en el rànquing. Per exemple, Baget cau de la segona a la tercera posició i perd pes (de 105 a 75 registres), mentre que Roig augmenta i puja al segon lloc. D'altra banda, cognoms com Ferrer, Fort, Barberà, Garriga i Vallverdú apareixen entre els més freqüents el 1924, mentre que d'altres destacats el 1833, com Soronelles, Mallafrè, Rabassa i Cavallé, desapareixen o perden importància relativa.

En termes generals, la diversitat aparent dels cognoms és més gran el 1833. El 1924, amb registres més precisos i consolidats, s’observa una societat amb certa continuïtat en els grans cognoms però també amb nous que enriqueixen el panorama onomàstic local. Això podria ser resultat de dinàmiques demogràfiques (migracions, matrimonis) i administratives (millores en els registres).

En conclusió, mentre que cognoms com Masdeu, Roig, Baget i Pàmies mostren una clara persistència, els canvis en la freqüència i l'aparició de nous cognoms reflecteixen una societat en transformació al llarg del segle XIX i principis del XX.

A continuació, es pot observar una taula amb els 15 cognoms més freqüents l'any 1833 i el 1924.

1r Cognom	Padró 1833	1r Cognom	Padró 1924
Masdeu	147	Masdeu	191
Baget	105	Roig	82
Pàmies	81	Baget	75
Roig	73	Pàmies	62
Bover	63	Ferrer	55
Fortuny	61	Girona	54
Girona	60	Fort	51
Cogul	52	Barberà	49
Soronelles	49	Domingo	48
Oller	46	Bover	47
Mallafrè	44	Cogul	45
Rabassa	43	Prats	44
Domingo	43	Fortuny	43
Fons	42	Garriga	42
Cavallé	41	Vallverdú	41

3.6.4 Professions

La comparativa entre els padrons de 1833 i 1924 de la Selva del Camp mostra com l'estructura econòmica i social de la vila va evolucionar al llarg del segle XIX i principis del XX, reflectint els canvis propis de l'època.

L'agricultura era el sector econòmic principal tant el 1833 com el 1924, amb algunes tot i que no masses diferències en el pes relatiu i la composició. El padró de 1833 documenta 478 caps de casa entre llauradors i jornalers, que representaven una gran part de la població activa, destacant el paper de la terra com a base de l'economia

local. El 1924, aquest sector encara era molt rellevant, amb 830 llauradors registrats de la població total.

El 1833, el sector secundari tenia un paper important gràcies als ollers, que era el segon ofici més important del poble, amb 51 ollers i 24 mestres ollers. Aquesta activitat tenia un fort arrelament local, organitzada sota l'advocació de Sant Hipòlit. A més, hi havia altres oficis artesanals com sabaters, sastres i fusters que asseguraven les necessitats locals. En canvi, el 1924, la importància dels ollers havia desaparegut pràcticament, i el sector secundari quedava molt més limitat, amb 143 treballadors en activitats com la construcció (paletes), ferrers, mecànics o espardenyers, que representaven només un petit percentatge de la població activa.

D'altra banda al 1924 el sector primari també era el dominant, no només per la gran quantitat de persones implicades directament en activitats productives com l'agricultura i la ramaderia, sinó també perquè moltes tasques domèstiques, essencials per al funcionament de la societat, no es comptabilitzaven com a oficis remunerats o reconeguts de manera formal en les estadístiques laborals de l'època.

El 1833, les dones quedaven gairebé invisibles en el padró, tret d'alguns casos aïllats com vídues o minyones. En canvi, el 1924 es registra una gran quantitat de dones al servei domèstic, reflectint no només un canvi en el registre de dades, sinó també el paper que tenien en aquest sector.

El 1833, les professions religioses tenien un pes notable, amb diverses categories com beneficiats, sacerdots, preveres o priors. Això reflectia la forta influència de l'Església en la societat del moment. El 1924, tot i que encara es registren professions religioses, el seu nombre és molt menor, en connexió amb els canvis socials i la menor influència de l'Església en la vida quotidiana.

El padró de 1924 mostra una economia més diversificada que la de 1833. Si bé l'agricultura continua sent el més important, el creixement del sector terciari indica una transició cap a una societat amb més pes dels serveis i una reducció dels oficis artesanals tradicionals. També s'observa un cert avenç educatiu i tècnic, amb oficis especialitzats com metges, farmacèutics, advocats i enginyers, encara que representaven una part petita de la població.

A continuació trobem una graella amb els oficis dels caps de casa de l'any 1833 i del 1924, cal tenir en compte, però, que del padró de 1833, no apareix el respectiu ofici de tots els caps de casa que s'han registrat, és a dir, n'hi ha alguns incomplets, amb això, vull dir, que és molt probable que els caps de casa que no surten registrats amb l'ofici, la majoria fossin llauradors, jornalers o feines relacionades amb l'agricultura. Com que de l'any 1833 només tenim dades de l'ofici dels caps de casa, he fet la tria també, dels oficis de només els caps de casa de 1924 per a poder realitzar aquesta graella comparativa.

Professions	Padró 1833	Professions	Padró 1924
<i>Labrador</i>	382	<i>Labrador</i>	466
<i>Jornalero</i>	96	<i>Doméstica</i>	134
<i>Alfarero</i>	51	<i>Alfarero</i>	16
<i>Criada</i>	46	<i>Comercio</i>	14
<i>Maestro alfarero</i>	24	<i>Panadero</i>	14
<i>Pobre</i>	14	<i>Albañil</i>	11
<i>Traginer</i>	13	<i>Ferroviano</i>	9
<i>Arriero</i>	11	<i>Pastor</i>	8
<i>Alpargatero</i>	9	<i>Propietario</i>	8
<i>Discípulo de primeras letras</i>	9	<i>Herrero</i>	5

3.6.5 Lloc de procedència

La comparativa entre els llocs de procedència de la població local els anys 1833 i 1924 reflecteix una evolució en la mobilitat i diversitat d'orígens, tot i que en ambdós períodes la majoria de la població continuava sent autòctona.

L'any 1833, la Selva del Camp tenia una població majoritàriament autòctona, amb 4024 persones nascudes a la vila, que representaven més del 97% de la població. La presència de persones provinents d'altres llocs era mínima, amb només 119 persones de fora del municipi. Aquestes venien principalment de municipis veïns com Vilallonga, Reus, l'Albiol i Alcover, però la mobilitat era força limitada, amb pocs casos

de persones provinents de ciutats més distants, com Barcelona o territoris fora de Catalunya, com Itàlia o Castella la Vella. Això mostrava una societat tancada, amb poca influència externa.

En canvi, el 1924, tot i que la majoria de la població seguia essent autòctona (2336 persones), la mobilitat i diversitat d'orígens va augmentar. La Selva va començar a rebre un nombre més gran de persones d'altres poblacions, especialment de municipis propers com l'Albiol, Reus, Alcover, Tarragona, Morell i altres viles de la zona. L'arribada de gent de ciutats més grans com Barcelona també es va fer més significativa, amb 18 persones registrades com a nascuts en aquesta ciutat.

Aquesta evolució també mostra un canvi cap a una societat amb més mobilitat interna, però amb la majoria de la població encara arrelada al seu territori. La Selva, tot i mantenir un caràcter autòcton, va començar a ser influenciada per una major diversitat geogràfica a partir de la segona meitat del segle XIX, cosa que va quedar reflectida clarament al padró de 1924.

A continuació hi ha una taula amb els llocs de procedència que predominaven el 1833 i els que predominaven el 1924.

Lloc de procedència	Padró 1833	Lloc de procedència	Padró 1924
La Selva del Camp	4024	La Selva del Camp	2336
Vilallonga	11	L'Albiol	92
Reus	10	Reus	35
L'Albiol	8	Alcover	35
Alcover	7	Tarragona	25
Tarragona	5	Morell	22
Valls	4	Barcelona	18
Constantí	3	Vilallonga	16
Terrassa	3	Almóster	16
Salomó	2	Vimbodí	12

3.6.6 Alfabetització

La comparació del nivell educatiu entre els padrons de 1833 i 1924 ens mostra una clara evolució en l'alfabetització i les condicions educatives de la població al llarg del segle XIX i principis del XX.

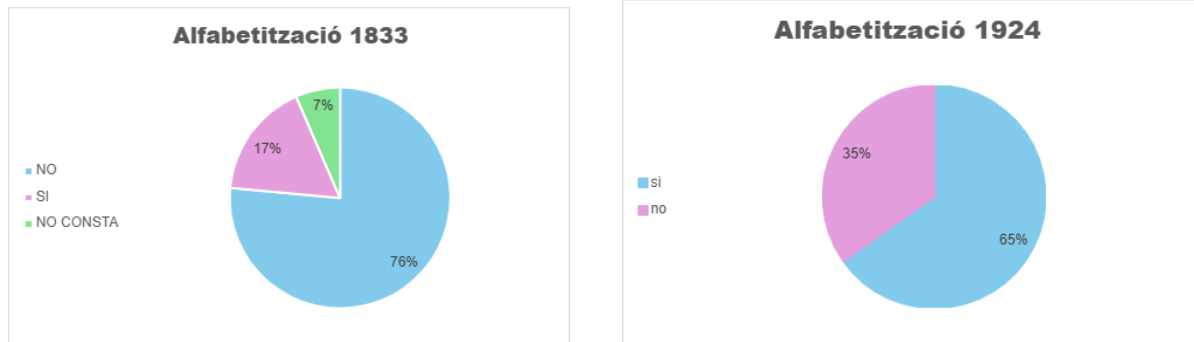
L'any 1833, només el 17% dels caps de casa (185 persones) sabien llegir i escriure, mentre que una altra gran majoria, el 76% (831 persones), no tenien aquestes habilitats. Aquestes dades reflecteixen una societat rural on l'educació no era accessible per a la major part de la població, i predominava el treball agrícola i domèstic per sobre de l'ensenyament. A més, un 7% dels caps de casa (71 persones) no tenien informació registrada sobre el seu nivell educatiu. Els pocs que sabien llegir i escriure solien ser persones amb oficis especialitzats o més recursos econòmics, com comerciants o funcionaris.

En canvi, el padró de 1924 mostra una millora significativa, amb un 65% de la població total (1944 persones) capaç de llegir i escriure, i en canvi un 35% (1038 persones) que encara no tenia aquestes habilitats. Aquestes dades inclouen tota la població i no només els caps de casa, cosa que reflecteix una major participació en l'educació de diferents grups socials i generacions i a part, també ajuda a tenir les dades sobre aquest apartat totalment completades. Aquesta progressió es pot explicar per la millora en l'accés de l'educació, l'increment del nombre d'escoles i mestres, i un major interès per alfabetitzar-se.

En general, es pot observar un progrés educatiu molt significatiu. Si el 1833 només el 17% dels caps de casa sabien llegir i escriure, el 1924 aquest percentatge augmenta al 65% de la població total. Aquest canvi mostra l'impacte de la modernització i l'educació en la vida de la gent. Tanmateix, les desigualtats inicials són ben clares: el 1833, les condicions socials i econòmiques limitaven bastant l'accés a l'educació, mentre que el 1924, tot i que un 35% encara no sabia llegir ni escriure, la situació havia millorat molt.

1833

1924

3.7 HIPÒTESIS SOBRE LA DIFERÈNCIA D'HABITANTS ENTRE AMBDÓS PADRONS

Com hem dit anteriorment, al padró de 1833 hi constaven 4133 habitants, mentre que, en el de 1924 hi consten 2982. A què es deu aquesta diferència tan gran d'habitants (1151 persones) amb 90 anys de diferència?

Per respondre aquesta pregunta, caldria preguntar-nos i informar-nos sobre la situació que es vivia a Catalunya en aquest període de temps. El primer factor que possiblement va afectar a aquest descens poblacional és un factor sanitari. Cal recordar que entre el 1833 i el 1885 hi va haver diverses onades d'epidèmies. Com recull Baiget en el seu treball *El còlera al segle XIX a la Selva del Camp*¹¹, la Selva del Camp va patir durant tot el segle XIX quatre grans epidèmies del còlera igual que a la Península Ibèrica. Tot i que aquestes tenen una durada curta, d'un mes o dos, el còlera té un fort impacte en la població i veiem al llarg del segle XIX tot de documentació i disposicions sanitàries referents a la malaltia i a la seva prevenció.

El segon factor que va afectar significativament a aquesta diferència d'habitants són els moviments migratoris provocats en part per la crisi de l'agricultura. Als anys 50 va tenir lloc a la Selva i a altres territoris una plaga d'oïdi. Aquesta plaga va afectar la vinya (que al 1848 era el conreu majoritari ocupant el 50% de la superfície conreada) i va fer que 10 anys més tard, el 1858, l'avellaner fes recular la vinya d'una forma considerable. El motiu d'aquesta substitució s'ha de buscar en el fet que les vinyes locals van estar afectades en tota la dècada dels cinquanta, per una plaga d'oïdi que

¹¹ BAIGET, Axel, *El còlera al segle XIX a la Selva del Camp*, treball inèdit.

va fer perdre la pràctica totalitat de la collita. Consta que el 1860 s'havia arrencat un 30% del total de la vinya existent al terme¹². El 1862, en una assemblea de l'Institut Agrícola Català Sant Isidre, feta a Reus, es recomana que es canviï la vinya per l'avellaner, per combatre la crisi que provocà el fong anomenat oïdi. Amb l'arribada de les plagues es va acabar imposant per força aquest canvi¹³. La plaga de la fil·loxera va arribar a Catalunya cap al 1878, i va acabar d'afectar les vinyes del terme, provocant una greu crisi econòmica que va durar dècades. Els pagesos de la Selva del Camp com els d'altres pobles del voltant es van veure obligats a buscar noves formes de subsistència (amb un canvi de cultiu) i molt sovint a deixar les seves poblacions per d'altres amb més oportunitats laborals.

Grau en el seu llibre *Emigrar per viure*¹⁴ parla de la diversitat de les migracions que es van produir a Catalunya a partir, sobretot, de la segona meitat del segle XIX. Aquest fenomen nou deriva que en el segle XIX la ciutat guanya la batalla al camp: el nou estat liberal va centralitzar les funcions administratives i polítiques a la ciutat; les millores dels serveis públics foren urbans; la renda agrària va caure en picat a partir de l'any 1900 i ja no es va recuperar i, de mica en mica, la gent del camp va començar a creure que es vivia molt millor a les ciutats i en feia un ideal de vida.

Segons els documents de baixes de padrons¹⁵, entre 1850 i 1880, 1430 persones van emigrar a altres llocs de Catalunya; 506 persones van anar a Barcelona, 511 a Reus, 125 a Tarragona i la resta a altres pobles o ciutats. Entre 1880 i 1890, van deixar la vila 274 persones. Amb la suma d'aquests dos períodes, trobem un total de 1909 persones emigrants. Si dividim aquesta quantitat entre les 4 dècades analitzades, veiem que cada 10 anys van marxar una mitjana de 477 persones.

Destinació	Nombre de persones	Destinació	Nombre de persones
BARCELONA	623	L'ESPLUGA	10
REUS	511	RIUDOMS	13
TARRAGONA	125	MONTRAL	7
VALLS	24	VALLMOLL	6

¹² VERNET, Joan, *Aspectes polítics i processos electorals a la Selva del Camp durant el Sexenni Democràtic (1868-1874)*, Ajuntament de la Selva del Camp, col·lecció Ventura Gassol, 2, 2013.

¹³ <https://www.andreusotorra.com/escornalbou/docus/dietari/avellana.html>

¹⁴ GRAU, Josep M., PUIG, Roser, *Emigrar per viure (el moviment migratori de les Muntanyes de Prades al Camp de Tarragona en la primera meitat del s XX)*, Museu Arxiu de Montblanc i Comarca- Col·lecció Gàrgola, 2007.

¹⁵ Baixes de padrons del S.XIX. AHMSC registre 4.486, 4.485, 4.487, 4.488, 4.489 i 4.490-4.495.

Evolució de la població de la Selva del Camp durant els S.XIX-S.XX

VILANOVA	35	LA RIBA	9
ALCOVER	18	LA POBLA	4
ALBIOL	31	EL MORELL	4
CONSTANTI	19	EL ROURELL	3
ALMOSTER	20	LA MASÓ	5
CASTELLVELL	7	CAMBRILS	5
VILALLONGA	22	ALTRES	134
		TOTAL	1635

El 38,11% de la població que va emigrar va dirigir-se a Barcelona. Recordem que Barcelona, amb la industrialització de Catalunya, rep i necessita molta mà d'obra que prové de les zones rurals, en el que s'anomena èxode rural. Aquesta època coincideix amb grans canvis en la ciutat: creació de l'Eixample o l'inici de la industrialització gràcies a les màquines de vapor. L'Eixample es va construir en els anys de la industrialització de Catalunya, a la darreria del segle XIX i al començament del XX. La part central, la Dreta de l'Eixample, va ser el barri de la burgesia, que va introduir a casa seva un estil propi, el modernisme, reflex d'aquell moment. Fent el buidatge de les dades de les baixes dels padrons de l'època, veiem que moltes noies amb la professió de criada o serventa traslladen la seva residència a Barcelona. Possiblement anaven a servir a aquestes cases de la nova burgesia barcelonina.

PROVINCIA DE TARRAGONA AÑO DE 1859. VILLA DE LA SELVA.

RELACION que *Maria Ferrer y Cagel* morador de esta poblacion, en calidad de *Dueña* calle de *San Pedro* número *cuarto* da al Ayuntamiento de los individuos que ocupan dicha habitacion.

APELLIDOS.	NOMBRES.	Edad.	Estado.	Empleo, ocupacion, profesion, oficio, arte, industria o ejercicio.	NATURALEZA.		Pueblo de donde procede si fuere extranjero o del en que vive si es de extranjeria.		Tiempo de residencia en el pueblo del domicilio.		Designacion de toda la familia.	Observaciones.
					En la provincia.	En la patria.	El pueblo del domicilio.	El tiempo de residencia en el pueblo del domicilio.				
<i>Ferrer y Cagel</i>	<i>Maria</i>	<i>14</i>	<i>soltera</i>	<i>serventa</i>	<i>De la Selva</i>	<i>De la Selva</i>	<i>De la Selva</i>	<i>De la Selva</i>	<i>De la Selva</i>	<i>De la Selva</i>	<i>De la Selva</i>	<i>De la Selva</i>

De la Selva 17 Mayo 1859
Maria Ferrer y Cagel

Baixes de padró: Serventes que van a Barcelona

No es pot descartar del tot un altre factor migratori d'aquesta època, aquest és el de les migracions transoceàniques. Molts catalans van aventurar-se a "fer les

amèriques”. La historiadora Tate Cabré a l'article *El llegat indià a les comarques de Tarragona*¹⁶, cita Andreu Bru Puñet com el gran indià de la Selva. Adela Masdeu, en el seu treball de recerca *Selvatans a Cuba*¹⁷, cita cinc selvatans que van anar a fer negocis a Cuba: Andreu Bru (citats també per Cabré), Andreu Cogul, els germans Josep i Joan Felip i Melcior Joanpere. Masdeu recull també el llistat d'allistament del reemplaçament de 1894, 1895, 1896 i 1897. Finalment, Masdeu analitza amb entrevistes a descendents alguns soldats a la guerra de Cuba: Andreu Martí Ribas, Sebastià Aguilà, Josep Vidal, Josep Vallverdú i Victoriano Ripoll. No deixa clara la quantitat exacta de selvatans que van anar a la guerra de Cuba, però, veient la llista de reclutament és probable que fossin diversos els selvatans que van lluitar a Cuba. La Guerra de Cuba, que va tenir lloc entre 1895 i 1898, va ser un conflicte que va marcar un abans i un després en la història d'Espanya i de les seves colònies. Aquesta guerra va ser el resultat de les lluites independentistes cubanes contra el domini espanyol, i va culminar amb la intervenció dels Estats Units, que va portar a la derrota d'Espanya i a la pèrdua de les seves darreres colònies a Amèrica.

La Selva del Camp va tenir una relació indirecta amb la Guerra de Cuba, però significativa en el context social i econòmic de l'època. Durant el període de la guerra, molts joves de la Selva del Camp, com de moltes altres localitats de Catalunya, van ser reclutats per a l'exèrcit espanyol. La guerra va provocar un augment de la mobilització militar, i molts homes van haver de deixar les seves famílies i les seves terres per lluitar en un conflicte llunyà. Se sap a partir del treball de recerca d'Adela Masdeu que selvatans van anar a lluitar a la guerra i que molts d'ells van tornar malalts i mai van arribar a curar-se del tot. Segons Masdeu no van arribar a cobrar mai cap compensació per haver lluitat a la guerra ni van rebre les medalles atorgades, malgrat les falses promeses que van anar rebent dels successius governants.

Finalment, un altre factor per entendre la diferència d'habitants en aquests 90 anys són les defuncions. Un cop revisats els registres de defuncions d'aquest períodes, sabem que entre 1846 i 1919 van morir un total de 7.092 persones. Veiem que el

¹⁶ CABRÉ, Tate, *El llegat indià a les comarques de Tarragona*, Diputació de Tarragona, difusió cultural, 2015.

¹⁷ MASDEU, Adela, *Selvatans a Cuba*, històries més enllà de La Història, Treball de recerca, inèdit, 2011.

percentatge de mortalitat era molt elevat cosa que pot explicar juntament amb els altres factors aquesta diferència d'habitants.

DEFUNCIONS	RECOMPTE
entre 1846 i 1851	995
entre 1851 i 1866	1013
entre 1867 i 1879	1440
entre 1880 i 1896	1575
entre 1896 i 1919	1428
nens entre 1856-1865	641

3.8 FAMÍLIA MURGADAS

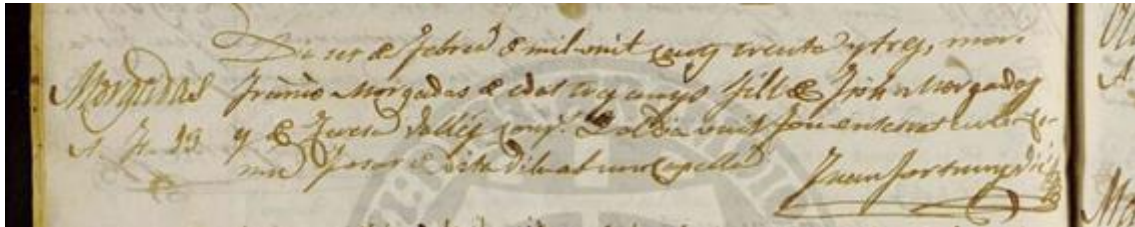
Durant el buidatge del padró de 1833 vaig descobrir que membres de la família Murgadas, vivien a la casa número 53 al segon pis del carrer Gentil i Vallet. Segons les dades de 1830, hi convivia deu persones en un mateix domicili: el cap de casa, Josep Murgadas, la seva dona Teresa i vuit fills: Josep, Andreu, Francesc, Maria, Teresa, Tecla, Paula i Pere. Aquesta situació reflecteix perfectament la realitat de moltes famílies de l'època, on diverses generacions vivien en una sola casa, amb un nombre elevat de membres per l'espai disponible.

NOMBRES	Edad	Estado	Naturaleza	Destino u ocupacion	Tiempo de residencia	OBSERVACIONES
José Murgadas	44	c.	Selva	Soldado		
Teresa Murgadas	43	c.	Selva	Soldado		
José Murgadas	13	s.	Selva	Soldado		
Andreu Murgadas	8	s.	Selva	Soldado		
Francisco Murgadas	2	s.	Selva	Soldado		
Maria Murgadas	27	s.	Selva	Soldado		
Teresa Murgadas	17	s.	Selva	Soldado		
Tecla Murgadas	17	s.	Selva	Soldado		
Paula Murgadas	6	s.	Selva	Soldado		
Pere Murgadas	6	s.	Selva	Soldado		

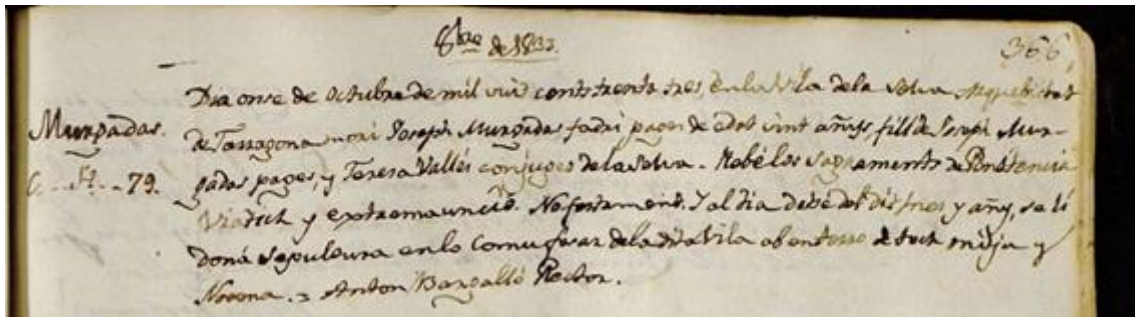
Imatge padró 1833 de la família Murgadas.

Com que d'aquest padró buidat tenim les dades del 1830 i la rectificació al 1833 podem observar els canvis que hi ha hagut en aquests 3 anys. N'observem alguns molt dràstics. En tan sols tres anys, tres dels vuit fills van morir: Josep, de 13 anys; Francesc, de 2; i Paula, de 6. Aquesta alta mortalitat infantil era una situació comuna

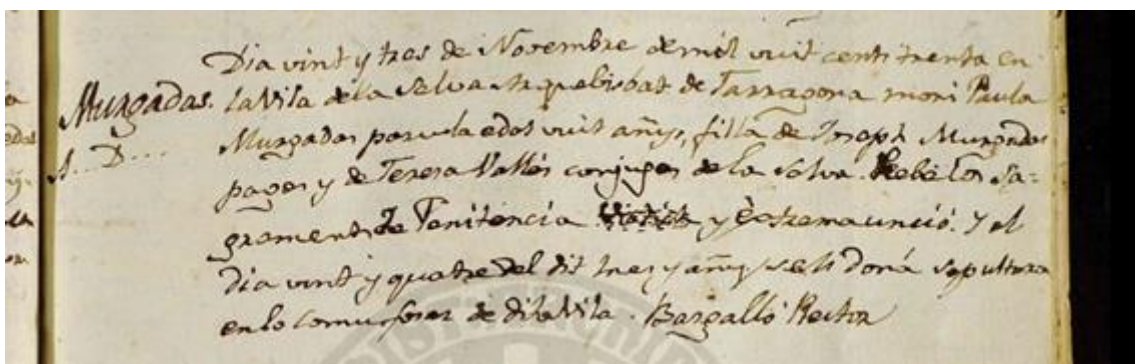
a l'època, ja que les condicions de salut i les malalties eren factors que augmentaven considerablement les taxes de mortalitat entre els nens. La descoberta d'aquests tràgics esdeveniments em va generar una gran curiositat per entendre millor què havia provocat aquestes morts.

Imatge del registre de defunció de la mort de Francisco Murgadas.

Imatge del registre de defunció de la mort de Josep Murgadas.

Imatge del registre de defunció de la mort de Paula Murgadas.

Així que vaig cercar els registres de defunció de cadascun d'ells, trobant que en Francisco va morir al febrer de 1833, en Josep al octubre de 1833 i la Paula al

novembre de 1831. Aquestes morts, molt properes en el temps, mostren com les famílies de l'època afrontaven les pèrdues i les dificultats derivades de la salut precària i la manca de recursos.

D'altra banda, durant el buidatge del padró de 1924, també he trobat alguns membres de la mateixa família. També vivien al carrer Gentil i Vallet, a la mateixa casa que els del 1833. El renom familiar era Murgades (tal com apareix escrit al padró) i el seu ofici principal era cadirer. De fet, tenien el renom de cal Cadirer. En aquell habitatge hi vivien 4 persones; 3 homes i 1 dona. L'estructura familiar estava formada per un cap de casa que era el pare (Andreu Murgades Rabassa, 61 anys), la seva dona (Maria Esteve Girona, 48 anys) i, finalment, dos fills (Andreu Murgades, de 18 anys i Josep Murgades de 14).

Com he dit abans, l'ofici general de la família era ser cadirers, però a part, tenien altres ocupacions; el cap de casa i el fill Andreu eren llauradors, la mare era domèstica i, finalment, en Josep era pintor.

Pel que fa al Josep Murgades Esteve, fill petit de la família Murgades, era el meu besavi. A partir d'ell podem observar com en molts casos els oficis es transmeten de generacions en generacions, el meu besavi era pintor i així doncs, el meu avi (Josep Maria Murgadas Raset) va seguir l'ofici i tradició.

El fet de trobar familiars meus durant els buidatges dels padrons ha sigut un dels aspectes que més il·lusió i curiositat m'ha fet ja que he pogut veure i relacionar gràcies a familiars, el parentiu que tinc respecte aquests individus. A part, aquesta descoberta dels meus familiars en aquests documents no només m'ha permès conèixer més sobre les dificultats que van afrontar, sinó també ha enriquit la meva comprensió sobre les condicions de vida d'aquella època a la Selva del Camp, on la mortalitat infantil era una dura realitat.

Podeu trobar l'arbre genealògic fet a partir de les dades que he trobat a l'Annex 3.

3.9 ENTREVISTES

3.9.1. Trobada 1: Elisenda Cristià

NOM: Elisenda Cristià Balsells

DATA: 18/03/2024

LLOC: La Selva del Camp

MOTIU PER SER INFORMANT: Com a historiadora i directora de l'arxiu Municipal de Reus, es va realitzar l'entrevista amb la finalitat de fer un recull d'idees per al treball de recerca.

RESUM DE LA TROBADA: La trobada va basar-se en obtenir algunes idees de temes interessats per al treball de recerca basat en algun tema local.

CONCLUSIONS DE LA TROBADA:

La trobada va ser força profitosa ja que la informant va ajudar a poder triar el tema del treball. Aquest va ser el que més em va cridar l'atenció però, també en van sortir d'altres interessants com; Els pous i les mines, l'evolució i creació de la línia de ferrocarril de la Selva o la premsa local durant el S.XX.

3.9.2. Trobada 2: Montserrat Soronellas

NOM: Montserrat Soronellas Masdeu

DATA: 25/03/2024

LLOC: La Selva del Camp

MOTIU PER SER INFORMANT: Antropòloga i historiadora, treballa com a professora a l'Universitat Rovira i Virgili de Reus va ser entrevistada amb la finalitat de presentar els temes del treball de recerca i valorar la seva opinió.

RESUM DE LA TROBADA: La trobada va basar-se bàsicament en decidir d'entre tots els temes exposats, el que més interessant vam trobar.

CONCLUSIONS DE LA TROBADA:

La trobada va ser molt profitosa ja que la informant va ajudar a poder triar el tema del treball. Es va acordar que el treball seria el buidatge de padrons i la comparativa d'aquests.

3.9.3. Trobada 3: Montserrat Soronellas

NOM: Montserrat Soronellas Masdeu

DATA: 4/07/2024

LLOC: La Selva del Camp

MOTIU PER SER INFORMANT: Com a antropòloga i historiadora té molta experiència i ha treballat alguns padrons població, per això, m'ha pogut transmetre els seus coneixements, opinions i rectificacions durant el treball

RESUM DE LA TROBADA: Resolució de dubtes que han sorgit durant l'inici del buidatge del padró de 1833 sobretot pel que fa en l'àmbit ortogràfic ja que en alguns casos trobem dificultats a l'hora d'entendre la lletra.

CONCLUSIONS DE LA TROBADA: S'han pogut corregir molts aspectes del buidatge i rectificar alguns apartats per tal de seguir buidant el padró de manera més eficaç. També m'ha explicat el significat d'algunes abreviacions que son recurrents en el padró escrit per tal d'agilitzar aquesta tasca.

3.9.3. Trobada 3: Montserrat Soronellas i Marta Cañelles

NOM: Montserrat Soronellas Masdeu i Marta Cañelles

DATA: 25/07/2024

LLOC: La Selva del Camp

MOTIU PER SER INFORMANTS: Com a expertes en història, antropologia, filologia i onomàstica, van ajudar a resoldre molts dubtes.

RESUM DE LA TROBADA: Vaig comentar tots els dubtes sobretot ortogràfics que m'havien sorgit durant el buidatge d'aquest primer padró. Per altra banda, vam crear el nou full de càlcul per a iniciar el buidatge del segon padró amb tots els àmbits necessaris.

CONCLUSIONS DE LA TROBADA: Resolució de dubtes un cop acabat el buidatge del padró de 1833 i preparació per a poder realitzar el buidatge del de 1924.

3.9.4. Trobada 4: Montserrat Soronellas

NOM: Montserrat Soronellas Masdeu

DATA: 19/9/2024

LLOC: La Selva del Camp

MOTIU PER SER INFORMANT: Antropòloga i historiadora, treballa com a professora a l'Universitat Rovira i Virgili de Reus m'ha pogut resoldre tots els dubtes que han sorgit durant aquest treball.

RESUM DE LA TROBADA: Vaig ensenyar la base de dades del 1924 acabada i vam resoldre tots els dubtes que havien sorgit durant aquest buidatge.

CONCLUSIONS DE LA TROBADA: Vam realitzar la correcció i rectificació d'alguns aspectes, sobre tot pel que fa l'ortografia. També vaig preguntar en què es basaven alguns oficis que no coneixia.

FOTOS DE LA TROBADA:

3.9.5. Trobada 5: Josep M. T. Grau

NOM: Josep M. T. Grau i Pujol

DATA: 1/10/2024

LLOC: La Selva del Camp

MOTIU PER SER INFORMANT: És un historiador que s'ha dedicat a fer treballs sobre padrons i n'ha realitzat el buidatge i l'estudi.

RESUM DE LA TROBADA: Vaig ensenyar la base de dades al senyor Grau i em va fer un seguit de correccions i observacions per a poder millorar-la. En va compartir bibliografia sobre les èpoques analitzades i, també, em va proporcionar algunes pàgines web que em podien ajudar a fer aquesta investigació.

CONCLUSIONS DE LA TROBADA: S'havien de posar tots els noms i cognoms normatius del padró de 1833 ja que les persones eren registrades amb noms i cognoms castellans però realment no era el seu verdader nom. A part, també v servir per a fer una unificació d'aquests noms i cognoms per a tenir més facilitat a l'hora d'agrupar-los.

3.9.6. Trobada 6: Laia Domingo

NOM: Laia Domingo Ciurana

DATA: 25/10/2024

LLOC: La Selva del Camp

MOTIU PER SER INFORMANT: Com a llicenciada en enginyeria informàtica i ADE vam realitzar una trobada per tal d'adquirir coneixements sobre el bon funcionament d'un Excel.

RESUM DE LA TROBADA: Vaig preguntar els dubtes que tenia del funcionament d'aquest programa i ella, em va ensenyar com poder fer gràfics més fàcilment, com realitzar piràmides de població i com poder fer una bona anàlisi de les dades recollides.

CONCLUSIONS DE LA TROBADA: Ampliació de coneixements del funcionament d'una base de dades i maneres per a poder realitzar uns bons gràfics i estadístiques.

FOTOS DE LA TROBADA:

3.9.7. Trobada 7: Axel Baiget

NOM: Axel Baiget Morrerres

DATA: 6/11/2024

LLOC: La Selva del Camp

MOTIU PER SER INFORMANT: És un historiador selvatà que m'ha ajudat a solucionar alguns dubtes que he tingut en el treball.

RESUM DE LA TROBADA: Vaig ensenyar a Axel Baiget la meua investigació i vam estar parlant sobre els motius que podrien haver influït al gran descens d'habitants que va patir la Selva entre el 1833 i el 1924. També vam consultar i em va proporcionar més bibliografia.

CONCLUSIONS DE LA TROBADA: Vam arribar a la conclusió que la crisi de la fil·loxera, la guerra de Cuba, les expedicions a les Amèriques i les epidèmies del còlera podrien ser alguns dels motius d'aquest descens poblacional.

FOTOS DE LA TROBADA:

4. DIFICULTATS QUE M'HAN SORGIT AL LLARG DEL TREBALL

En aquest apartat explicaré les dificultats en què m'he trobat mentre feia el treball i com han afectat el procés. Treballar amb els padrons de 1833 i 1924 de la Selva del Camp no ha estat fàcil, ja que he hagut de fer front a problemes com ara la manca d'algunes dades, la necessitat d'ordenar i normalitzar els noms i cognoms, i la interpretació de documents antics. Tot això m'ha portat a buscar solucions i a adaptar-me a diferents situacions. Aquestes dificultats, més que un problema, han estat una oportunitat per aprendre i millorar. A continuació, explicaré quins problemes he tingut i com els he resolt.

El primer problema que he tingut durant el procés d'aquest treball va ser a l'hora d'escollir els padrons a buidar; en un principi anava a buidar el de 1833, 1860, 1890 i 1924 però, en veure el volum de feina i documents que hi havia vam reduir aquest objectiu inicial a fer el buidatge de 1833 i 1924 i així, veure uns canvis una mica més dràstics que no pas tot el seguiment.

El padró de 1833 el vaig buidar a partir de l'arxiu online, on hi ha alguns documents publicats. Per a avançar en aquests documents havies d'anar passant pàgina per pàgina fins arribar a la que necessitaves. Durant l'inici era relativament ràpid però, quan ja anava per la pagina 300 o 800 o 1000 ja s'havia de perdre una estona en arribar a la pàgina ja que no hi havia cap altra manera d'accedir-hi. Aquest va ser un altre problema que va fer que s'endarrerís aquest buidatge ja que cada vegada havies de passar les pàgines pertinents fins arribar-hi. L'arxiu hauria de revisar com penja els documents en línia per facilitar la seva consulta als usuaris. La feina de buidatge va ser llarga i complicada. El buidatge comprèn més de 4100 registres amb tot un seguit de dades.

El tercer problema i, el que més ha afectat ha estat tots els dubtes ortogràfics que s'han trobat durant el buidatge, sobretot pel que fa al padró de 1833. Hi vaig trobar molts dubtes en alguns noms, cognoms i lloc de procedència sobretot ja que degut a la lletra del notari i l'antiguitat dels documents han anat perdent claredat i s'han anat deteriorant. Per solucionar aquest problema, s'han dut a terme diverses trobades amb la historiadora i antropòloga Montserrat Soronellas i així, he pogut acabar resolent els nombrosos dubtes que m'han sorgit durant aquest buidatge.

El següent inconvenient que m'he trobat és que pel que fa a les professions i llocs de procedència, no hi ha les dades registrades de tots els membres de la família o, o bé, en alguns altres casos s'apliquen a tots els membres de la casa, les dades del cap de casa. Amb les professions, aquestes dades no les hem considerat vàlides, ja que apareixien nens d'edats molt primàries registrats com a ollers, llauradors o altres oficis de l'època. Per tant, en les estadístiques i l'estudi només s'han tingut en compte els caps de casa, ja que són considerades dades totalment veritables. En canvi, en el cas dels llocs de procedència, sí que s'han donat com a vàlid que les dades dels caps de casa s'apliquessin als membres de la casa ja que normalment eren família. Per altra banda, en els casos que no hi hagués dades del lloc de procedència, s'ha aplicat com a Selva en tots els casos.

A continuació he tingut un altre assumpte que he hagut de resoldre ha sigut que hi havia moltes variants ortogràfiques dels noms i cognoms i això no permetia una correcta agrupació d'aquests aspectes. Per això, s'han afegit dues columnes amb els noms i cognoms normatius.

Un altre conflicte que hi ha hagut és que el resultat de registres del buidatge del padró de 1833 m'ha fet pensar molt, ja que totes les fonts oficials d'historiadors, com per exemple el llibre de Pagesos en un món de canvis de Montserrat Soronellas¹⁸, han afirmat fins ara que no va ser fins al segle XX que la Selva va passar dels 4000 habitants. També podem observar una gràfica de l'evolució demogràfica a la wikipèdia sense les dades que m'han sortit a mi en el buidatge:

¹⁸ SORONELLAS, Montserrat, *Pagesos en un món de canvis. Família i associacions agràries*, Publicacions URV, 2006.

Evolució de la població de la Selva del Camp durant els S.XIX-S.XX

ca.wikipedia.org/wiki/La_Selva_del_Camp#Demografia

Contingut amaga

Inici

Geografia

Monuments

Història

Pabordes coneguts

L'educació a la Selva del Camp

Manifestacions culturals

Persones il·lustres

Política

Alcaldes del període democràtic

Demografia

Referències

Vegeu també

• Josep Masdeu Isern (2023-).

Demografia [modifica]

Evolució demogràfica									
1497 f	1515 f	1553 f	1717	1787	1857	1877	1887	1900	1910
277	333	371	1.605	3.372	3.854	3.414	3.280	2.941	2.913
1920	1930	1940	1950	1960	1970	1981	1990	1992	1994
2.990	2.848	2.861	2.599	2.695	3.225	3.220	3.445	3.546	3.546
1996	1998	2000	2002	2004	2006	2008	2010	2012	2014
3.767	3.949	4.103	4.385	4.628	4.983	5.238	5.477	5.619	5.598
2016	2018	2020	2022	2024	2026	2028	2030	2032	2034
5.591	5.632	5.683	5.696	-	-	-	-	-	-

1497-1553: focs; 1717-1981: població de fet; 1990-: població de dret ([més info](#))

A banda, un cop buidats els dos padrons va sorgir un altre dubte: Que va passar perquè en 90 anys minvés tant la població de la Selva? On va anar la gent? Què se'n va fer d'aquests 4133 habitants? Això em va fer continuar amb una investigació que ni havia previst als objectius inicials. De manera que vaig cercar informació i vaig formular un seguit d'hipòtesis per resoldre aquest dubte.

Un altre problema al qual he hagut de fer front, ha estat que he dedicat molt temps en el buidatge dels padrons i l'anàlisi de les dades i, finalment, he tingut menys temps del que voldria per a la redacció del treball i per la creació de la pàgina web.

Deixant de banda totes les dificultats que han sorgit, m'ho he passat molt bé fent aquest treball de recerca ja que al ser un tema del poble d'on és gairebé tota la meva família i on he nascut i crescut m'ha fet agafar més interès pel tema escollit. He trobat molts aspectes que m'han cridat l'atenció però el fet més destacable ha estat trobar alguns antecedents de la meva família materna i poder descobrir quin parentiu tenien amb mi.

5. CONCLUSIONS

En primer lloc, he de dir que amb aquest treball he après moltes coses. Estic molt contenta ja que els objectius que em vaig marcar al principi d'aquest treball de recerca han estat gairebé tots aconseguits satisfactòriament i a més, durant aquest procés n'han sorgit d'altres. Un dels meus objectius inicials que he assolit ha estat el fet de poder conèixer en profunditat què és un arxiu i els diferents tipus que existeixen. Així, també he pogut aprofundir en concret en l'arxiu històric de la Selva del Camp. També he comprès què són els padrons de població i la seva funció en la història.

Durant el treball, he après a dissenyar i utilitzar una base de dades, essencial per recollir la informació dels padrons municipals, a buidar i digitalitzar les dades de manera correcta, i a contextualitzar-les en el moment històric corresponent. Aquestes tasques s'han pogut realitzar gràcies a un seguit d'experts que m'han informat sobre la situació que es vivia a la Selva en aquells períodes històrics, com ara Montserrat Soronellas, Axel Baiget o Josep M. Grau. D'altra banda, aquesta feina de buidatge m'ha permès a posteriori analitzar les dades recollides, comparar les diferents èpoques dels padrons i identificar els canvis demogràfics d'un any a l'altre, així com fer-ne gràfics per representar visualment aquesta evolució. La part pràctica informàtica ha estat essencial ja que et permet fer càlculs que a mà, serien molt difícils de realitzar. Amb l'ajuda i els coneixements de la Laia Domingo que m'ha orientat en aquest aspecte, ha quedat una base de dades completa. Lligat a aquest aspecte informàtic, també he aconseguit un dels altres objectius: aprendre a crear una pàgina web on he pogut penjar tota la informació i els resultats del meu treball (vegeu ANNEX 4).ⁱ

Gràcies a les entrevistes amb historiadors, antropòlegs i arxivers he obtingut més informació sobre l'època a la Selva del Camp; aquest fet m'ha permès ampliar els meus coneixements i complementar el context històric de les dades.

Els últims objectius que em vaig marcar van ser aprendre a investigar, buscar informació sobre una família selvatana, conèixer l'evolució demogràfica de dues famílies de diferent nivell social, i extreure unes conclusions finals del treball. Pel que fa a la recerca, he aconseguit millorar les meves habilitats d'investigació, ja que he hagut de consultar diferents fonts per obtenir informació històrica, social i documental,

tant a arxius, arxius en línia com a altres llibres bibliogràfics. També he buscat informació sobre una família selvatana. A l'hora de buidar els padrons han aparegut membres d'aquesta família i, amb ajuda d'alguns familiars hem pogut saber el parentiu que tenien amb mi. Aquesta tasca m'ha semblat molt interessant ja que m'ha fet il·lusió poder trobar alguns parents meus en aquests registres.

No obstant això, no he aconseguit realitzar l'anàlisi de l'evolució demogràfica de dues famílies de diferent nivell social, això ha sigut perquè a mesura que ha anat avançant el treball m'he trobat amb altres aspectes molt importants a tractar i investigar, com per exemple la diferència de població que hi ha entre un padró i altre.

A part, com ja he dit anteriorment, durant aquest treball també han anat sorgint investigacions paral·leles i tasques que en un principi no havia contemplat però que també han sigut molt interessants. La més rellevant que he hagut de resoldre i que més m'ha sobtat, ha sigut la diferència de població a la Selva del Camp que hi havia el 1833 i el 1924. Aquest és un fet que a l'inici del treball no havia contemplat i no va ser fins acabat el buidatge d'aquests padrons que vaig adonar-me de la necessitat de continuar investigant. Seguidament havia de buscar arguments o hipòtesis per a poder entendre i explicar aquest gran descens poblacional.

Tampoc m'esperava que els noms de carrers haguessin canviat tant, gairebé tots, tenen altres noms o, variants d'aquests. Durant els buidatges també he trobat molts oficis que no coneixia i això m'ha fet adonar que moltes d'aquestes feines ja no existeixen o es diuen d'una altra manera. Hi ha casos en què, al 1924, hi havia poques persones que s'hi dedicaven o directament ja no es practicaven. Per això, he hagut d'informar-me per saber en què es basaven aquests oficis, perquè molts dels noms no tenen res a veure amb les feines que coneixem avui en dia. Alguns eren feines molt específiques d'una altra època, i ha estat curiós veure com les necessitats de la societat canviaven amb el temps.

A part, vaig trobar molts noms, cognoms i oficis abreujats, així com també noms de pobles que apareixien de manera abreujada. Moltes d'aquestes abreviatures eren desconegudes per a mi al principi, i em va costar entendre el seu significat. Al principi, va ser un repte identificar-les correctament, ja que no sempre era clar a què es referien. Tanmateix, amb el temps i la pràctica, em vaig anar acostumant a aquestes abreviatures i vaig aprendre a reconèixer-les amb més facilitat. Era un fet que no vaig

tenir en compte a l'inici del treball ja que no coneixia els padrons ni escriptures utilitzades.

El paper de les dones en els documents i en la societat de les èpoques que estava estudiant, era un aspecte que tampoc m'havia plantejat al principi. Quan vaig començar, no sabia gaire sobre com apareixien les dones en els documents històrics ni com eren representades en aquell temps però a mesura que vaig anar llegint els documents, vaig començar a reconèixer l'impacte que tenien les dones en la societat d'aquelles èpoques.

Una altra descoberta important durant el buidatge va ser la rellevància de les estructures familiars, un aspecte que al principi no havia considerat. A mesura que vaig analitzar els documents, vaig veure com les famílies no només eren nuclis centrals de la societat, sinó que també jugaven un paper clau en l'economia i les relacions socials de l'època. Un fet que em va cridar l'atenció és que el nombre de persones que vivien en una casa era sovint elevat, i no totes eren membres directes de la família. En molts dels casos hi havia criades, treballadors o altres persones que formaven part de la llar, ajudant al funcionament del dia a dia. Les famílies eren molt més complexes del que inicialment imaginava, i aquest aspecte va passar a ser una altra part important de l'anàlisi dels documents.

En resum, he aconseguit gran part dels objectius que em vaig plantejar al principi de la meva recerca però cal dir que n'he aconseguit molts més dels plantejats. Per mi aquest treball ha suposat un aprenentatge important alhora que m'ha donat molta informació que desconeixia sobre el meu poble.

6. BIBLIOGRAFIA

6.1 Documents en línia.

Arxiu la Selva del Camp [Última visita: 3/12/2024]

- <https://arxiu.laselvadelcamp.cat/document/padro-general-dhabitants>

Universitat Rovira i Virgili [Última visita: 3/12/2024]

- <https://www.tdx.cat/handle/10803/8882;jsessionid=B0D4FF94D66EA1C4B0CBF1AA48498D9B#page=1>

Wikipedia la Selva del Camp [Última visita: 3/12/2024]

- https://ca.wikipedia.org/wiki/La_Selva_del_Camp

Idescat la Selva del Camp [Última visita: 3/12/2024]

- <https://www.idescat.cat/cercador/?q=Selva+del+Camp#gsc.tab=0&gsc.q=Selva%20del%20Camp&gsc.page=1>

Ajuntament de Barcelona [3/12/2024]

- <https://ajuntament.barcelona.cat/eixample/ca/coneixeu-el-districte/historia>

Biblioteca la Selva del Camp [Última visita: 3/12/024]

- <https://biblioteca.laselvadelcamp.cat/index.php/la-biblioteca>

Wikipedia combat de Morell i Vilallonga [Última visita: 3/12/2024]

- https://ca.wikipedia.org/wiki/Combat_de_Morell_i_Vilallonga

El darrer terrisser de la Selva del Camp [Última visita: 3/12/2024]

- <https://www.tornaveu.cat/cultura-popular/associacionisme/el-darrer-terrisser-de-la-selva-del-camp-17552/>

Arxiu Municipal la Selva del Camp [Última visita: 3/12/2024]

- <https://diputaciodeltarragona.cat/marc/web/diputacio-de-tarragona/selva-del-camp-la/arxiu-municipal-de-la-selva-del-camp>

Wikipedia la Selva del Camp [Última visita: 7/12/2024]

- https://es.wikipedia.org/wiki/La_Selva_del_Campo

Idescat [Última visita: 7/12/2024]

- <https://www.idescat.cat/emex/?id=431457>

Wikipedia la Selva del Camp [Última visita: 7/12/2024]

- https://ca.m.wikipedia.org/wiki/La_Selva_del_Camp#Manifestacions_cultural

Diputació de Tarragona [Última visita: 7/12/2024]

- <http://www.diputaciodeltarragona.cat/marc/web/diputacio-de-tarragona/selva-del-camp-la/arxiu-municipal-de-la-selva-del-camp> (última visita: 7/12/2024)

DIEC [Última visita: 7/12/2024]

- <https://dlc.iec.cat/> (última visita: 7/12/2024)

Diccionari català-valencià-balear [Última visita: 7/12/2024]

- <https://dcvb.iec.cat/>

Arxiu Històric Arxidiocesà de Tarragona [Última visita: 8/12/2024]

- <https://arxiuenlinia.ahat.cat/FonsDocumentals>
- <https://arxiuenlinia.ahat.cat/Document/0000003196>
- <https://arxiuenlinia.ahat.cat/Document/0000003195>
- <https://arxiuenlinia.ahat.cat/Document/0000003204>
- <https://arxiuenlinia.ahat.cat/Document/0000003206>
- <https://arxiuenlinia.ahat.cat/Document/0000003192>

Wikipedia la Selva del Camp [Última visita: 8/12/2024]

- https://ca.wikipedia.org/wiki/La_Selva_del_Camp#Demografia

Escornalbou associació cultural [Última visita: 11/12/2024]

- <https://www.andreusotorra.com/escornalbou/docus/dietari/avellana.html>

6.2 Bibliografia

- ALUMNES de 8è C.P. Gil Cristià, Estudi del padró municipal de 1986 a la Selva del Camp, la Selva del Camp, 1989.
- BAIGET, Axel, El Còlera al segle XIX a la Selva del Camp, treball inèdit.
- CABRÉ, Tate, El llegat indià a les comarques de Tarragona, Diputació de Tarragona, difusió cultural, 2015.
- GRAU, Josep M., PUIG, Roser, *Emigrar per viure (el moviment migratori de les Muntanyes de Prades al Camp de Tarragona en la primera meitat del s XX)*, Museu Arxiu de Montblanc i Comarca-Col·lecció Gàrgola, 2007.
- MASDEU, Adela, Selvatans a Cuba, històries més enllà de La Història, Treball de recerca, inèdit, 2011.
- MASDEU, Josep M., *La Selva del Camp*, Cossetània edicions-col·lecció la Creu de Terme, 2014.
- MURGADAS, Glòria, SORONELLAS, Montserrat, CAÑELLAS, Marta, *Onomàstica de la Selva del Camp*, Societat d'Onomàstica, col·lecció l'Estralla 2, 2019.
- RECASENS, Maria, *La Selva del Camp en el segle XVIII (població, societat i economia)*, Centre d'Estudis Comarcal Josep Iglésies-Reus, 1992.
- ROMERO, Jaume, "Les obres de fortificació de la vila de la Selva del Camp durant la Primera Guerra Carlina", a *Butlletí del Centre d'Estudis Selvatans* (numero 7-segona època), la Selva del Camp, 2013.

- SORONELLAS, Montserrat, *Cooperació agrària a la Selva del Camp 1900-2000*, Edicions El Mèdol, 2000.
- SORONELLAS, Montserrat, *Catàleg de l'arxiu històric de la Selva del Camp, fons municipal i fons de la comuna del camp*, Institut d'Estudis tarraconenses Ramon Berenguer IV, 1993.
- SORONELLAS, Montserrat, OLLÉ, Andreu, *Obra d'oller la indústria terrissaire a la Selva del Camp*, Ajuntament de la Selva del Camp, col·lecció el Castell.
- SORONELLAS, Montserrat, *Pagesos en un món de canvis. Família i associacions agràries*, Publicacions URV, 2006.
- VERNET, Joan, *Aspectes polítics i processos electorals a la Selva del Camp durant el Sexenni Democràtic (1868-1874)*, Ajuntament de la Selva del Camp, col·lecció Ventura Gassol, 2, 2013.
- VERNET, Joan, *El Sexenni Revolucionari a la Selva del Camp (1868-1874)*, Reus, Ajuntament de la Selva del Camp i Edicions del Centre de Lectura, 1989.

6.3. Fonts documentals

- Padró de població 1833. AHMSC, registre 4.459.
- Padró de població 1924. AHMSC, registre 4.481.
- Baixes de padrons del S.XIX. AHMSC registre 4.486, 4.485, 4.487, 4.488, 4.489 i 4.490-4.495.
- Llibres d'òbits 1880 i 1896. AHAT, registre 7.162, unitat de catalogació: 726, 728 i 729, unitat d'instal·lació: 150 i 147.

7. ANNEXOS

7.1 ANNEX 1

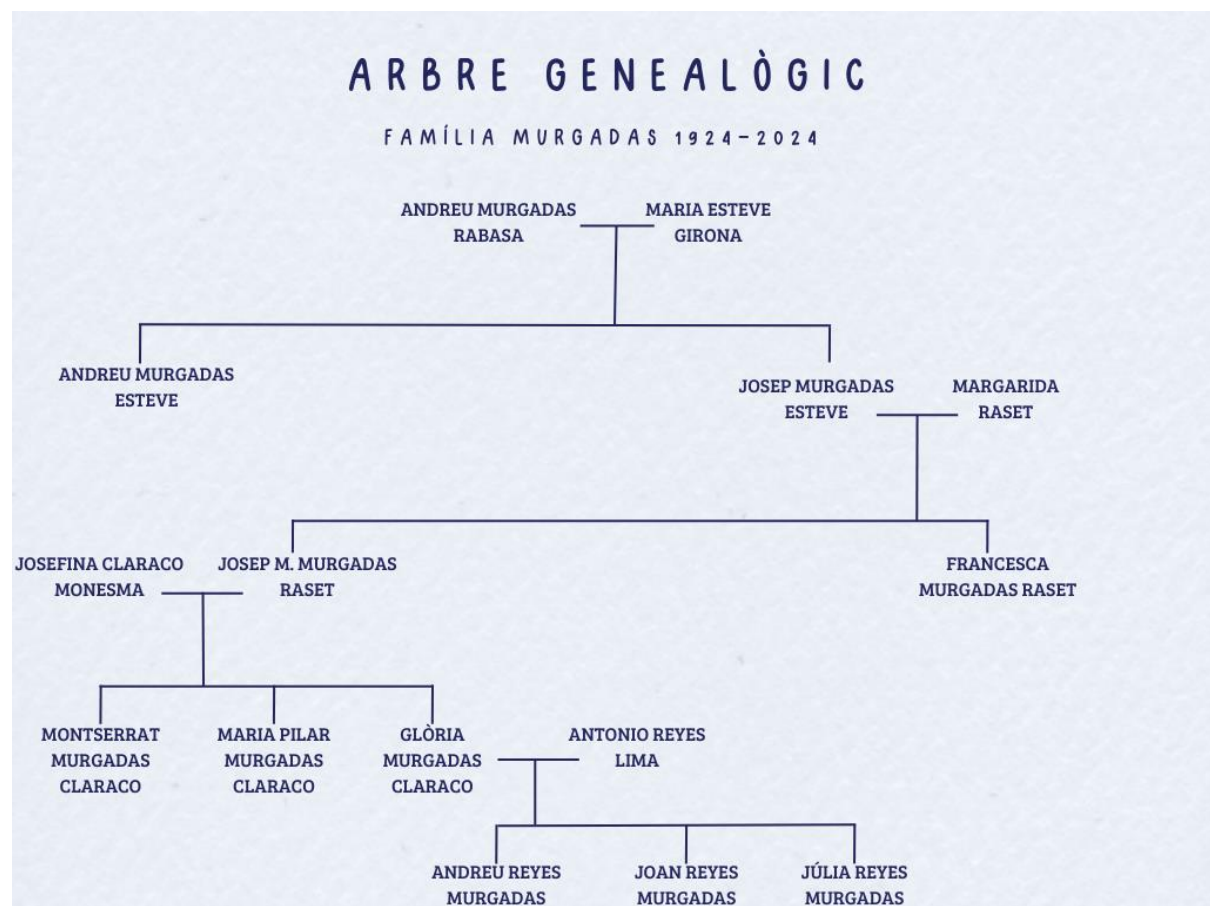
[Base de dades 1833](#)

7.2 ANNEX 2

[Base de dades 1924](#)

7.3 ANNEX 3

A partir de la informació que he obtingut amb el buidatge del padró de 1924 he pogut elaborar l'arbre genealògic de la família Murgadas (materna) fins l'actualitat. M'ha agradat molt fer aquesta activitat ja que l'he fet amb ajuda de membres de la meva família i he pogut conèixer amb més detall els meus antecedents familiars.

7.4 ANNEX 4

L'últim pas que he realitzat ha sigut la creació d'una pagina web on he penjat els documents Excel del buidatge dels padrons i alguns dels resultats obtinguts, així com la comparativa entre ells. A continuació podeu trobar l'enllaç.

[Pàgina web padrons de població](#)

ⁱ <https://sites.google.com/view/padrons-la-selva-del-camp>